دولت الکترونیک
ELECTRONIC GOVERNMENT
سال اول • شماره ۱
شنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۶
۶۸ صفحه • قیمت ۵۰۰۰ تومان

زیر ساخت
تعامل‌پذیر و یکپارچه
در دولت الکترونیک

ایجاد
ارتباط پایدار با
کارپوشه ایرانیان

دولت الکترونیک

Loading... 33%

الکامپی متفاوت

وزارت صنعت الکترونیکی می‌شود
ضرورت انتخابات الکترونیک
دولت همیشه همراه

زیرساخت های لازم دولت الکترونیک را فراهم شده است
پایبندی دولت یازدهم
بر وعده توسعه دولت الکترونیکی

دومین سامانه شبکه ملی اطلاعات عامل پیشرفت فناوری کشور
به سوی جریان آزاد
اطلاعات

ایران یوشه

حمایت از بخش های خصوصی و تعاونی
از طریق وام وجوه اداره شده برابر است با

رونق کسب و کارهای ما به عنوان گامی موثر در
تحقق اقتصاد مقاومتی ،
ایجاد توسعه پایدار و اشتغال آفرینی

سازمان فناوری اطلاعات ایران
معاونت توسعه صنعت و اعتبار بخشی فناوری اطلاعات

سامانه کارپوشه ملـــی ایرانیان

تکمیل زنجیره اســـتقرار دولـــت الکترونیکی ایران

سازمان فناوری اطلاعات ایران
معاونت دولت الکترونیکی

سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور برگزار می‌کند:

بیست و سومین نمایشگاه بین المللی

الکامپ

(الکترونیک، کامپیوتر و تجارت الکترونیک)

۳۰ تیرماه لغایت ۲ مردادماه ۱۳۹۶

محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران

The 23rd Iran International Exhibition of

ELECOMP

Electronic, Computer & E-Commerce

21 - 24 July 2017 - Tehran International Permanent Fairground

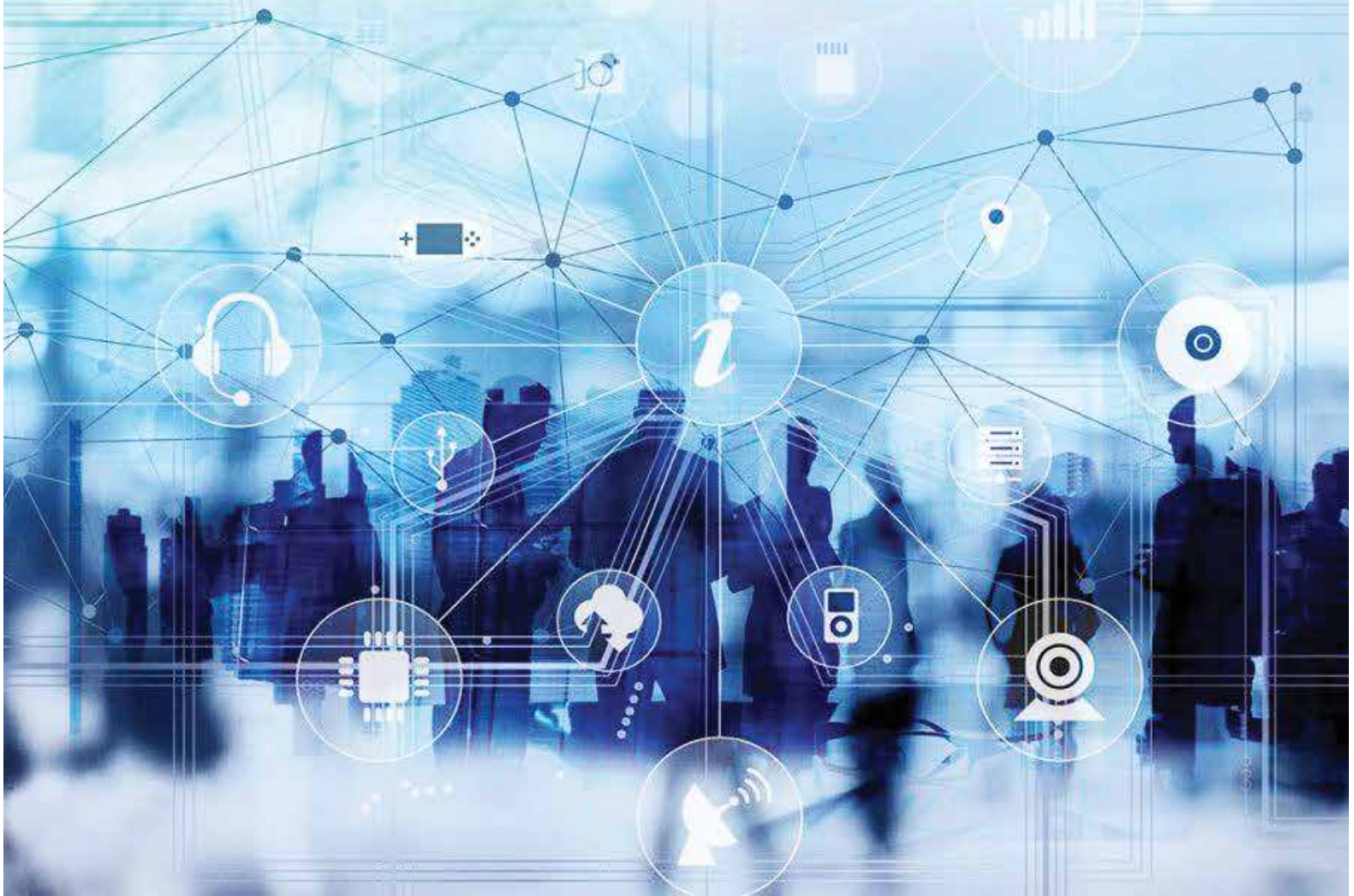

به‌نام‌خدا

۴ مردم حامیان اصلی دولت الکترونیک
۸ الکامپی‌متفاوت

پشتوانه زیرساخت‌ها

۱۰ به سوی جریان آزاد اطلاعات
۱۳ دولت همیشه همراه
۱۴ زیر ساخت تعامل‌پذیر و یکپارچه در دولت الکترونیک
۱۶ ایجاد ارتباط پایدار با یک سامانه
۱۸ پایبندی دولت یازدهم بر وعده توسعه دولت الکترونیکی

انتخابات الکترونیک

۲۲ ضرورت و الزامات انتخابات الکترونیک در کشور
۲۵ ریسکش کمتر از سیستم دستی است
۲۸ از الکترونیکی‌شدن کنترل زندانیان تا امضای دیجیتال در روزنامه رسمی

دولت الکترونیک

۳۰ وزارت صنعت الکترونیکی می‌شود
۳۵ ۱۷ برنامه برای استخدامی‌ها
۳۶ بانکی برای توسعه فناوری اطلاعات
۳۸ ۶خدمت الکترونیکی سازمان دامپزشکی کشور
۴۰ معرفی مرکز صدور گواهی الکترونیکی میانی دولتی بازار سرمایه ایران
۴۴ سازمان ثبت اسناد دنبال به‌روزکردن اطلاعات
۵۲ نمادی برای خدمات گردشگری در فضای مجازی
۵۴ مدارس، رکن جدید دنیای الکترونیک
۵۶ برنامه‌های ویژه وزارت ارشاد برای حوزه فناوری‌های مجازی
۵۸ وزارت بهداشت نگاهی جدی به فضای مجازی دارد
۶۰ خدمات یکپارچه وزارت کشاورزی در فضای مجازی

صاحب‌امتیاز: دبیرخانه شورای اجرای فناوری اطلاعات
مدیرمسئول: رضا باقری اصل
سردبیر: رضا حقی
دبیر تحریریه: علی مقامی
همکاران: نگار میرکریمی، سارا کروبی، مریم قربانی مهران تقی‌زاده، سعید کریمی، محمد برگستوان

مدیر هنری: احسان قلمچی
صفحه‌آرایی: میثم گلعلی‌زاده
سرویراستار: فاطمه میرزایی
گروه ویراستاری: انوشه دربندی
حروف‌چین: مسعود حاجی‌حسینی

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به پل سیدخندان، ساختمان فن آوری اطلاعات ایران، طبقه چهارم

۱۰

تقریبا دو هفته پیش از نمایشگاه الکامپ امسال، از سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات با حضور وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات و فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی شد. این سامانه توانست پس از ۸ ماه کار مطالعاتی و تطبیقی و با پیگیری سازمان فناوری اطلاعات و پس از ابلاغ قانون دسترسی آزاد اطلاعات...

۲۵

یکی از مباحثی که در زمان برگزاری انتخابات همیشه به آن پرداخته می‌شود، بحث انتخابات الکترونیک در کشور است. ۱۵ روز قبل از برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری و پنجمین دوره...

۴۴

استقرار نظم و احترام به حقوق اشخاص و اجرای عدالت از مهم‌ترین اهداف استقرار حکومت و وضع قانون است و تعدی به حقوق و اموال اشخاص در طول تاریخ، منشأ نزاع‌ها و جنگ‌های فراوانی بوده است...

۶۰

وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین نهادهایی که به طور مستقیم با تأمین غذا و مواد خوراکی جامعه در ارتباط است، در سال‌های گذشته دست به اقداماتی زده که به نظر می‌رسد ...

اراده ملموس سازمان فناوری اطلاعات ایران در دولت تدبیر و امید

مردم حامیان اصلی دولت الکترونیک

۱۵ سال است که از ورود دولت الکترونیکی به کشور می‌گذرد، مفهومی که در ابتدای ورودش تنها در چند بخش‌نامه دولتی کاربرد داشت و واژه‌اش تنها در فرهنگ لغات چند دولتمرد، رسانه و فعال فناوری اطلاعات یافت می‌شد.

در واقع، تلاش در حوزه دولت الکترونیک در کشور، از سال ۱۳۸۰ شروع شده است و اولین‌بار دولت بخش‌نامه‌ای را صادر کرد و از دستگاه‌های اجرائی خواست برخی از خدمات خود را الکترونیکی کنند و ازهمین‌رو، سال شروع دولت الکترونیک را سال ۱۳۸۰ در کشور می‌دانند. دولت‌هایی که بعد از آن آمدند، تلاش کردند دولت الکترونیک را در کشور راه‌اندازی کنند.

اما دولت یازدهم، بلوغ دولت الکترونیکی را رقم زد و این نوجوان که دارد شکل و شمایل واقعی خود را پیدا می‌کند، نویدبخش اتفاق‌های خوبی در حوزه ارائه خدمات الکترونیکی در کشور شده است.

دولت الکترونیکی پیشرفت خود را در چهار سال اخیر مرهون چند نکته است؛ نخست، مردم. اکنون دوره‌ای شده که مردم بیشتر به حقوقشان آگاه هستند و سعی می‌کنند توانایی‌های خود را در اخذ تصمیمات آگاهانه، در جنبه‌های تأثیرگذار بر زندگی خود توسعه دهند. می‌توان گفت دولت الکترونیکی از حد یک ایده جدید فراتر رفته است؛ امروز با کاربردی‌ترشدن فناوری اطلاعات، افراد بسیاری در اقشار مختلف جامعه انتظار دارند خدمات و سرویس‌های دولتی با حداقل هزینه، حداکثر سرعت و حداقل زمان در اختیار آنها قرار بگیرد؛ بنابراین این امر بسیار حائز اهمیت است که دولت این توانایی را داشته باشد تا بهترین خدمات را در کمترین زمان و با بهترین راندمان در اختیار اقشار مختلف جامعه قرار دهد. در همین راستا، دولت به این نتیجه رسیده که ارتباط میان دولت الکترونیک و حکومت‌داری خوب، به‌قدری نزدیک است که برخی صاحب‌نظران معتقدند دولت الکترونیک اگر در نهایت به حکومت‌داری بهتر منجر نشود، هرگز رسالت خود را به انجام نرسانده است.

آنجا که دولت الکترونیک آبرودار الکامپ می‌شود

ازآنجایی‌که دولت الکترونیک در بر گیرنده کل نظام بوده و همه ارکان اجرائی در ارائه خدمات به شهروندان دخیل هستند، برپایی نمایشگاه برای شناخت این خدمات به صورت مستمر، می‌تواند کلید دستیابی به نتایج مطلوب در عرصه خدمات دولتی باشد.

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای دومین سال متوالی در تلاش است تا بار دیگر با معرفی خدمات دولت الکترونیک بر بستر شبکه ملی اطلاعات، زمینه حضور دستگاه‌های اجرائی کشور به‌علاوه اپراتورهای تلفن همراه را در نمایشگاه الکامپ فراهم آورد تا ظرفیت آماده‌شده خود را به صورت یکپارچه عرضه دارند که این امر می‌تواند به ارزیابی دقیق از میزان بالندگی و تحقق برنامه‌های دولت الکترونیک ایران کمک کند.

اراده ملموس سازمان فناوری اطلاعات ایران در دولت تدبیر و امید، با پیگیری استقرار دولت الکترونیک در نمایشگاه الکامپ، امسال نیز مشاهده می‌شود؛ به‌طوری‌که دوره آتی نمایشگاه بین‌المللی الکترونیک، کامپیوتر و تجارت الکترونیک الکامپ که در فاصله سی‌ام تا دوم مرداد ۹۶ برگزار خواهد شد، فرصتی دیگر را در اختیار دستگاه‌های اجرائی می‌گذارد تا بتوانند با شناسایی نیازها در حوزه خدمات الکترونیکی، خدمات خود را به‌طور چشمگیری ارتقا بخشند.

در همین راستا، سازمان فناوری اطلاعات ایران به نمایندگی از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، در سال ۹۵ تلاش کرد برای ارائه دستاوردها و پیشرفت‌های محسوس کشور در زمینه دولت الکترونیک، در بیست‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی الکترونیک، کامپیوتر و تجارت الکترونیک (الکامپ) سالن B۳۸ را به‌طور اختصاصی به خدمات الکترونیکی و دستاوردهای دولت در این حوزه اختصاص دهد.

استفاده از امکانات دیجیتال در حوزه سلامت، این امکان را فراهم می‌کند که تبادل اطلاعات و اسناد پزشکی میان مؤسسات بهداشتی و درمانی فراهم شود؛ به‌نحوی که همواره بتوان از آخرین تغییرات دارویی، نسخه‌های درمانی، آموزش‌های پرستاری و مراقبتی و دیگر اطلاعات مورد نیاز آگاه شد

دولت الکترونیک به فریاد نظام سلامت می‌رسد

استفاده از امکانات دیجیتال در حوزه سلامت، این امکان را فراهم می‌کند که تبادل اطلاعات و اسناد پزشکی میان مؤسسات بهداشتی و درمانی فراهم شود؛ به‌نحوی که همواره بتوان از آخرین تغییرات دارویی، نسخه‌های درمانی، آموزش‌های پرستاری و مراقبتی و دیگر اطلاعات مورد نیاز آگاه شد. همچنین با به‌روزکردن بانک‌های اطلاعاتی (Data Base) در این حوزه، می‌توان آخرین تجربیات خود را در اختیار همگان قرار داد.

در همین راستا، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ازجمله وزارتخانه‌هایی بوده که فعالیت‌های آن در راستای استقرار دولت الکترونیکی، در جایگاه مناسبی قرار داشته است و امسال توانست مقام وزارت برتر را در ارائه خدمات الکترونیکی دولت (در جشنواره شهید رجایی) دریافت کند.

در واقع بعد از برنامه تحول نظام سلامت، حرکتی جدی به سمت الکترونیکی‌شدن از سوی وزارت بهداشت آغاز شده و درحال‌حاضر، صد درصد بیمارستان‌های دولتی به سیستم‌های اطلاع سلامت مجهز هستند.

در این میان، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از تشکیل ۵۰ میلیون پرونده سلامت الکترونیک برای مردم خبر می‌دهد که البته اطلاعات این پرونده‌ها باید تکمیل شود. دکتر قاضی‌زاده‌هاشمی نرم‌افزار را به موجود زنده‌ای تشبیه می‌کند که مرحله به مرحله رشد می‌کند و می‌افزاید: پرونده سلامت الکترونیک نیز باید در طول زمان تکمیل شود.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیش‌بینی می‌کند پرونده سلامت تا پایان سال ۹۶ تکمیل شود و اطلاعات بخش دولتی، خصوصی و دارویی مردم، ضمن آنکه در اختیار خودشان قرار دارد، در پرونده نیز باشد.

بدیهی است فعالیت‌های دولت در استقرار نظام سلامت الکترونیکی به شفاف‌سازی کارها کمک می‌کند و از سوی دیگر، نه‌تنها هیچ هزینه‌ای برای مردم ایجاد نمی‌کند، بلکه هزینه‌های دولت به دلیل ایجاد شفافیت و جلوگیری از تعدد امور را نیز کاهش خواهد داد.

محمد تارا، مسئول دفتر آمار و فناوری وزارت بهداشت، نیز درباره پرونده الکترونیک شهروندان از فعالیت‌های وزارت بهداشت در جهت تکمیل سیستم‌های اطلاعات بیمارستانی، پوشش پرونده الکترونیک سلامت شهروندان، پایه‌گذاری و گسترش شبکه الکترونیک پایش تولید تا مصرف داروی کشور و طراحی نظام الکترونیک ارجاع خدمات سلامت، به‌عنوان بستری برای انجام بزرگ‌ترین تعهد برنامه‌ای وزارت بهداشت خبر می‌دهد و می‌گوید: پروژه پیاده‌سازی و حرکت به سوی نظام مدیریت و پایش زنده خدمات سلامت، به نزدیک ۶۰ درصد رسیده است.

در این میان، پروژه‌های نظام ارجاع الکترونیک خدمات سلامت، نظام احصای آماری زنده شاخص‌های سلامت کشور، مرکز گواهی میانی و امضا الکترونیک سلامت کشور، سامانه تجمیع پرونده الکترونیک حوزه بستری و سرپایی کشور (سپاس)، سامانه تجمیع اطلاعات شبکه خدمات بهداشتی کشور (سیاب)، سامانه تجمیع اطلاعات شبکه دارو و تجهیزات کشور (سیادت) و بستر یکپارچه تبادل اطلاعات سلامت در خوشه بهداشت و درمان (HIX) به‌عنوان طرح‌های پرچم‌دار وزارت بهداشت معرفی شده است.

امور اقتصاد و دارایی زیر چتر دولت الکترونیکی

مسئله کلیدی که به‌عنوان یکی از اولویتهای راهبردی وزارت امور اقتصادی ودارایی مطرح است، تسهیم و تبادل اطلاعات میان سازمان‌های زیرمجموعه این وزارتخانه (ازجمله، گمرک، مالیات، بورس، بیمه، بانک‌ها، اموال دولتی، خزانه‌داری کل کشور، حسابرسی و. . .) و همچنین تبادل اطلاعات با سازمان‌های خارج از حوزه وزارتخانه است. تبادل اطلاعات به‌عنوان یکی از چالش‌های فراروی بسیاری از سازمان‌ها در ارائه خدمات الکترونیکی یکپارچه و همچنین تصمیم‌گیری به‌موقع و کارآمد، مطرح است.

در این میان، پروژه بستر تبادل اطلاعات اقتصادی کشور EIX، به منظور ایجاد چارچوب تعامل‌پذیری یکپارچه برای تسهیم و تبادل اطلاعات اقتصادی ـ مالی کشور راه‌اندازی شده است. از مهم‌ترین ویژگی‌های چارچوب تعاملپذیری، جامعیت و شفافیت در تبادل اطلاعات است که نیازمند سازوکاری منسجم، امن و مطمئن است. تمام دستگاه‌های اجرائی متقاضی استفاده از داده‌ها و اقلام اطلاعاتی حوزهی اقتصادی ـ مالی کشور و همچنین مدیران ارشد و عالی تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر، از ذی‌نفعان این پروژه محسوب می‌شوند.

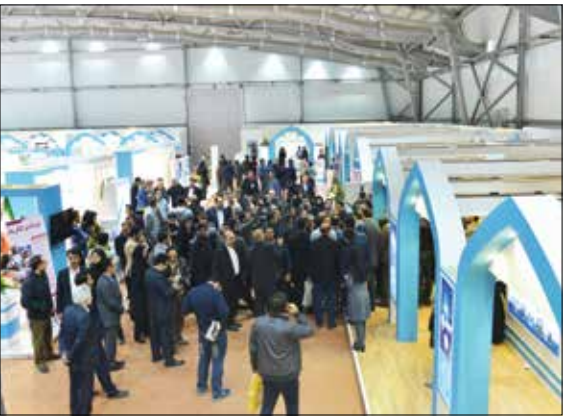

ساماندهی محتوای فضای مجازی با امکانات فناوری اطلاعات

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در نمایشگاه دولت الکترونیکی با معرفی سامانه ساماندهی رسانه‌های مطبوعاتی و ساماندهی فضای مجازی از لحاظ محتواهای تولیدشده، نشان داد این وزارتخانه برای ارائه خدمات الکترنیکی به مردم، از قابلیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌خوبی بهره می‌برد. سرویس جامع رسانه‌های مطبوعاتی برای ساماندهی امور مربوط به حوزه رسانه‌های مطبوعاتی کشور ایجاد شده و به صورت متمرکز و یکپارچه وظایف این حوزه را مدیریت و سرویس‌دهی می‌کند که ازجمله این خدمات، می‌توان به ساماندهی نشریات داخلی، روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها درباره صدور، لغو، تمدید و اعلام وصول مجوزها، فعالیت‌ها و ساماندهی حمایت‌های مادی و معنوی به صورت قانونی از رسانه‌ها به طور شفاف و آشکار و همچنین ساماندهی امور مرتبط با خبرنگاران داخلی کشور درباره احراز، صدور کارت، حمایت و اعلام خبرنگاران نمونه، حمایت از نویسندگان و روزنامه‌نگاران حوزه مطبوعات و ساماندهی و رسیدگی به امور مربوط به ثبت آگهی‌های دولتی می‌توان اشاره کرد. از سوی دیگر، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سرویس جامع رسانه‌های دیجیتالی در راستای ساماندهی امور مرتبط با فضای مجازی کشور را ایجادشده معرفی کرد که به صورت متمرکز و یکپارچه، به سرویس‌دهی در حوزه‌هایی مانند ساماندهی سایت‌ها، کانال‌ها و صفحات شبکه‌های اجتماعی، از طریق ثبت و احراز مکانیزه آنها، ساماندهی و بررسی خدمات ارزش افزوده شامل پیامک‌ها، تلفن گویا، ساماندهی و ارزیابی اپلیکیشن‌های موبایل و تلویزیون‌های هوشمند، ساماندهی، ثبت و ارائه گواهینامه درخصوص برنامه‌های کاربردی و نرم‌افزارها، ساماندهی و صدور مجوز مؤسسات فرهنگی دیجیتال، ساماندهی صدور مجوز نشر و تکثیر تولیدات دیجیتال در قالب‌های برخط و نشر بر حامل، ساماندهی و صدور خانه‌های فرهنگ دیجیتال و مجتمع‌های فرهنگی دیجیتال در قالب شبکه ملی فرهنگ کشور می‌پردازد.

سرویس جامع رسانه‌های مطبوعاتی برای ساماندهی امور مربوط به حوزه رسانه‌های مطبوعاتی کشور ایجاد شده و به صورت متمرکز و یکپارچه وظایف این حوزه را مدیریت و سرویس‌دهی می‌کند

دستاوردهای دولت الکترونیک در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ستون اصلی دولت الکترونیک، ارتباطی است که دولت با شهروندان، بنگاه‌های اقتصادی، کارکنان و سایر مؤسسات دولتی برقرار می‌کند. دولت الکترونیک برای سرویس‌دهی به شهروندان، واحدهای خصوصی و سازمان‌های دولتی دیگر، از مجراهای مختلفی استفاده می‌کند که این خود به روابطی بین دولت و ارکان جامعه می‌انجامد.

در این راستا، برنامه‌ریزی و اقدامات صورت‌گرفته در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مانند دیگر بخش‌های دولت تدبیر و امید، مبتنی بر استفاده بهینه از فرصت استفاده از قابلیت‌های کم‌نظیر فناوری اطلاعات، به‌عنوان تسهیل‌کننده روند توسعه در راستای بهبود روابط و تعاملات سازمانی خانواده بزرگ آموزش عالی کشور و توسعه سریع این بخش مهم از دولت قرار دارد. دولت الکترونیک تلاشی در همین راستا است. توسعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در فضای مجازی و گسترش کاربرد فناوری اطلاعات در امور آموزشی، پژوهشی و مدیریتی نظام آموزش عالی کشور، چشم‌انداز اصلی است.

استقرار دولت الکترونیکی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، به معنای فراهم‌کردن شرایطی است که این نهاد مهم دولتی بتوانند خدمات خود را به صورت شبانه‌روزی و در تمام ایام هفته به جامعه مخاطب خود ارائه کند. دولت الکترونیکی، استفاده از فناوری نوین ارتباطی برای تسهیل امور دولت از طریق ارائه خدمات و اطلاعات کارا و مؤثر به ذی‌نفعان است.

بازطراحی فضای اول وزارت علوم، مبتنی بر قابلیت‌های فناوری اطلاعات و نیز طراحی و استقرار فضای دوم (مجازی) و استفاده از ظرفیت‌های خاص ناشی از منطق متفاوت آن، به‌نحوی‌که هر فرد حقیقی و حقوقی بر اساس حقوق خود، به خدمات و اطلاعات مورد نیاز در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری از یک پنجره واحد و از طریق فضای مجازی دست یابد، از برنامه‌های محوری این وزارت در راستای استقرار دولت الکترونیک است.

در راستای اهداف نقشه‌راه توسعه دولت الکترونیک، «شورای راهبری فناوری اطلاعات آموزش عالی کشور»، به منظور تبیین سیاست‌ها و تصویب برنامه‌های هدایت، هماهنگی و توسعه مجموعه فعالیت‌های فناوری اطلاعات دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی کشور، استفاده هرچه بیشتر از فضای مجازی در سطح آموزش عالی و ایمن‌سازی هرچه گسترده‌تر سامانه‌های نرم‌افزاری استفاده‌شده در آموزش عالی تشکیل شده است.

اعلام رضایت مجلس‌نشینان از پیشرفت دولت الکترونیکی در دولت یازدهم

رئیس کمیته ارتباطات مجلس شورای اسلامی، در

دیدار خود از سالن دولت الکترونیک بیست‌ودومین نمایشگاه الکامپ، دستاوردهای دولت در این بخش را مثبت ارزیابی کرد و اظهار کرد: در دولت یازدهم، توجه نسبتا ویژه‌ای به این بخش شده و با همکاری مجلس، اعتبارات خوبی برای فناوری اطلاعات و ارتباطات منظور شده است که زمینه اقدامات مثبت برای این بخش را رقم خواهد زد.

رمضانعلی سبحانی‌فر می‌گوید: اشتراک‌گذاری پایگاه‌های داده دستگاه‌های دولتی، آن‌طور که انتظار می‌رود، نبوده و دستگاه‌های مختلف هنوز همکاری مناسبی درباره شبکه ملی اطلاعات و دولت الکترونیک ندارند. وی می‌افزاید: اگرچه بر اساس برنامه پنجم توسعه باید در حوزه فناوری اطلاعات به رشد درخور توجهی می‌رسیدیم؛ اما متأسفانه به دلیل برخی موانع در دولت قبل، آن‌طور که باید این عملکرد مثبت نبوده است.

سبحانی‌فر با اشاره به تحقق شبکه ملی اطلاعات با توجه به اهداف برنامه پنجم و نیز توجه مقام معظم رهبری به این پروژه ملی، تأکید دارد: بستر خوبی در این زمینه ایجاد شده تا دستگاه‌ها پایگاه‌های داده خود را به اشتراک بگذارند؛ اما به نظر می‌رسد دستگاه‌های اجرائی همکاری مناسبی نداشته‌اند و خروجی این طرح برای مردم ملموس نیست.

وی شتاب بیشتر از سوی دستگاه‌ها را در اشتراک‌گذاری پایگاه‌های داده، حائز اهمیت خواند و از تلاش مجلس شورای اسلامی برای پیشبرد آن خبر داد.

سبحانی‌فر همچنین بروکراسی موجود در دستگاه‌ها و نبود سیستم یکپارچه را باعث ایجاد مشکلات برای خدمت‌دهی به مردم دانسته و می‌گوید: انتظار می‌رود با هماهنگی دستگاه‌ها روی شبکه ملی اطلاعات و اجرای دولت الکترونیک، این مشکلات برای مردم رفع شود.

سبحانی‌فر تأکید کرد: بستر خوبی برای تحقق شبکه ملی اطلاعات و دولت الکترونیک ایجاد شده تا دستگاه‌های دولتی، پایگاه‌های داده خود را به اشتراک بگذارند. وی گفت: در کلیات لایحه برنامه ششم توسعه، اشتراک‌گذاری و تبادل اطلاعات میان دستگاه‌های اجرائی به صورت رایگان دیده شده است و درصورتی‌که این موضوع در مجلس تصویب شود، دستگاه‌های اجرائی نباید برای خدمات دولت الکترونیک هزینه دریافت کنند.

رئیس کمیته ارتباطات مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه بر اساس تعریف شبکه ملی اطلاعات، داده‌ها باید به صورت رایگان در اختیار مردم قرار گیرد، خاطرنشان کرد: نیازمند شتاب بیشتری از سوی دستگاه‌ها در این زمینه هستیم. از سوی دیگر، بروکراسی موجود در دستگاه‌های دولتی و نبود سیستم یکپارچه خدمات‌رسانی، باعث ایجاد مشکلاتی در خدمت‌دهی به مردم شده که انتظار می‌رود با هماهنگی دستگاه‌ها روی شبکه ملی اطلاعات و اجرای دولت الکترونیک، این مشکلات برای مردم رفع شود.

اشتراک‌گذاری پایگاه‌های داده دستگاه‌های دولتی، آن‌طور که انتظار می‌رود، نبوده و دستگاه‌های مختلف هنوز همکاری مناسبی درباره شبکه ملی اطلاعات و دولت الکترونیک ندارند

بهترین الکامپ با استارتاپ‌ها

به گفته بسیاری از کارشناسان، الکامپ امسال کیفیت بسیار بهتری نسبت به سال گذشته داشت. بدون شک حضور شرکت‌های استارتاپ و سالن دولت الکترونیک در این الکامپ، در افزایش کیفیت آن بی‌تأثیر نبوده است.

حضور استارتاپ‌های موفقی مانند اسنپ (درخواست اینترنتی تاکسی)، در نمایشگاه الکامپ ۲۰۱۶ خود نمایشی از بخشی از به‌ثمررسیدن اهداف کشور در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات بود.

این شرکت که در الکامپ ۲۰۱۵ به‌عنوان یک استارتاپ در این نمایشگاه حضور داشت؛ در یک سال توانست علاوه بر حامی رسمی‌شدن الکامپ، غرفه‌ای بزرگ را به خود اختصاص دهد.

بدون شک برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی در دیگر شهرهای کشور نیز می‌تواند باعث جذب شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی شده تا بتوانند با حضور خود، استارتاپ‌های جوان و باانگیزه ایرانی را دیده و سرمایه‌گذاری‌های کلان و میلیاردی انجام دهند که در نتیجه آن، به صورت قطعی می‌توان گفت شغل بیشتری برای جوانان کشورمان ایجاد خواهد شد و موضوع بی‌کاری به‌ویژه برای متخصصان در حوزه آی‌تی، به فراموشی سپرده می‌شود.

درهرحال، الکامپ ۲۳ تا یک ماه آینده برگزار خواهد شد و امید است استفاده از ظرفیت نمایشگاه‌ها برای نشان‌دادن توانمندی دستگاه‌های اجرائی و شرکت‌های فعال در عرصه ICT، باعث رونق این حوزه شده و و در نهایت شاهد سرافرازی و توسعه هر چه بیشتر کشور باشیم.

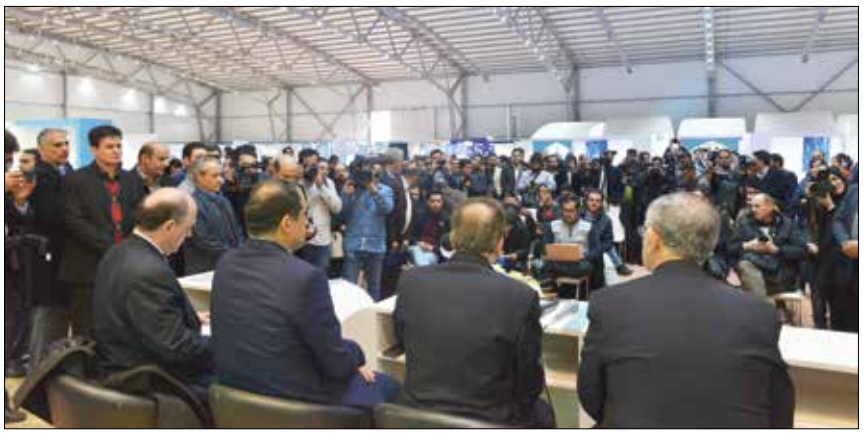

الکامپی متفاوت

الکامپ امسال با حمایت دولت از استارآپها پرتوانتر برگذار می‌شود

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، نشست خبری الکامپ بیست و سوم با حضور ناصر علی سعادت رئیس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور، باقر بحری مسئول کمیته اجرایی الکامپ و آزاد معروفی عضو کمیته اجرایی برگزار شد در این نشســـت گزارشی از آخرین وضعیت پیش ثبت‌نام شرکت‌های متقاضی و اعلام طرح‌های جدید برای الکامپ بیســـت و سوم به اصحاب رسانه ارائه شد. در ابتدای نشست رئیس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور با ابراز خرسندی از تحقق دو خواسته اساسی صنف، گفت: موفق شدیم طی سه سال به مطالبات چندین ساله صنف از نمایشگاه الکامپ دست پیدا کنیم. تغییر زمان برگزاری نمایشگاه از فصل زمستان به تابستان و اختصاص کل فضای نمایشگاهی به الکامپ از مطالبات دیرینه صنف ICT بود که به آن دست‌یافتیم.

استقبال از الکامپ در مرحله پیش ثبت‌نام

سعادت سپس به ارائه آماری از وضعیت پیش ثبت‌نام‌ها پرداخت و گفت: تاکنون بیش از ۶۱۱ مجموعه در مرحله پیش ثبت‌نام الکامپ بیست و سوم تقاضای خود را اعلام کردند که در مجموع با احتساب فضاهای داخلی و بیرونی ۶۳ هزار متر به ثبت رسیده است که از این مقدار ۵۸ هزار متر ریالی است و پنج هزار و ۳۰۰ متر تقاضای ارزی داده شده علاوه برآن ۸ هزار متر فضای بیرونی پیش ثبت‌نام شده است.سعادت افزود: باید توجه داشت که این آمار بدون در نظر گرفتن سالن الکام استارز، سالن اشتغال، الکام گیمز، بخش بین‌الملل و دولت الکترونیک است.او با ابراز خوشحالی از اینکه امسال ۴۰ هزار متر فضای مفید نمایشگاهی در اختیار داریم، گفت: با فرصت ایجادشده در الکامپ بیست و سوم می‌توانیم متراژ درخواستی شرکت‌ها را بدون هیچ‌گونه کاهشی در اختیارشان قرار دهیم.

سالن اشتغال پدیده الکامپ بیست و سوم

سعادت با تاکید بر اینکه نمایشگاه الکامپ را فرصتی برای حل مشکلات صنعت و ایجاد فضای توسعه اقتصادی میدانیم، افزود: سازمان نظام صنفی رایانه‌ای برگزاری نمایشگاه را ابزاری برای رسیدن به اهداف صنفی می‌داند و به همین دلیل در تکمیل زنجیره کارآفرینی که در سال های گذشته با حمایت از استارتاپ‌ها آغاز کردیم امسال سالن اشتغال (HR Market) را راه‌اندازی می‌کنیم.بحری نیز در ادامه با اشـــاره به نام‌گذاری امسال به اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال گفت: اشتغال مسئله مهمی در دنیا و همین‌طور ایران است در سالن اشتغال در الکامپ علاوه بر اشتغال بر مقوله نیروی انسانی نیز تاکید داریم. سعادت نیز در تکمیل این موارد یادآور شـــد: در دو دوره الکامپ گذشته از اســـتارتاپ ها حمایت کردیم و امیدواریم موفق به توسعه کســـب‌وکار خود شـــده باشـــند که در این صورت به‌عنوان کارآفرین به نیروی انســـانی کارآمد نیاز خواهند داشـــت که در این راستا سالن اشـــتغال را برای پیوند جویندگان کار با شرکت‌های جویای نیروی انسانی برپا می‌سازیم تا این حلقه از زنجیره صنعت نیز مهیا شود.

> در الکامپ بیست و یکم ۸۰ استارتاپ با حمایت سازمان نظام صنفی رایانه‌ای به الکامپ آمدند در الکامپ بیست و دوم نیز ۲۵۰ استارتاپ آمدند. امسال نیز بدون تردید سالنی بزرگ‌تر، با امکانات و کیفیت بهتر در اختیار الکام استارز قرار خواهد گرفت

برگزاری مسابقات بازی‌های رایانه‌ای

ســـعادت با اشـــاره به اینکه سال گذشـــته شرکت‌های تولیدکننده بازی‌های رایانه‌ای با عنوان الکام گیمز به الکامپ آمدند، افزود: امسال علاوه بر اینکه این طرح را ادامه می‌دهیم، بخش مسابقات بازی‌های رایانه‌ای در سطح ملی را نیز برای اولین بار در الکامپ خواهیم داشـــت. فینال این مسابقات در یک سالن اختصاصی طی چهار روز در الکامپ برگزار می‌شود و به این ترتیب گیمرها و مخاطبان بازی‌های رایانه‌ای هم به الکامپ‌بیایند.

الکام استارز

ســـعادت در ادامه به سالن الکام استارز اشاره کرد و افزود: اقداماتی که در سال های پیش انجام شده امسال توسعه‌یافته و با کیفیت بهتری به الکامپ می‌آیند. ســـالن الکام اســـتارز هم از نظر کیفی و هم از نظر کمی رشـــد خواهد داشت. در الکامپ بیســـت و یکم ۸۰ استارتاپ با حمایت سازمان نظام صنفی رایانه‌ای به الکامپ آمدند در الکامپ بیست و دوم نیز ۲۵۰ استارتاپ آمدند. امسال نیز بدون تردید سالنی بزرگ‌تر، با امکانات و کیفیت بهتر در اختیار الکام اســـتارز قرار خواهد گرفت.

الکامپ بیست و سوم رویداد محور می‌شود

در ادامه نشست مسئول کمیته اجرایی الکامپ بیست و سوم با تاکید بر اینکه باید الکامپ را از یک نمایشگاه سنتی به‌سوی نمایشگاهی رویداد محور سوق دهیم، گفت: از جمله برنامه‌هایی که به‌صورت نمادین در این دوره از نمایشگاه برگزار می‌شود شـــامل برگزاری کنفرانس های تخصصی با حضور صاحب نظران بین‌المللی، برگزاری مسابقات دو میدانی، دو کیلومتر و پنج کیلومتر و مسابقات با ویلچر خواهد بود. سعادت در ادامه افزود: تقســـیم‌بندی موضوعی نمایشگاه را همچنان ادامه می‌دهیم بااین‌وجود اجباری نیست و شرکت‌ها در صورت تمایل می‌توانند خارج از تقسیم بندی های موضوعی در هر بخشی از نمایشگاه حضورداشته باشند. رعایت این نکته هم بازدیدکنندگان و هم غرفه داران را قادر می‌سازد در سالن‌های مرتبط با تخصص خودشـــان حضورداشـــته باشند. بحری به راه‌اندازی بخشی با عنوان الکام شـــاپر اشاره کرد و افزود: باوجودیکه فروش محصول و خدمات در فضای نمایشگاهی با محدودیت‌هایی مواجه اســـت. در حال پیگیری هستیم تا بخش شرقی نمایشـــگاه را به الکام شاپر اختصاص بدهیم تا فعالان حوزه ســـخت‌افزار نیز انگیزه بیشتری برای حضور در الکامپ داشته باشند.

زیربنایی

دولت هوشمند، برنامه جدی سازمان فناوی اطلاعات

دولت همیشه همراه

۱۳

زیر ساخت تعامل‌پذیر و یکپارچه در دولت الکترونیک

۱۴

به سوی جریان آزاد اطلاعات

تقریبا دو هفته پیش از نمایشگاه الکامپ امسال، از سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات با حضور وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات و فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی شد. این سامانه توانست پس از ۸ ماه کار مطالعاتی و تطبیقی و با پیگیری سازمان فناوری اطلاعات و پس از ابلاغ قانون دسترسی آزاد اطلاعات و تدوین آیین‌نامه‌های آن، طراحی و راه‌اندازی شود. این قانون در سال ۸۸ ابلاغ و تدوین آن نیز در سال ۹۳ صورت گرفت و در ۱۷ تیر به صورت رسمی رونمایی شد. این سامانه توانسته پس از رونمایی از شبکه علمی کشور، به‌عنوان دومین ...

دومین سامانه شبکه ملی اطلاعات عامل پیشرفت فناوری کشور می‌شود

به سوی جریان آزاد اطلاعات

تقریبا دو هفته پیش از نمایشگاه الکامپ امسال، از سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات با حضور وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات و فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی شد. این سامانه توانست پس از ۸ ماه کار مطالعاتی و تطبیقی و با پیگیری سازمان فناوری اطلاعات و پس از ابلاغ قانون دسترسی آزاد اطلاعات و تدوین آیین‌نامه‌های آن، طراحی و راه‌اندازی شود. این قانون در سال ۸۸ ابلاغ و تدوین آن نیز در سال ۹۳ صورت گرفت و در ۱۷ تیر به صورت رسمی رونمایی شد. این سامانه توانسته پس از رونمایی از شبکه علمی کشور، به‌عنوان دومین سامانه در بستر شبکه ملی اطلاعات بهره‌برداری شود و به گفت،ه متولی ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور دسترسی آزاد به اطلاعات این‌گونه اســـت که این حرکت گامی جدی به سمت دموکراسی است و در این حوزه هم دولت، هم مردم که استفاده‌کننده از اطلاعات هستند، باید به وظیفه خود آشنا باشند. واعظی با اشاره به تأکیدات مقام معظم رهبری در راستای تولید محتوای فاخر در شبکه ملی اطلاعات، گفته است: با راه‌اندازی این سامانه‌ها، تبادل ترافیک داخل و تولید محتوای بومی در شبکه ملی اطلاعات افزایش می‌یابد. به گفته او، این سامانه می‌تواند رابطه بین حاکمیت و مردم را تنظیم کرده و با ایجاد شفافیت بالا، از تبعیض و فساد جلوگیری کند و کسانی که تا دیروز به نوعی به اطلاعات دسترسی داشته‌اند و از رانت اطلاعات استفاده می‌کردند، امروز دیگر این اطلاعات متعلق به همه مردم ایران است و دولت فقط امانت‌دار این اطلاعات است.

نحوه ثبت‌نام در سامانه

در جهانـــی که هر روز با تغییرات شـــدید و یک نوع تکنولـــوژی جدید مواجه اســـت، نهادها، ســـازمان‌ها و شـــرکت‌های خصوصی دنبال یافتن بهترین راهکارها و الگوها هستند تا بتوانند با کمک آنها، در مسیر درست قـــرار گرفته و خود را با تحولات موجود تطبیق دهند و جایگاه مناســـب خود را در عرصه رقابت حفظ کنند. در این راستا، الگوبرداری به‌عنوان روشی سیستماتیک، آنها را در این مسیر هدایت کند و سازمان‌ها به یاری این روش می‌توانند فعالیت‌های خود را بر اســـاس بهترین الگوها اندازه‌گیـــری و اصلاح کنند؛ این روش با ارائه چارچوبی، فعالیت‌های بهترین سازمان‌ها را مشخص کرده و وجوه تمایز سازمان موجود را با بهترین الگوها نشان می‌دهد و در ادامه نحوه پرکردن شـــکاف بیـــن وضع موجود با مطلوب را بیان می‌کند. از الگوبرداری به‌عنوان ابزاری مؤثر در دســـت مدیران به منظور بهبود مستمر در همه انواع سازمان‌های تولیدی و خدماتی یاد می‌شود. الگوبرداری که به نام الگوبـــرداری از بهترین عملکرد یا «مطالعات تطبیقی» نیز معروف است، با شناخت نمونه‌هایی به‌عنوان بهتریـــن، رهنمودهایی را ارائه می‌کند که می‌توان با آن شـــکاف موجود بین یک سازمان تا سازمان پیشرو را پر کرد یا به حداقل رساند.

مـــروری گذرا بر تاریخچـــه آزادی اطلاعات، حاکی از آن اســـت که ســـال ۱۹۴۸ در ژنو، کنفرانس بین‌المللی آزادی اطلاعات برگزار شد. در این کنفرانس، نمایندگان ۵۱ کشـــور دنیا که در آن زمان عضو سازمان ملل متحد بودند، ماده ۱۹ اعلامیه حقوق بشر را تدوین کردند. در این ماده که در دسامبر همان سال در مجمع عمومی سازمان ملل به تصویب رســـید، ضرورت تحقق آزادی اطلاعات و ارتباطات پیش‌بینی شـــده و بر اساس آن، هر فردی حق دریافت، جستوجو، انتقال و انتشار اطلاعات را در سراسر دنیا داراست.

در ایران نیز قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، در ششم بهمن سال ۱۳۸۷ در ۲۳ ماده و هفت تبصره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و در ۳۱ مرداد سال ۱۳۸۸، در مجمع تشخیص مصلحت نظام تأیید شد.

بر اســـاس ماده پنج این قانون، مؤسســـات عمومی مکلف‌اند اطلاعات موضـــوع این قانون را در حداقل زمان ممکن و بدون تبعیض در دسترســـی مـــردم قرار دهند. تبصـــره این ماده قانونی این اســـت کـــه «اطلاعاتی که متضمن حق و تکلیف برای مردم است، باید علاوه بر موارد قانونی موجود، از طریق انتشار و اعلان عمومی و رسانه‌های همگانی به آگاهی مردم برسد».

این قانون، از یک‌سو مؤسســـات عمومی را مکلف به ارائه اطلاعات کرده و از ســـوی دیگر به شـــهروندان حق می‌دهد اطلاعات عمومی مدنظرشان را مطالبه کنند. حق شهروندان در دسترسی به اطلاعات، در اختیار نهادهای دولتی تضمین‌کننده مشارکت آنان در حیات سیاسی و نیز یکی از پایه‌های مردم‌سالاری است. اجرای این قانون منجر به شفافیت عملکرد دستگاه‌های اجرائی شده و مانع سوءاستفاده و رانت‌های اطلاعاتی خواهد بود.

طبق ماده ۱۴ از آیین‌نامه اجرائی ماده ۸ قانون انتشار و دسترســـی آزاد به اطلاعات، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است سامانه الکترونیکی متناسب با حجم درخواســـت‌ها و پاسخ‌ها را در مدت یک ســـال از تاریخ لازم‌الاجراشـــدن این آیین‌نامه، طراحـــی و پس از تأیید کمیسیون مذکور، به صورت آزمایشی اجرا کند. این سامانه پس از سه ســـال، به صورت رسمی مجرای اصلی اعمال قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات خواهد بود.

در همین راســـتا، در پروژه ایجاد و راه‌اندازی ســـامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، به منظور بهره‌برداری از نمونه‌های موفق و برتر پیاده‌ســـازی FOIA در جهان، مطالعات تطبیقی ۱۵ کشـــور ایالات متحده، انگلستان، ایتالیا، اســـترالیا، نیوزیلند، آلمان، ایرلند، اسکاتلند، نروژ، بلژیک، سوئد، برزیل، آفریقای جنوبی و فیلیپین از ابعاد مختلف انجام پذیرفته است و این گزارش به منظور ارائه نتایج مطالعات گفته‌شده تهیه و تدوین شده است.

با اشاره به گزارش‌های موجود از نحوه کار سایر کشورها، باید به برخی تعاریف در این میان اشاره کرد که ازجمله آنها می‌توان به جستوجو برای یافتن بهترین تجربیات صنعت یا خدمات برای رسیدن به بالاترین سطح عملکرد،

توجه بیرونی بر فعالیت‌ها، وظایف تخصصی یا عملیات داخلی یک مؤسسه به منظور اصلاح و بهبود مستمر، مقایسه و ارزیابی خود با دیگران برای کشف تجربیات برتر آنها و جبران فاصله موجود، یک فرایند پژوهشی دائمی که سازمان را به سمت بهترین‌شدن در مقایسه با رقبا سوق می‌دهد، اشاره کرد. همچنین تعریف، تشخیص و تطابق‌یافتن با اقدامات و فرایندهای سازمان‌های برجسته در سطح دنیا، در راستای افزایش عملکرد سازمان (برگرفته از تعریف ارائه‌شده از سوی مرکز بهره‌وری و کیفیت آمریکا) ذکر شده است.

در این میان، روش‌های مختلفی برای انجام مطالعات تطبیقی وجود دارد؛ این روش‌های انجام مطالعات تطبیقی را می‌توان به دو دسته کلی شامل مطالعات تطبیقی بر مبنای انتخاب الگوهای مبنا و مطالعات تطبیقی بر مبنای ویژگی‌ها و حوزه‌های کاری مقایسه‌شونده تقسیم کرد.

بررسی مطالعات تطبیقی بر مبنای انتخاب الگوهای مبنا، برنامه‌ریزی شده است و مطالعات تطبیقی داخلی به این صورت است که کاربرد این روش از مطالعات تطبیقی، معمولا در شرکت‌ها و سازمان‌های بزرگ صورت می‌گیرد. ازآنجاکه یک سازمان بزرگ از زیرمجموعه‌های زیادی تشکیل شده است، در این حالت یک بخش یا یک صنعت با بخش یا صنعت دیگر از زیرمجموعه اصلی یا مادر مقایسه می‌شود و در واقع مقایسه داخلی بین بخش‌های مختلف یک سازمان بزرگ انجام می‌شود؛ اما در زمینه مطالعات تطبیقی رقابتی باید گفت که در این حالت دو شرکت رقیب که فعالیت مشابهی دارند، با یکدیگر مقایسه قرار می‌شوند.

در مطالعات تطبیقی بر مبنای ویژگی‌ها و حوزه‌های مقایسه‌شونده، باید به مقایسه بر اساس عملکرد که در این روش عملکرد سازمان‌ها با هم مقایسه می‌شود، اشاره کرد. به‌عنوان مثال، معیارهای مالی، معیارهای عملیاتی و... یک سازمان با معیارهای سازمان همکار و پیشرو مورد مقایسه قرار می‌گیرند. همچنین در مقایسه بر اساس عملیات و فناوری نیز لازم به ذکر است در این روش، روش‌ها و فرایندهای کاری و تکنولوژی‌های استفاده‌شده برای انجام آنها در الگوی منتخب، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

اما در مدل مقایسه راهبردی، استراتژی سازمان‌ها در حوزه‌های مختلف از قبیل فروش، خرید، آموزش و ارائه خدمات با یکدیگر مقایسه می‌شوند و در مقابل، در مطالعات تطبیقی عمومی، حد و مرزی برای مطالعات تطبیقی وجود ندارد. در اینجا با ساخت یک الگوی فرضی بهترین مطالعات تطبیقی صورت می‌گیرد و تمرکز بر فرایندهای کاری سطوح بالا است.

با توجه به ماهیت پروژه «ایجاد و راه‌اندازی سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات»، می‌توان الگوی انجام مطالعات تطبیقی را از نوع مقایسه عملیات و فناوری دانست که در بررسی نمونه‌ها، تلاش شده است تا فعالیت‌های کشورهای نمونه در حوزه دسترسی آزاد به اطلاعات و همچنین فرایندها، سیستم‌ها و دانش به‌کاررفته در این زمینه شناسایی شوند.

روش‌های مختلفی برای انجام مطالعات تطبیقی وجود دارد؛ این روش‌های انجام مطالعات تطبیقی را می‌توان به دو دسته کلی شامل مطالعات تطبیقی بر مبنای انتخاب الگوهای مبنا و مطالعات تطبیقی بر مبنای ویژگی‌ها و حوزه‌های کاری مقایسه‌شونده تقسیم کرد

در این میان، هدف از انجام مطالعات تطبیقی به‌عنوان بخشی از فاز اول پروژه حاضر، تهیه و جمع‌آوری مواد مورد نیاز در فازهای بعدی پروژه است. مطالعات تطبیقی به‌عنوان بخشی از خروجی این فاز، آموخته‌های حاصل از کشورهای بررسی‌شده را برای دستیابی به بهترین الگوها و ایده‌ها برای تدوین بهینه خروجی‌های نهایی این پروژه، ارائه می‌دهد. به این منظور، ابتدا به ارائه گزارش توجیهی و نحوه انتخاب نمونه‌های اولیه و نمونه‌های نهایی پرداخته و در بخش بعد نیز خروجی‌ها و یافته‌های حاصل از مطالعات تطبیقی، با توجه به الگوی عملیاتی و فناوری انتخاب‌شده، تشریح شده است. در این گزارش سرفصل‌های اطلاعاتی که با توجه به نیازمندی‌های پروژه تعیین شده است، در نهایت در قالب دستاوردهای مطالعات تطبیقی ارائه شده که شامل مشخصات کلی پورتال ازجمله نمایی از ظاهر کلی، زبان، نهادهای تحت پوشش، احراز هویت همچون بررسی تابعیت افرادی که می‌توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند و نحوه احراز هویت، اطلاعاتی که مکان انتشار دارند ازجمله بررسی نوع اطلاعات ارائه‌شدنی (عمومی و شخصی) و طبقه‌بندی اطلاعات، فرایند درخواست اطلاعات شامل بررسی نحوه ثبت درخواست و تشریح فرم‌ها و فیلدهای اطلاعاتی مورد نیاز، فرایند جست‌وجوی اطلاعات شامل بررسی نحوه جست‌وجوی اطلاعات، فیلدهای جست‌وجو، امکان جست‌وجوی اطلاعاتی که یک بار به متقاضی ارائه شده، فرایند دریافت اطلاعات ازجمله بررسی نحوه دریافت اطلاعات از سوی متقاضی، تعیین انواع پاسخ (ایمیل، نامه پستی و...)، مهلت زمانی ارسال اطلاعات به متقاضی، مدل اعتباربخشی به اطلاعات، فرایند ثبت شکایات ازجمله نحوه اعلام نارضایتی متقاضی از اطلاعات دریافتی، یکپارچگی دسترسی آزاد به اطلاعات و هزینه‌ها نیز شامل، بررسی نحوه محاسبه و دریافت هزینه اطلاعات در صورت اخذ، بررسی انواع گزارش‌های ارائه‌شده و نقاط قوت و ضعف است.

خروجی این گزارش بیان می‌کند که سایر کشورها چه چارچوب‌ها و مدل‌هایی در پیاده‌سازی قانون دسترسی آزاد به اطلاعات به کار می‌گیرند و یکی از مهم‌ترین ورودی‌های فاز تحلیل و طراحی سامانه این امر است.

گام‌های اصلی مطالعات تطبیقی شامل برنامه‌ریزی، انتخاب نمونه‌ها، مشاهده و تجزیه و تحلیل است.

گام اول این مطالعات، برنامه‌ریزی است.

در این مرحله، حوزه مطالعات مشخص می‌شود. منظور از حوزه مطالعات، سازمان‌ها، مراکز، محتوای اطلاعاتی مورد بررسی یا هر موردی در نمونه‌هاست که باید مورد مطالعه قرار گیرد.

گام دوم؛ انتخاب نمونه‌ها

در این مرحله، بر اساس معیارهایی که در مرحله قبل به دست آمده است، نمونه‌هایی برای انجام مطالعات تطبیقی انتخاب می‌شوند. نمونه‌ها برای انجام مطالعات تطبیقی معمولا در دو مرحله انتخاب می‌شوند؛ در مرحله اول، از میان نمونه‌ها و کاندیداهای پیشنهادشده از سوی خبرگان، معیارهای کلی یا گزارش‌های بین‌المللی و همچنین بر اساس بررسی‌های اولیه، تعداد زیادی نمونه انتخاب شده و مورد بررسی قرار می‌گیرند.

گام سوم، مشاهده مطالعات است

در این مرحله، هر یک از نمونه‌های انتخاب‌شده به تفصیل مطالعه و بررسی می‌شود. هدف اصلی این مرحله، تکمیل سرفصل‌های اطلاعاتی مدنظر است. این مشاهدات معمولا بر اساس اطلاعات مندرج در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی و سایر منابع اینترنتی به دست

می‌آیند. درصورتی‌که مطالعات میدانی نیز وجود داشته باشد، بازدید از محل نیز به اطلاعات این بخش افزوده خواهد شد که در حوزه فعالیت پروژه حاضر نیستند.

گام چهارم تجزیه و تحلیل مطالعات تطبیقی است

این مرحله را می‌توان مهم‌ترین مرحله مطالعات تطبیقی دانست. این گام، بر اساس اطلاعات به‌دست‌آمده از بررسی و مطالعه نمونه‌ها انجام می‌گیرد و هدف آن تأمین نیازمندی‌های فازهای بعدی پروژه است. نتایج انجام این مطالعات در قالب درس‌های آموخته‌شده ارائه می‌شود. در این فصل از گزارش، به ارائه روشی که تیم اجرائی برای انتخاب نمونه‌ها به کار گرفته است، پرداخته می‌شود. هدف از انجام این بخش، انتخاب نمونه‌های مناسب برای انجام مطالعات تطبیقی است. به این منظور، ابتدا بر اساس معیارهای اولیه، تعداد زیادی نمونه اولیه انتخاب و بررسی می‌شوند و سپس با استفاده از شاخص‌های متناسب و خاص موضوع پروژه، نتیجه دلخواه که تعیین بهترین نمونه‌ها برای انجام مطالعات الگوبرداری است، حاصل می‌شود.

اولین قدم برای شروع الگوبرداری، یافتن کلیدواژه‌های مناسب است که مسیر درست انتخاب نمونه‌ها را نشان می‌دهد. برای دستیابی به کلیدواژه‌های مناسب، لازم است از خبرگان و متخصصان در آن حوزه بهره گرفته شود. همچنین نظرات خبرگان، دستیابی به گزینه‌های بهتر را در سبد نمونه‌های اولیه تسهیل کرده و به عبارتی یک راه فرعی کوتاه‌تری در مسیر انتخاب نمونه‌های برتر نهایی، پیش‌روی تیم مطالعات تطبیقی قرار می‌دهد.

تجربه تیم مجری درباره مطالعات تطبیقی و جست‌وجوها در اسناد و منابع علمی داخلی و خارجی نیز جزء مواردی است که اطلاعات مفیدی درباره چگونگی انتخاب بهتر نمونه‌های اولیه و شاخص‌های مرتبط با حوزه مدنظر این پروژه ارائه می‌دهند. به‌این‌ترتیب، ورودی‌های مناسب برای انتخاب بهترین نمونه‌های مطالعات تطبیقی پروژه تزریق می‌شود. در این زمان ترتیب معیارها به این شکل است که نظرات و دیدگاه‌های خبرگان این حوزه در اولویت بوده و اساس جست‌وجوهای تیم قرار گرفته و سایر معیارها در اولویت‌های بعدی لحاظ شده است. درحال‌حاضر، در ۱۱۵ کشور دنیا قانون FOI یا قوانین اجرائی مشابه وضع شده است. تیم مطالعات تطبیقی با بهره‌گیری از معیارهای تسهیل‌گر یادشده، سعی کرده است با بررسی شاخص‌های بین‌المللی مرتبط با این حوزه، فهرستی از نمونه‌های برتر بین‌المللی را در حوزه دسترسی آزاد به اطلاعات ارائه دهد. در این بخش، شاخص‌هایی معرفی می‌شود که به کمک آنها می‌توان به غربالگری کشورهای موجود در فهرست بلند نمونه‌های اولیه پرداخت. ازآنجایی‌که موضوع پروژه، راه‌اندازی

اولین قدم برای شروع الگوبرداری، یافتن کلیدواژه‌های مناسب است که مسیر درست انتخاب نمونه‌ها را نشان می‌دهد. برای دستیابی به کلیدواژه‌های مناسب، لازم است از خبرگان و متخصصان در آن حوزه بهره گرفته شود

پورتال دسترسی آزاد به اطلاعات است، کشورهایی که قانون FOI در آنها به صورت یک وب‌سایت پیاده‌سازی نشده است، در مرحله اول حذف خواهند شد. کشورهای یادشده عبارت‌اند از: فنلاند، فرانسه، هلند، اندونزی، تایلند، پرتغال، لهستان، هند، یونان، ژاپن، دانمارک، شیلی و چین.

در مرحله بعد، شاخص دسترسی به اطلاعات در کشورها بررسی می‌شود. دسترسی‌نداشتن به اطلاعات کشورهای نمونه، به معنی امکان‌پذیرنبودن ترجمه سایت کشور است. کشورهایی که با این شاخص حذف می‌شوند، عبارت‌اند از: کره‌جنوبی و مکزیک. به‌این‌ترتیب، ۲۷ کشور از ۴۲ نمونه اولیه باقی می‌ماند. وب‌سایت این ۲۷ کشور از سوی تیم مطالعات تطبیقی به دقت بررسی شده است. در این بین، کشورهای ایالات متحده، انگلستان، کانادا، استرالیا، ایرلند، فیلیپین، سوئد و ایتالیا با پیشنهاد کارفرما و با توجه به سطح مطلوب پیاده‌سازی FOIA وارد فهرست نمونه‌های نهایی شدند. در این مرحله باید از بین ۱۹ کشور، هفت نمونه انتخاب شود. به این منظور، ۱۹ نمونه باقی‌مانده از نظر شاخص open government و همچنین تنوع ساختار سایت‌ها، مورد بررسی قرار گرفتند. مطالعات تیم نشان می‌دهد که Ala-veteli یک پلتفرم منبع‌باز برای ایجاد وب‌سایت FOI ارائه داده است که امکان ترجمه به زبان‌های مختلف و بومی‌سازی متناسب با FOIA هر کشوری را دارد. در بین کشورهای بررسی‌شده، انگلستان، استرالیا، سوئد، ایتالیا، نیوزیلند، مجارستان، اوکراین، جمهوری چک، اروگوئه، مالزی، رومانی، بوسنی، نروژ، بلژیک، نپال، اسپانیا، کلمبیا و نیجریه از این نرم‌افزار استفاده کرده‌اند. نیوزیلند، نروژ و بلژیک به دلیل رتبه بالای open government وارد فهرست نهایی می‌شوند.

سایت‌های اسپانیا، نیجریه و اوکراین به لحاظ ساختاری بسیار شبیه سایت ایتالیا بوده و مطالعه آنها ارزش افزوده‌ای برای مطالعات تطبیقی نخواهد داشت؛ بنابراین حذف می‌شوند. همین دلیل در رابطه با شباهت سایت‌های مجارستان، جمهوری چک، مالزی، اروگوئه، رومانی، بوسنی، نپال و کلمبیا با سایت نیوزیلند مطرح است؛ بنابراین سه نمونه دیگر وارد فهرست نهایی شده و ۱۱ نمونه از فهرست اولیه حذف خواهند شد. در نهایت، پنج کشور باقی می‌ماند: اسکاتلند، آلمان، اتریش، برزیل و آفریقای جنوبی که به علت شباهت سایت اتریش و آلمان، اتریش حذف شده و چهار کشور دیگر نهایی می‌شوند.

در این فصل، نتایج بررسی و مطالعه کشورهای منتخب در سرفصل‌های مشخص‌شده شامل مشخصات کلی، مدل احراز هویت، تعریف اطلاعات، فرایندهای درخواست اطلاعات، جست‌وجوی اطلاعات و دریافت اطلاعات، هزینه اطلاعات، ثبت شکایات و نقاط قوت و ضعف نمونه‌ها، به تفصیل آمده است که اطلاعات دقیق‌تر از چگونگی و نحوه کار این سایت‌ها در کشورهای ذکرشده در شماره بعدی ماهنامه منتشر می‌شود.

دولت هوشمند، برنامه جدی سازمان فناوی اطلاعات

دولت همیشه همراه

با توجه به رشد بهره‌گیری از خدمات داده همراه در بستر شبکه‌های ۳G و ۴G که به بیش از ۲۵ میلیون مشترک رسیده است، همچنین رشد استفاده از گوشی‌های هوشمند بین شهروندان، در کنار الزام دولت در تبصره ماده ۱۵ مصوبه ۹۴/۷/۱۱ تحت عنوان توسعه و گسترش کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات و در راستای بند ج مصوبه۹۵/۱۰/۲۰ تحت عنوان ایجاد مراکز داده دولت به همراه نظام به‌روزرسانی مستمر و برخط داده‌ها و اطلاعات و به منظور ایجاد امکان دسترسی همه‌وقت و همه‌جا عموم شهروندان به خدمات، اطلاعات و داده‌های دولت از طریق زیرساخت‌ها و برنامه‌های کاربردی (اپلیکیشن) دولت همراه، همه دستگاه‌های اجرائی موظف‌اند با هماهنگی کمیسیون توسعه دولت الکترونیک شورای عالی فناوری اطلاعات، نسخه الکترونیکی همراه (موبایلی) خدمات خود را تهیه و پس از تأیید صحت کارکرد فنی از طریق درگاه ملی خدمات دولت همراه، به نشانی http: //mob. gov. ir در دسترس مردم قرار دهند.

در این بستر، با تکیه بر ظرفیت‌های دسترسی بی‌سیم و امکاناتی که ارتباطات سیار و ابزارهای هوشمند همراه متصل به این شبکه‌ها فراهم می‌کنند، خدمات دولت الکترونیکی به‌صورت امن و یکپارچه از طریق درگاه دولت همراه ارائه می‌شود. در این بستر، تمام سامانه‌ها و خدمات الکترونیکی دستگاه‌ها از یک پنجره واحد و پس از احراز کیفیت و امنیت، در دسترس مردم قرار می‌گیرد. اجرای این پروژه از تاریخ ۹۵/۹/۲۸ لغایت ۹۵/۷/۲۸ در ۱۰ ماه زمان‌بندی شده است. این پروژه از سوی سازمان فناوری اطلاعات ایران با همکاری پژوهشکده فناوری اطلاعات و ارتباطات پیشرفته دانشگاه صنعتی شریف در حال انجام است. اهداف این پروژه نیز شامل انجام مطالعات تطبیقی و توسعه‌ای کشورهای پیشرو و توسعه‌یافته در حوزه پیاده‌سازی دولت همراه در جهان، تدوین سند راهبردی، مدل مفهومی پیاده‌سازی و مدل و نقشه اجرائی دولت همراه در کشور، تهیه و پیشنهاد انواع مدل کسب‌وکارهای رایج در پیاده‌سازی دولت همراه در کشورهای پیشرو، انجام مطالعات موردی در راستای شناسایی و به‌کارگیری ظرفیت شرکت‌های داخلی و خارجی و همچنین تشکل‌های خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در حوزه فناوری اطلاعات به منظور بهره‌گیری از این ظرفیت در فاز اجرا و پیاده‌سازی دولت همراه در سطح کشور، طراحی نمونه آزمایشی سکوی دولت همراه برای ۵۰ خدمت G2C و الزامات پیاده‌سازی آن، پیاده‌سازی نمونه آزمایشی سکوی دولت همراه طراحی‌شده، راه‌اندازی مرکز اعتبارسنجی برنامه‌های کاربردی دولت همراه و در نهایت، توسعه، ترویج و فرهنگ‌سازی عمومی دولت همراه در کشور است. فاز اول این پروژه تاکنون از سوی پیمانکار پروژه انجام و تأیید شده و فاز دوم و سوم پروژه نیز در مراحل تأیید نهایی است؛ ازاین‌رو، در زمان برگزاری الکامپ

از جمله ویژگی‌های دولت همراه نیز دسترسی به خدمات دولت در هر لحظه و هر مکان، ارائه خدمات دولت به صورت امن و با حفظ حریم شخصی افراد از طریق تلفن همراه و دریافت خدمات به ساده‌ترین شکل و در کوتاه‌ترین زمان ممکن است که در نسخه اول دولت همراه، دسترسی به کارپوشه ملی ایرانیان، پرداخت قبوض و رهگیری مرسولات ارائه شده است

امسال، خدمات ارائه‌شده در نسخه اول اپلیکیشن دولت همراه شامل دسترسی به کارپوشه ملی ایرانیان، پرداخت قبوض آب، برق، گاز و دسترسی به سرویس‌های الکترونیکی شرکت پست مانند رهگیری مرسولات پستی و نرخ مرسوله پستی، است که این اپلیکیشن، قابلیت سرویس‌دهی ۵۰ خدمت دولت الکترونیکی و اطلاع‌رسانی برای حداقل ۳۰ هزار کاربر هم‌زمان را تا انتهای پروژه فراهم خواهد کرد.

مرکز اعتبارسنجی برنامه‌های کاربردی دولت همراه چیست؟

این مرکز تنها مرجع رسمی ارزیابی برنامه‌های کاربردی دولت همراه است که با هدف ارتقای کیفیت ارائه خدمات دولت تأسیس شده است. از خدمات مرکز اعتبارسنجی برنامه‌های کاربردی دولت همراه، می‌توان به آزمایش و ارزیابی خدمات و برنامه‌های کابردی دولت همراه بر اساس استانداردهای جهانی و نیازمندی‌های بومی، ارزیابی ملاحظات امنیتی برنامه‌های کاربردی، بهره‌برداری از خدمات پس از انجام ارزیابی‌های استاندارد برنامه‌های کاربردی، ایجاد دایرکتوری جامع برنامه‌های کابردی دولت همراه، دسته‌بندی برنامه‌های کارکردی و سهولت دسترسی به خدمات دولت همراه و امکان مقایسه برنامه‌های کاربردی و اخذ نظر کاربران است. اما از مزایای این اقدامات، وجود مرجعی معتبر برای دریافت برنامه‌های کاربردی دولت همراه، دسترسی سریع به برنامه‌های کاربردی مشابه با امکان دسته‌بندی موضوعی، ارتقای سطح کیفی خدمات دولت همراه و کاهش مخاطرات احتمالی، برخورداری توسعه‌دهندگان از حمایت‌های اجرائی، بهره‌گیری از بازخوردهای کاربران با افزایش سطح کیفی خدمات و برنامه‌های کارکردی دولت همراه، ارزیابی دوره‌ای و امتیازدهی مستمر به سطح خدمات ارائه‌شده از سوی سازمان‌ها و نهادهای دولتی و کسب‌وکارها و در نهایت، ایجاد فرصت رشد برای محصولات جدید است. نسخه آزمایشی اپلیکیشن این سامانه دارای مزایایی مانند سهولت در دسترسی به خدمات مورد نیاز مردم، افزایش سرعت ارائه خدمات و بالارفتن سطح رضایتمندی شهروندان، کاهش هزینه برای شهروندان و بخش‌های متفاوت دولت در ارائه و دریافت خدمات، روان و شفاف‌شدن امور تجاری و اداری، کاهش نیاز به سفرهای درون‌شهری، بهبود شرایط کلی ارتباطات اداری شهروندان، کاهش فساد اداری و در نهایت، امنیت بالا و صیانت از حریم خصوصی است. برنامه کاربردی دولت همراه به‌عنوان زیر مجموعه‌ای از خدمات دولت الکترونیک که شهروندان را توانمند می‌کند تا در هر زمان و مکانی در بستر ارتباطات سیار به خدمات دولت دسترسی پیدا کنند، معرفی می‌شود. از جمله ویژگی‌های دولت همراه نیز دسترسی به خدمات دولت در هر لحظه و هر مکان، ارائه خدمات دولت به صورت امن و با حفظ حریم شخصی افراد از طریق تلفن همراه و دریافت خدمات به ساده‌ترین شکل و در کوتاه‌ترین زمان ممکن است که در نسخه اول دولت همراه، دسترسی به کارپوشه ملی ایرانیان، پرداخت قبوض و رهگیری مرسولات ارائه شده است. از کارکردهای این برنامه می‌توان به ارائه خدمات در سطح ارتباطات دولت- شهروندان، ارتباطات دولت-کسب‌وکارها، بهسازی و چالاکی سازمان‌هایی که مستقیما در حال ارائه خدمات به عموم شهروندان هستند، شفاف‌شدن ارائه اطلاعات و خدمات و در نهایت، نوآوری در ارائه خدمات اشاره کرد.

زیر ساخت تعامل‌پذیر و یکپارچه در دولت الکترونیک

مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX-GSB) چه ویژگی‌های دارد

با پیشـــرفت فناوری اطلاعات و ایجاد بسترهای زیرساخت در کشـــور، لزوم حرکت در مسیر ارائه خدمات الکترونیک یکپارچه در این بســـتر بیش‌ازپیش احساس می‌شـــود. لازمه تحقق اهداف عالی توسعه دولت الکترونیکی در ایجاد زیرساخت تعامل‌پذیر، پویا و یکپارچه تبادل اطلاعات و خدمات دولت است که خود را نشان می‌دهد. این مسئله در ادبیات این حوزه تحت عناوین مرکز تبادل اطلاعات (NIX) یا گذرگاه خدمات دولت (GSB) شناخته می‌شود.

ســـازمان فناوری اطلاعات ایران در راستای پاسخ گویی به تعهدات محوله در بند «ب» ماده ۴۶ قانون برنامه پنجم توسعه و آیین‌نامه اجرائی آن و نیز بر اساس ضوابط فنی و اجرائی توسعه دولت الکترونیکی مصوب شورای عالی فناوری اطلاعات در ایجاد مرکز ملی تبادل اطلاعات برای به اشتراک‌گذاری خدمات الکترونیکی بین‌دستگاهی در بســـتر شبکه ملی اطلاعات اقدام به ایجاد این بســـتر کرد. نتیجه این اقدام، انجام تعاملات الکترونیکی بین‌دســـتگاهی (G2G) است که زیرساخت ارائه خدمات دولت به کسب‌وکارها (G2B) و ارائه خدمات دولت به شهروندان (G2C) را فراهم می‌کند.

در این راستا، به‌عنوان یک رویکرد اصلی معماری، سرویس‌کاری برای بازمهندسی دولت و گذار به یکپارچه‌سازی افقی، ارائه خدمات الکترونیکی در اسناد پایه مبنا قرار گرفت که این معماری ســـرویس‌گرا اجازه می‌دهد تا سامانه‌های اطلاعاتی سازمان‌ها، ضمن برخورداری از فناوری و پیاده‌سازی مختص به خود، تبادل اطلاعات و سرویس با دیگر سامانه‌ها را با بهره‌گیری از یک استاندارد پذیرفته‌شده امکان‌پذیر کند.

نگاهی به اهداف ایجاد بستر نرم‌افزاری مرکز ملی تبادل اطلاعات

مرکز ملی تبادل اطلاعات با اهدافی برای ایجاد بســـتر نرم‌افزاری مرکز ملی تبادل اطلاعات فعالیت می‌کند که شامل ایجاد بستر تبادل داده، اطلاعات و خدمات بین دســـتگاه‌های اجرائی، زیرساخت اســـتعلام الکترونیکی اطلاعات بین دستگاه‌های اجرائی، قابلیت توسعه ارتباطات الکترونیکی دستگاه‌های اجرائی فارغ از هرگونه ماهیت درونی ســـامانه‌ها و مکان فیزیکی واحدهای اجرائی دولت، زیرساخت اجرای چارچوب قابلیت بهره‌برداری متقابل راه‌حل‌های دولت الکترونیکی (EGIF) ، انتقال اطلاعات امن و سریع بین سامانه‌های مختلف در بستر سازمان‌های دولتی از طریق سرویس و تمرکز تبادل اطلاعات در قالب سرویس‌ها در یک بستر واحد که امکان توسعه در سطح ملی و حتی فراملی را فراهم می‌کند.

مزایای ایجاد مرکز ملی تبادل اطلاعات

از مزایـــای ایجاد مرکزی ملی بـــرای تبادل اطلاعات، می‌تـــوان به ایجاد بســـتر تطبیـــق و ارزیابـــی صحت، اســـتنادپذیری و تمامیت اطلاعات دولت اشاره کرد. این مسئله می‌تواند در کنار ایجاد بستر ارائه خدمات یکپارچه، برلحظه و مطمئن و زیرساخت پنجره‌های واحد دسترسی به خدمات و اطلاعات دولت به ارتقای این مرکز کمک کند.

درعین‌حال، مسئله ارتقای امنیت، حریم خصوصی و حفاظت از اطلاعات درحال‌تبادل مردم در دســـتگاه‌های اجرائی، مزیتی اســـت که تنها از گـــذر این مرکز می‌توان به آن دســـت یافت. از ســـوی دیگر، جلوگیـــری از ایجاد بسترهای ارتباطی زائد بین‌دستگاهی و نبود نیاز به ایجاد خطوط ارتباطی اختصاصی بین دستگاه‌ها جهت انتقال اطلاعـــات و جایگزینـــی آن با ســـرویس‌هایی که امکان استفاده مجدد دارند، از دیگر مزایایی است که مرکز تبادل اطلاعـــات می‌تواند به ارمغان آورد. مســـئله جلوگیری از ایجاد پایگاه‌های اطلاعات موازی و تکرارپذیر نیز در کنار استانداردسازی نظام مدیریت اطلاعات و داده‌های دولت، ازجمله مواردی است که می‌تواند به مزایای ایجاد یک مرکز ملی برای تبادل اطلاعات بیافزاید.

درعین‌حـــال، نباید فراموش کرد که چنین مرکزی به لحاظ بســـتر، انعطاف‌پذیر است؛ چراکه می‌تواند انتقال را از ســـطح داده به سرویس تبدیل کند. همچنین با ایجاد چنین مرکزی، می‌توان به قابلیت ایجاد سریع سرویس‌های جدید و ترکیب مؤلفه‌های نرم‌افزاری موجود (ســـرویس) برای اعمال فوری تغییرات دست یافت. از سوی دیگر، ارائه خدمات به متقاضیان اطلاعات بهبود می‌یابد و نگرانی از نبود توان پشتیبانی از فناوری اطلاعات از بین می‌رود.

با چنین مرکزی می‌تـــوان بهترین گزینه‌ها را از میان مجموعه‌ای از ســـرویس‌های قابل استفاده انتخاب و ارائه کرد و درعین‌حال، زمان چرخه خدمات دولتی و توســـعه سامانه‌های اطلاعاتی، به خاطر استفاده از موجودیت‌هایی که امکان استفاده مجدد دارند، کاهش می‌یابد.

هرچند مسئله کاهش پیچیدگی و هزینه نگهداشت و کاهش هزینه و زمان برای پیکربندی مجدد، در کنار ارتقای سامانه‌های اطلاعاتی موجود به‌جای جایگزینی یکجا آنها مسئله‌ای است که ایجاد یک مرکز ملی تبادل اطلاعات را به یک مسئله سودمند تبدیل می‌کند؛ اما ایجاد زیرساخت

فراموش کرد که چنین مرکزی به لحاظ بستر، انعطاف‌پذیر است؛ چراکه می‌تواند انتقال را از سطح داده به سرویس تبدیل کند. همچنین با ایجاد چنین مرکزی، می‌توان به قابلیت ایجاد سریع سرویس‌های جدید و ترکیب مؤلفه‌های نرم‌افزاری موجود (سرویس) برای اعمال فوری تغییرات دست یافت

توسعه‌پذیر برای بسط سرویس‌های G۲G به سرویس‌های G۲C از مزایای دیگر مرکز ملی تبادل اطلاعات است که باید به آن اشاره کرد.

مدل مفهومی مرکز ملی تبادل اطلاعات

مدل مفهومی که شمای آن در ذیل مشاهده می‌شود، ارتباط بین لایه‌هایی را بیان می‌کند که درمجموع بستر یکپارچه مرکز ملی تبادل اطلاعات را شکل می‌دهد. ذی‌نفعان مرکز ملی تبادل اطلاعات نیز نظام تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور، نظام مدیریت اجرائی کشور، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرائی ارائه‌دهنده خدمات، دفاتر پیشخوان ارائه خدمات، ارائه‌دهندگان خدمات پنجره واحد، سازمان‌های نظارتی و بازرسی، کلیه نهادهای مدیریت اصناف کشور و در نهایت، کلیه کسب‌وکارها و مردم هستند.

همچنین مجریان طرح مرکز ملی تبادل اطلاعات، سازمان‌هایی مانند سازمان فناوری اطلاعات ایران، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، دستگاه‌های اجرائی تولیدکننده اطلاعات‌پایه و کلیه دستگاه‌های اجرائی هستند.

معرفی درگاه ملی خدمات دولت هوشمند

فاز اولیه پروژه درگاه ملی خدمات دولت هوشمند، در روز جهانی ارتباطات مورخ ۲۶ اردیبهشت ۹۵ افتتاح شده است. درگاه ملی خدمات دولت هوشمند، با هدف استانداردسازی و مدیریت یکپارچه ارائه خدمات دولت به مردم و حرکت به سمت معماری سرویس‌گرا و خدمت‌محور ایجاد شده است. درگاه ملی جایی است که شناسنامه خدمات تأییدشده از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، به همراه اطلاعات، شرایط، کانال‌ها و شیوه دریافت آنها به شهروندان ارائه می‌شود.

اهداف پروژه

اهداف پروژه چیست؟ شاید بتوان اولین و مهم‌ترین آن را استانداردسازی و مدیریت یکپارچه ارائه خدمات دولت به مردم و حرکت به سمت معماری سرویس‌گرا و خدمت‌محور دانست؛ درعین‌حال، مسئله تسهیل‌گری و شتاب‌بخشی در ارائه خدمات به شهروندان و شفافیت در اطلاع‌رسانی پیرامون خدمات ارائه‌پذیر، مزیتی است که اهمیت این پروژه را دو برابر می‌کند. مداومت، پیوستگی و فراگیری در ارائه خدمات نیز از اهدافی است که این پروژه در نظر دارد به آن دست یابد.

قابلیت‌های درگاه ملی خدمات دولت هوشمند

درگاه مذکور در چهار بخش خدمات دولت به مردم (G۲C) را به کاربران ارائه می‌دهد. اولین بخش پنجره جست‌وجوی درگاه است که با بهره‌گیری از سه جویشگر بومی، برای تسهیل دسترسی به خدمات فعالیت می‌کند.

در بخش بعدی که بدنه اصلی درگاه (Hotpoint) است، قابلیت دسترسی به پرکاربردترین خدمات از قبیل سامانه ارتباطی مردم با رئیس‌جمهور، خدمات مالیاتی، خدمات شناسنامه‌ای، خدمات بیمه‌ای و خدمات بهداشت عمومی، با استفاده از پرده‌نگارها و نیز پیوندهای تصویری وجود دارد. در بخش سوم نیز خدمات عمومی برخط گنجانده شده که در چهار بخش اطلاع‌رسانی، استعلامات، بانکی- مالی و اداری - شهری، به مردم ارائه می‌دهد. و اما در بخش چهارم، خدمات به صورت خوشه‌ای و تقسیم‌بندی موضوعی (خوشه‌های ۱۴گانه) شامل آموزش و پژوهش، اطلاعات و ارتباطات، اقتصادی و مالی، امنیت و مدیریت بحران، امور بین‌الملل، امور داخلی کشور، انرژی، حقوقی و قضائی، حمل‌ونقل و شهرسازی، رفاه و تأمین اجتماعی، سلامت و بهداشت، صنعت و تجارت، فرهنگی و اجتماعی و محیط زیست، منابع طبیعی و کشاورزی ارائه می‌شود. البته در این بخش ارائه خدمات بر اساس فهرست دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی ارائه‌دهنده خدمت، میسر خواهد بود. پروژه دوم «فاز توسعه درگاه» است که ایجاد بستر دسترسی به خدمات الکترونیک دولت و پیاده‌سازی وب‌سرویس‌های الکترونیکی پایلوت آن، در مرحله اجرا است. پیرو بند ۲ ماده ۲ و بند ۲۱ و ۲۵ ماده ۷ اساس‌نامه سازمان فناوری اطلاعات ایران و با عنایت به ماده ۴۶ و ۷۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور، آیین‌نامه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرائی و ضوابط فنی اجرائی توسعه دولت الکترونیکی، مبنی بر ارائه خدمات الکترونیکی دولت به مردم (G۲C) در بستر شبکه ملی اطلاعات از طریق درگاه واحد خدمات دولت هوشمند، سازمان فناوری اطلاعات ایران برای پیشبرد اهداف مقرر و همچنین در راستای خدمت‌رسانی بهتر به مردم و مدیریت یکپارچه خدمات عمومی، اقدامات ذیل را انجام داده است:

ابتدا باید به مستند شرح نیازمندی درگاه (CRS) اشاره کرد که در راستای انجام مطالعات تطبیقی پنجره واحد خدمات کشورهای توسعه‌یافته و تهیه مستند وب استراتژی صورت گرفته بود. در این میان، طراحی و پیاده‌سازی پوسته اصلی پرتال و منطبق با نیازمندی‌های درگاه و نظرات خبرگان گام بعدی در راستای مدیریت یکپارچه خدمات عمومی بود. همچنین طراحی و پیاده‌سازی نحوه تعامل و گردش کاربر در درگاه UI/UX در کنار تهیه نسخه پرتو تایپ درگاه و پیاده‌سازی نسخه اولیه (html/ css) و درج محتوایی تمامی خدمات احصاشده (حدود ۸۰۰ خدمت) از دیگر مسائلی است که در قالب بهبود خدمات‌رسانی در این پروژه پیگیری شد.

بنابراین با توجه به اقدامات صورت‌گرفته گفته‌شده در بالا، این سازمان در نظر دارد نسبت به تحلیل، طراحی، برنامه‌نویسی و پیاده‌سازی سازمانی (Enterprise) و توسعه درگاه موصوف تحت عنوان «ایجاد بستر دسترسی به خدمات الکترونیک دولت و پیاده‌سازی وب‌سرویس‌های الکترونیکی پایلوت» اقدام کند.

بر همین اساس، در نظر دارد تا در مراحل اجرائی خود، ابتدا به دسته‌بندی خدمات برحسب موضوع، نوع خدمت و الکترونیکی و غیرالکترونیکی‌بودن خدمت بپردازد. سپس ایجاد زیرساخت، استقرار پلتفرم و توسعه درگاه موجود بر بستر آن را اجرائی کند و بعد از آن، به شناسایی و احصای وب‌سرویس خدمات دستگاهی بپردازد. پیاده‌سازی وب‌سرویس خدمات دستگاهی به صورت پایلوت، مرحله دیگری است که در اقدامات اجرائی پیش‌بینی شده است.

فاز اولیه پروژه درگاه ملی خدمات دولت هوشمند، در روز جهانی ارتباطات مورخ ۲۶ اردیبهشت ۹۵ افتتاح شده است. درگاه ملی خدمات دولت هوشمند، با هدف استانداردسازی و مدیریت یکپارچه ارائه خدمات دولت به مردم و حرکت به سمت معماری سرویس‌گرا و خدمت‌محور ایجاد شده است

کارپوشه‌ای برای همه ایرانیان

ایجاد ارتباط پایدار با یک سامانه

در سال‌های اخیر با گسترش ارتباطات در فضای وب، دولت‌ها نیز بر آن شده‌اند تا ارتباطشان با مردم را از این طریق گسترش دهند؛ چراکه ایجاد این فضا باعث دریافت بازخوردهایی از کیفیت کاری هر سازمان و ارگان می‌شود و همین امر دلیلی بر بهبود روند کاری دولت‌ها نیز می‌شود.

ازاین‌رو، ایجاد ارتباط پایدار، دائمی و امن بین دولت و مردم یا دولت و کسب‌وکارها به‌ویژه در بستر الکترونیکی، نیازمند ایجاد یک کانال با بستری امن، در دسترس از هرجا، یکپارچه و استنادپذیر است؛ چراکه این مسیر فراهم‌کننده تحویل خدمت به مردم است؛ به گونه‌ای که به صورت کاملا دقیق و شفاف، اشخاص دریافت‌کننده خدمات دولتی و عمومی احراز هویت شده و از صول پیام‌ها و مکاتبات دولت به دست شخص متقاضی از طریق بسترهای رایج (اعم از سیستم پستی رایج، ابزارهای الکترونیکی همانند پورتال‌ها یا درگاه‌های خدمات یا ابزارهای همراه مانند تلفن همراه)، اطمینان حاصل شود.

به این منظور، سامانه‌ای تحت عنوان «کارپوشه ملی ایرانیان» طرح‌ریزی و پیاده‌سازی می‌شود. در این سامانه هریک از مردم یا کسب‌وکارها، دارای کارپوشه الکترونیکی واحدی تحت عنوان «ایران پوشه» بوده و کلیه اقلام تحویل گرفتنی الکترونیکی خود را شامل اعلان‌ها و ابلاغیه‌های دولتی و عمومی، از تمام دستگاه‌های اجرائی و نهادهای عمومی به صورت یکپارچه و اختصاصی دریافت کرده و از هر جایی به آن دسترسی خواهند داشت.

این بستر واحد و تجمیع‌شده، علاوه بر تأمین امنیت و صحت مدنظر برای وصول پیام‌ها و اعلان‌ها به گیرنده اصلی پیام، صرفه‌جویی بسیار زیادی را در راستای حذف هزینه‌های سربار دستگاه‌ها برای ارسال اعلان و ابلاغیه‌ها و همچنین کاهش ترافیک تبادل و گردش اطلاعات مورد نیاز از شبکه داخلی دستگاه‌ها و نهادهای عمومی در بر دارد.

ازجمله اهداف این کارپوشه، تکمیل زنجیره خدمات دولت الکترونیک و تحویل خروجی خدمات دولت الکترونیک به مردم با ایجاد ارتباط پایدار، دائمی و امن بین دولت و مردم یا دولت و کسب‌وکارها، به‌ویژه در بستر الکترونیکی که نیازمند ایجاد کانالی اختصاصی و واحد با بستری امن، در دسترس از هرجا، یکپارچه و استنادپذیر است. همچنین از دیگر اهداف این کارپوشه، کارپوشه‌ای اختصاصی یکتا و قابل استناد (ایران پوشه) برای آحاد اشخاص حقیقی و حقوقی کشور، برای دریافت اعلان‌ها و ابلاغیه‌های دولتی و عمومی تقاضاشده خود است.

از دستاوردهای این کارپوشه، فراهم‌کردن کانالی واحد، امن و یکپارچه برای تحویل خروجی خدمات دولت الکترونیکی به مردم و ارتباط دولت و مردم، کاهش مراجعه حضوری به دستگاه‌ها، ایجاد فراخوان خدمت الکترونیکی برخط آرشیو اسناد هویتی و مهم تصدیق‌شده کاربران از سوی دستگاه، سکوی احراز هویت تک‌مرحله‌ای کاربران برای دسترسی به مجموعه خدمات دولت الکترونیکی، امکان گزارش‌گیری و سرشماری‌های یکپارچه با فراهم‌کردن ایجاد فرم الکترونیکی تقاضاشده از سوی دستگاه و ارسال آن به مردم برای تکمیل، کاهش ترافیک تبادل و گردش اطلاعات از شبکه داخلی دستگاه‌ها با ارائه خروجی خدمات پرتواتر آنها بر روی این بستر است. لازم به ذکر است سامانه کارپوشه ملی ایرانیان، با همکاری مشترک سازمان فناوری اطلاعات ایران، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های اجرائی و نهادهای عمومی، طراحی، پیاده‌سازی و بهره‌برداری می‌شود که نقش و وظایف هریک از این مجریان، عبارت است از سازمان فناوری اطلاعات ایران: سرمایه‌گذاری، ایجاد، مدیریت و نگهداری سامانه، تعریف و ایجاد ارتباط بین خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرائی/ نهادهای عمومی و سامانه، اتصال سامانه به NIX کشور؛ شرکت پست جمهوری اسلامی ایران: عرضه خدمات به آحاد مردم از طریق دفاتر پستی سراسر کشور، دستگاه‌های اجرائی و نهادهای عمومی و ارسال مکاتبات و اعلانات به تمام مخاطبان.

ذی‌نفعان سامانه کارپوشه ملی ایرانیان چه کسانی هستند؟

سامانه کارپوشه ملی ایرانیان بستری است واحد و امن برای ارسال الکترونیکی بلاواسطه اعلان‌های رسمی و پیوست‌های آن از طریق دستگاه‌های اجرائی کشور به آحاد مردم و مؤسسات حقوقی که متقاضی دریافت خدمات دولت الکترونیک هستند. مخاطبان سامانه، همه مردم (اشخاص حقیقی و حقوقی) هستند که پس از احراز هویت، می‌توانند خروجی خدمات الکترونیکی تقاضاشده خود را در فضای اختصاصی خود روی سامانه «ایران پوشه» دریافت کنند. اسناد بالادستی این کارپوشه نیز ردیف (۸) ماده (۴۳) ضوابط فنی و اجرائی توسعه دولت الکترونیکی مبنی بر لزوم «طرح‌ریزی و ایجاد شبکه‌های ارتباطی و تبادل اطلاعات بین دستگاه‌ها، مراکز تبادل اطلاعات ملی و خدمات اطلاعات پایه ذیل شبکه ملی اطلاعات و شبکه دولت» از سوی سازمان فناوری اطلاعات ایران، آیین‌نامه اجرائی ماده (۸) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، مصوب ۱۳۹۴ هیئت وزیران، بند (ث) ماده (۶۷) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران ـ مصوب ۱۳۹۵ هستند. وضعیت ارتباطات پیش

از کارپوشه ملی ایرانیان و وضع موجود توزیع پیام‌ها و مکاتبات دولتی و عمومی، ارسال و تحویل مرسولات از طریق شبکه‌های مختلف (پستی، پیشخوان، دفاتر ICT و...)، زمان‌بربودن فرایند ارسال و تحویل مرسولات به مردم، عدم امکان رویدادنگاری از فرایند ارسال و تحویل به وسیله دستگاه ذی‌ربط و کاربر نهایی، ناچاربودن مردم در داشتن شناسه کاربری مجزا و رمز عبور به ازای پرتال هر دستگاه، مشکل‌بودن مدیریت حساب‌های کاربری متعدد به ازای هر مراجعه‌کننده به هر دستگاه، عدم امکان راستی‌آزمایی اطلاعات ارائه‌شده از سوی کاربران به دستگاه‌ها است.

وضع نهایی پس از پیاده‌سازی سامانه کارپوشه ملی ایرانیان

مدل مفهومی این سامانه به گونه‌ای است که سامانه یادشده پس از طراحی به درگاه واحد خدمات دولت (GSB) متصل می‌شود، سپس تمام دستگاه‌های اجرائی و نهادهای عمومی پیام‌ها، اعلان‌ها و مکاتبات خود را به این سامانه تحویل داده و این سامانه نسبت به توزیع آن برای کاربران اقدام می‌کند. حساب کاربری برای آحاد اشخاص در کشور (اعم از اشخاص حقیقی، حقوقی، اتباع داخلی و خارجی) به صورت بالقوه ایجاد می‌شود؛ اما برای فعال‌شدن آن، لازم است تا یک بار کاربران به دفاتر پستی مراجعه کرده و پس از احراز هویت، کلمه شناسه (که مبتنی بر شناسه/کدملی است) و رمز عبور خود را دریافت کنند. در هنگام فعال‌سازی نشانی پستی، شماره تماس تلفن همراه از کاربران دریافت شده و صحت اطلاعات تماس دریافتی بررسی و در صورت تأیید، در سامانه ثبت می‌شود.

همچنین کاربران این امکان را دارند تا از طریق تلفن همراه، از وصول پیام جدید در ایران پوشه خود مطلع شوند. همچنین سامانه کارپوشه ملی ایرانیان این امکان را فراهم می‌کند تا کاربران نسبت به معرفی یک نشانی رایانامه (صرفا رایانامه‌ای که از سرویس‌دهنده‌های داخلی دریافت شده) یا ایران پوشه شخصی مورد وثوق برای ارسال رونوشتی از پیام‌های واصله به نشانی معرفی‌شده، اقدام کنند.

علاوه بر آن، برای آن دسته از کاربرانی که به هر دلیلی نمی‌توانند شخصا به سامانه دسترسی داشته باشند و شخص مورد وثوقی نیز ندارند، این امکان فراهم شده تا با صدور وکالت به شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، پیام‌ها و مکاتبات خود را به صورت الکترونیکی یا چاپی از دفاتر پستی سراسر کشور دریافت کنند. اما یکی از ویژگی‌های سامانه کارپوشه ملی ایرانیان این است که هیچ‌یک از کاربران نهایی، امکان مشاهده یکدیگر و تبادل پیام با سایر کاربران را نداشته و صرفا درصورتی‌که فرستنده پیام یا اعلان (دستگاه اجرائی یا نهاد عمومی) خواستار دریافت پاسخی از دریافت‌کننده پیام بود، می‌توانند به همان دستگاه پاسخ دهند. البته فراهم‌کردن کانالی واحد، امن و یکپارچه برای تحویل خروجی خدمات دولت الکترونیکی به مردم و ارتباط دولت و مردم، کاهش مراجعه حضوری به دستگاه‌ها کاهش زمان تحویل مرسولات به مردم به صورت برخط، ایجاد امکان رویدادنگاری از فرایند ارسال و تحویل از طریق دستگاه ذی‌ربط و کاربر نهایی، دسترسی به خدمات دولت الکترونیک با داشتن یک شناسه کاربری و رمز عبور به واسطه ایجاد احراز

کاربران این امکان را دارند تا از طریق تلفن همراه، از وصول پیام جدید در ایران پوشه خود مطلع شوند. همچنین سامانه کارپوشه ملی ایرانیان این امکان را فراهم می‌کند تا کاربران نسبت به معرفی یک نشانی رایانامه (صرفا رایانامه‌ای که از سرویس‌دهنده‌های داخلی دریافت شده) یا ایران پوشه شخصی مورد وثوق برای ارسال رونوشتی از پیام‌های واصله به نشانی معرفی‌شده، اقدام کنند

هویت تک‌مرحله‌ای برای کاربران در این سامانه، ایجاد فراخوان خدمت الکترونیکی برخط آرشیو اسناد هویتی و مهم تصدیق‌شده کاربران به وسیله دستگاه‌ها، ایجاد امکان راستی‌آزمایی اطلاعات ارائه‌شده از سوی کاربران به دستگاه‌ها، ایجاد امکان وکیل در سامانه در صورت تمایل کاربر نهایی، کاهش ترافیک تبادل و گردش اطلاعات از شبکه داخلی دستگاه‌ها با ارائه خروجی خدمات پرتواتر آنها بر روی این بستر نیز ازجمله اقداماتی است که این کارپوشه در کار بر عهده دارد. ارزش افزوده سامانه کارپوشه ملی ایرانیان نیز شامل حذف هزینه‌های سربار دستگاه‌ها و نهادها جهت ارسال اعلان‌ها و ابلاغیه‌ها، کاهش مراجعات حضوری به دستگاه‌ها و نهادها و امکان رصد وصول مکاتبات و اعلانات به اشخاص از طریق دستگاه‌ها، مدیریت زمان و تسریع در روند اجرای امور اداری، امکان تعیین شخص دیگر به عنوان وکیل برای شخص و ثبت آخرین تاریخ رویدادنگاری نامه از سوی وکیل در سامانه، استفاده از سامانه صرفا از سوی افراد احراز‌صلاحیت‌شده و عاری از هرزنامه، تحویل خدمت به مردم به صورت کاملا دقیق و شفاف به‌نحوی‌که از وصول پیام‌ها و مکاتبات دولت به دست شخص متقاضی اطمینان حاصل شود. همچنین کاهش ترافیک تبادل و گردش اطلاعات مورد نیاز از شبکه داخلی دستگاه‌ها و نهادهای عمومی و امکان Electronic-Invoicing بدون ورود در گردش e-form دستگاه‌ها ازجمله موارد مدنظر ارزش افزوده این سامانه است.

کارکرد سامانه کارپوشه ملی ایرانیان چگونه است؟

از کارکردهای این سامانه می‌توان به فعال‌کردن ایران پوشه هر شخص بر اساس سطوح کاربری و ایجاد یک پنل شخصی برای هر فرد متقاضی و مدیریت اسناد شخصی برای ارائه به متقاضیان دولتی و عمومی اشاره کرد. در این کارپوشه، امکان ارسال اعلان‌ها به حساب کاربری هر فرد / ایران پوشه، تفویض به کارگزار پست جهت مشاهده یا اخذ پرینت و تحویل به متقاضی، تفویض به کارپوشه یک کاربر دیگر، اعلام وصول به رایانامه کاربر (رایانامه یکی از سرویس‌دهنده‌های داخلی)، اعلام وصول پیام از طریق تلفن همراه کاربر، تجمیع و تأمین بستر ارتباطی بی‌واسطه دولت با شهروند برای عرضه خدمات دولت الکترونیک در کشور فراهم است. همچنین این سامانه شامل چهار بخش زیرسیستم مدیریت کل سیستم، زیرسیستم بخش دستگاه‌های اجرائی ((Ebox، زیرسیستم بخش کارگزاری‌ها و کارتابل کاربر نهایی (Inbox) است. برای دسترسی به ایران پوشه، باید در ابتدا به دفاتر کارگزاری برای فعال‌سازی ایران‌پوشه و دریافت نام کاربری و کلمه عبور مراجعه شود، سپس متقاضیان می‌توانند از طریق وب برای مشاهده اطلاعیه‌ها، نامه‌های دستگاه‌های اجرائی را دریافت کنند.

نگاهی به تحقیقات میدانی در حوزه سامانه کار پوشه ملی ایرانیان

این کارپوشه در کشورهایی مانند هند، روسیه، آلمان و سنگاپور به صورت موردی مطالعه شده است. به طور مثال، مطالعه موردی در کشور هند با عنوان (National e-Gov-ernance Plan NeGP) ، در کشور روسیه با عنوان Federal Portal of Public Services، در کشور آلمان با عنوان BundOnlin ۲۰۰۵ و در کشور سنگاپور با نام پروژه singpass مورد مطالعه قرار گرفته است.

پایبندی دولت یازدهم بر وعده توسعه دولت الکترونیکی

یک دولت بدون دیوار و ساختمان و دارای سازمان‌های مجازی که خدمات دولتی را به‌موقع و به‌هنگام در اختیار شهروندان قرار می‌دهد و نمی‌توان از نتایج چشمگیر آن در کاهش هزینه‌های دولتی و دریافت اطلاعات صرف‌نظر کرد که باعث کاهش فساد اداری، شفافیت امور، افزایش مسئولیت کارکنان و دائمی‌شدن بهبود در روندها و فرایندها می‌شود؛ این تعریف، ملموس‌ترین تعریفی است که تاکنون از دولت الکترونیکی ارائه شده و در این میان، دولت یازدهم با توجه به تأکید خود بر کاهش فساد اداری، استقرار نظام دولت الکترونیکی را سرلوحه قرار داد. در این راستا، در چند سال گذشته با توسعه هرچه بیشتر دولت الکترونیکی در کشور، شاخص شفافیت بین‌المللی کشور بهبود یافته است.

بر همین اساس، دولت تدبیر و امید در نخستین ماه‌های استقرار، با شناخت کامل از نقاط قوت و ضعف نظام اداری کشور و اذعان به نقش مهم و مؤثر دولت الکترونیک بر اصلاح نظام اداری و توسعه کشور و در راستای اجرای سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری و با به‌کارگیری تمام ظرفیت‌ها و تجربیات حاصل از مطالعات قبلی و استفاده از ظرفیت‌های قانونی شورای عالی اداری و شورای عالی فناوری اطلاعات، نقشه جامع توسعه دولت الکترونیکی کشور را در قالب دو مصوبه هماهنگ «آیین‌نامه توسعه خدمات الکترونیکی» مصوب شورای عالی اداری که تمرکز بر موضوعات اداری داشته و «ضوابط فنی اجرائی توسعه دولت الکترونیکی» مصوب شورای فناوری اطلاعات که از منظر فنی و اجرائی به موضوع پرداخته است، به‌عنوان زیرساخت مقرراتی توسعه دولت الکترونیکی تهیه و تصویب کرد تا در تعامل با یکدیگر بتوانند جریان اجرائی نظام اداری را هدایت و به مقصد مطلوب رهنمون کنند. اما آنچه که شایان توجه است رشد سه‌برابری دولت الکترونیکی است که از میانگین ۱۱ درصد در ابتدای این دولت، اکنون به رشد ۳۵درصدی رسیده است؛

مهندس رضا باقری‌اصل:
«ما سه دسته مشتری داریم؛ دسته اول، سازمان‌های دولتی هستند که زیرساخت‌های توسعه خدمات الکترونیک دولت لازم را برایشان فراهم کرده‌ایم. دسته دوم، کسب‌وکارهایی هستند که دولت برای کسب‌وکارها ارائه می‌کند که سرویس استعلامی، ازجمله این سرویس‌ها است

به‌طوری‌که در برنامه شفاف‌سازی و دسترسی آزاد به اطلاعات، پروژه دولت الکترونیک و دولت همراه به‌عنوان یکی از ارکان اقتصاد مقاومتی تعریف و تمام پروژه‌های تعریف‌شده در این حوزه، به اجرا رسیده است.

اولویت اول دولت الکترونیکی ارائه خدمات یکپارچه الکترونیک است

مهندس رضا باقری‌اصل که تاکنون بیش از ۴۲ ماه است در سازمان فناوری اطلاعات ایران در سمت معاونت دولت الکترونیکی سازمان فناوری اطلاعات ایران فعالیت دارد، در تعریف خود از دولت الکترونیک می‌گوید: «زمانی که راجع به یک دولت الکترونیک صحبت می‌کنیم، منظورمان خود سرویس‌های الکترونیک است. در واقع، دولت الکترونیک (درایور) اکثر سرویس‌هایی است که به صورت الکترونیکی باید ارائه شود. هدف ما از دولت الکترونیک، ارائه خدمات یکپارچه الکترونیک است».

باقری‌اصل همچنین درباره مشتریان سازمان فناوری اطلاعات در راه الکترونیکی‌کردن خدمات خود، می‌گوید: «ما سه دسته مشتری داریم؛ دسته اول، سازمان‌های دولتی هستند که زیرساخت‌های توسعه خدمات الکترونیک دولت لازم را برایشان فراهم کرده‌ایم. دسته دوم، کسب‌وکارهایی هستند که دولت برای کسب‌وکارها ارائه می‌کند که سرویس استعلامی، ازجمله

این سرویس‌ها است. ازاین‌رو، تعامل با کسب‌وکارهای تخصصی و دولت‌خبر، تکالیف ما هستند. دسته سوم هم سرویس‌هایی است که ما داریم به مردم ارائه می‌کنیم؛ ازجمله استارتاپ‌های نوپا که سرویس‌های مستقیم هستند و همچنین کارپوشه ملی ایرانیان و دسترسی آزاد به اطلاعات که مکلف هستیم از سمت دولت به صورت یکپارچه به مردم ارائه کنیم».

شاخص‌های پیشبرد دولت الکترونیکی را سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعیین کرد

در برنامه شفاف‌سازی و دسترسی آزاد به اطلاعات، پروژه دولت الکترونیک و همراه، به‌عنوان یکی از ارکان اقتصاد مقاومتی تعریف و تمام پروژه‌های تعریف‌شده در این حوزه، به اجرا رسید. باقری‌اصل معتقد است در پیشبرد دولت الکترونیکی در کشور، سه شاخص به طور جدی دنبال می‌شود؛ نخست، مواردی که در ۱۱ بند از ابلاغیه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بر آنها تأکید شده است. دوم، شاخص بلوغ و تعامل‌پذیری که هدف اصلی آن احصای شناسنامه‌ها و ایجاد یک مدل ارزیابی بوده که به بلوغ دستگاه‌ها برای ارائه خدمات الکترونیکی کمک می‌کند و در نهایت، زیرساخت‌ها در ضوابط فنی و اجرائی است که تاکنون ۸۵ درصد از آن محقق شده و پیشرفت درخور توجهی را شاهد بودیم و انتظار می‌رود تا پایان نیمه اول سال، صددرصد آن محقق شود.

پیشرفت دولت الکترونیک را از بین این سه شاخص بررسی کرده و پروژه‌هایی مانند کارپوشه ملی ایرانیان، دولت همراه، GSP و پورتال دولت هوشمند، در قالب این شاخص‌ها دنبال شد

باقری‌اصل دراین‌باره می‌گوید: «در واقع، پیشرفت دولت الکترونیک را از بین این سه شاخص بررسی کرده و پروژه‌هایی مانند کارپوشه ملی ایرانیان، دولت همراه، GSP و پورتال دولت هوشمند، در قالب این شاخص‌ها دنبال شد. چارچوب معماری سازمانی دولت، چارچوب ملی تعامل‌پذیری اطلاعات و داده‌های دولت، ایجاد مرکز داده دولت و ایجاد مرکز تبادل اطلاعات دولت (NIX)، تعدادی از زیرساخت‌های مورد نیاز دولت الکترونیک است که به طور کامل انجام شده است. ایجاد سامانه گذرگاه تبادل خدمات و اطلاعات دولت (GSB) ، ایجاد درگاه دولت هوشمند، ایجاد درگاه دسترسی آزاد به اطلاعات، ایجاد زیرساخت ارسال و دریافت و مبادله پیام و مستندات دولت و مردم (کارپوشه ملی ایرانیان) و ایجاد درگاه یکپارچه صدور مجوزهای کسب‌وکار در دولت و سامانه دولت همراه، از دیگر زیرساخت‌های ایجادشده برای تحقق دولت الکترونیک است».

منشور حقوق شهروندی چراغ راه توسعه دولت الکترونیکی در دولت یازدهم

باقری‌اصل با تأکید بر مفاد منشور حقوق شهروندی که از سوی رئیس‌جمهور دولت یازدهم ارائه شد، گفت: «ما تکالیف زیادی از سوی دولت داریم و وظایف مختلفی را به نهادها واگذار کرده‌ایم. حریم خصوصی و آزاد اطلاعات، ازجمله حقوقی است که در این منشور به آن اشاره شده و در این راستا، حق شهروندان است که به اطلاعات عمومی موجود در مؤسسات عمومی و خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی دسترسی داشته باشند. در این میان، تحقق ۷۰۰ خدمت با دسترسی و ارائه الکترونیکی در وبگاه‌های دولت، تحقق ۶۴۰ خدمت در مرحله تعاملی و با امکان ارسال اطلاعات از طریق فرم‌های الکترونیکی و ارائه ۴۰۰ خدمت تراکنشی، از دیگر برنامه‌های توسعه دولت الکترونیک در این راستا بوده است.

اعتمادپذیری لازمه توسعه دولت الکترونیکی است

باقری‌اصل جلب اعتماد مردم را در پیشبرد اهداف دولت الکترونیکی یک اصل می‌داند و می‌گوید: «از مهم‌ترین مسائلی که این خدمت نوین الکترونیکی با آن روبه‌رو است، اعتمادپذیری است. ارتقای اعتماد در خدمات اینترنتی و زیرساخت‌های آن، اطمینان‌نداشتن و مخاطرات استفاده از سیستم را به‌شدت کاهش خواهد داد. موفقیت در دولت الکترونیکی به عوامل زیادی بستگی دارد که یکی از مهم‌ترین آنها، اعتماد است. ایجاد اعتماد در مشتریان، یکی از موضوعات چالش‌برانگیز برای فعالان در حوزه خدمات الکترونیکی محسوب می‌شود که سازمان فناوری اطلاعات در گام بعدی خود بر ایجاد اعتماد در میان بهره‌برداران خدمات الکترونیکی دولتی اقدام خواهد کرد».

در انتظار شروعی طوفانی

سالن دولت الکترونیک در انتظار بازگشایی نمایشگاه الکامپ ۹۶

انتخابات الکترونیک

ریسکش کمتر از سیستم دستی است

۲۵

قوه قضائیه با ۵ سازمانش حضور دارد

۲۸

انتخابات الکترونیکی

انتخابات الکترونیکی تلفیقی از رأی‌گیری به شـــکل سنتی و پروتکل‌های رمزنگاری اســـت که در دو دهه گذشته مورد توجه قرار گرفته و پروتکل‌های بسیاری در این زمینه ارائه شده است. در این مقاله، قصد بر آن است به طور اجمالی به ضرورت‌ها و نیازهای امنیتی و کاربردی رأی‌گیری الکترونیکی پرداخته شود. در آغاز، به پیشینه و چگونگی شکل‌گیری در جوامع مختلف به‌ویژه در جمهوری اسلامی ایران می‌پردازیم و سپس شیوه‌های نوین رأی‌گیری که به صورت الکترونیکی است، معرفی می‌شوند.

ضرورت و الزامات انتخابات الکترونیک در کشور

علیرضا براتی‌فرد
معاون مرکز توسعه دولت الکترونیک و فناوری اطلاعات وزارت کشور

معزالدین حجت‌الاسلامی
کارشناس امنیت اطلاعات وزارت کشور

انتخابات الکترونیکی تلفیقی از رأی‌گیری به شکل سنتی و پروتکل‌های رمزنگاری است که در دو دهه گذشته مورد توجه قرار گرفته و پروتکل‌های بسیاری در این زمینه ارائه شده است. در این مقاله، قصد بر آن است به طور اجمالی به ضرورت‌ها و نیازهای امنیتی و کاربردی رأی‌گیری الکترونیکی پرداخته شود. در آغاز، به پیشینه و چگونگی شکل‌گیری در جوامع مختلف به‌ویژه در جمهوری اسلامی ایران می‌پردازیم و سپس شیوه‌های نوین رأی‌گیری که به صورت الکترونیکی است، معرفی می‌شوند.

واژه دموکراسی در اصل یک واژه یونانی است که از دو قسمت به معنی «اتوریته» یا حکومت‌گری گرفته شده است و در کل به معنی حکومت مردم بر مردم است؛ یعنی در دموکراسی این مردمان هستند که تصمیم‌گیرنده اصلی‌اند. دموکراسی از مبدأ تاریخی خویش در آتن یونان، تا آنچه اینک به آن بدل شده است، تغییرات شگرفی داشته است. کشورهای مدرن نه‌تنها بسیار وسیع‌تر از شهرهای یونان باستان شده‌اند، بلکه اقشار بسیار بیشتری از مردم اجازه رأی‌دادن یافته‌اند و جمع‌آوری آرای تک‌تک افراد در موضوعات مختلف ممکن نیست. به همین خاطر، دموکراسی دیگر نمی‌تواند به شکل اصلی آن (حکومت مستقیم مردم بر مردم) در دولت‌های جدید ارائه و استفاده شود. در جوامع دموکراتیک امروزی، مردم با انتخاب نمایندگانی که تصمیم‌گیری‌های کلان را بر عهده می‌گیرند، بر خود حکومت می‌کنند. درهرحال، مفاهیم اساسی که دموکراسی را از همه انواع دیگر حکومت‌های آزمون شده، برتر کرده است، کماکان دست‌نخورده باقی مانده‌اند.

با توجه به آنچه در بالا آمد، رأی‌گیری در سیستم‌های دموکراتیک، از اصلی‌ترین ارکان تعیین‌کننده برای حکومت مردم بر مردم است و چنانچه در آن خدشه‌ای وارد شود، ماهیت کلی نظام دموکراتیک خدشه‌دار خواهد شد. بنابراین همگان حق دارند نسبت به درستی کارکرد چنین سیستمی، از خود حساسیت نشان داده و درستی کارکرد آن را زیر سؤال ببرند.

واژه دموکراسی در اصل یک واژه یونانی است که از دو قسمت به معنی «اتوریته» یا حکومت‌گری گرفته شده است و در کل به معنی حکومت مردم بر مردم است؛ یعنی در دموکراسی این مردمان هستند که تصمیم‌گیرنده‌اصلی‌اند

یکی از روش‌های نوین جمع‌آوری آرا که باگسترش فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی رو به رشد گذاشته است، رأی‌گیری الکترونیکی است. این روش به رأی‌دهنده امکان می‌دهد تا با بالاترین ضریب امنیتی و حفاظتی، رأی خود را به صورت الکترونیک ارائه کند. در این سیستم، مسئولان برگزاری و رأی‌دهندگان باید بر اساس پروتکل رأی‌گیری عمل کنند؛ این پروتکل روابط میان رأی‌دهندگان و مسئولان را تعیین کرده و روش محاسبات را معین می‌کند. این پروتکل باید در مقابل رفتار غیرقانونی رأی‌دهندگان و مسئولان برگزاری مقاوم باشد. در سال ۲۰۰۴ و در جریان برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، برآورد شد حدود ۳۰ درصد از جمعیت رأی‌دهنده این کشور، از فرم‌های ویژه انتخابات الکترونیکی استفاده کرده‌اند که شامل ثبت مستقیم از طریق تماس دستی با صفحه نمایشگر یا اسکنرها یا پتیکیبودها است. رأی‌های الکترونیکی به صورت دیجیتالی روی نوار، دیسکت یا کارت‌های هوشمند ذخیره شده و سپس به مرکز ویژه‌ای ارسال می‌شود که در آنجا، فرایند شمارش دقیق آرا آغاز می‌شود.

انتخابات الکترونیک در ایران

انتخابات الکترونیک در ایران موضوع جدیدی نیست؛ متخصصان و کارشناسان حوزه فناوری اطلاعات وزارت کشور در سال‌های گذشته با بررسی و مداقه در کارایی و امنیت برگزاری انتخابات به شیوه الکترونیک، به راه‌حل و روند مناسبی برای برگزاری این‌گونه انتخابات رسیده‌اند. ذکر این نکته ضروری است که انتخابات و رأی‌گیری الکترونیکی دو مقوله مجزا نسبت به یکدیگر هستند. انتخابات الکترونیکی پنج سال است که راه‌اندازی شده و شامل ۲۶ فرایند می‌شود که تنها یکی از فرایندهای آن، رأی‌گیری الکترونیکی است. برخی دیگر از فرایندها شامل دستور وزیر کشور برای برگزاری انتخابات، ابلاغ دستورالعمل‌های لازم، اعلام وصول و ثبت‌نام هیئت‌های اجرائی و... می‌شود.

در سال ۱۳۹۰ این شیوه انتخاباتی در ۱۴ حوزه انتخابی سراسر کشور برگزار شد و این تجربه قرار است برای امسال نیز در بعدی وسیع‌تر تکرار شود.

البته انتخابات الکترونیک (رأی‌گیری الکترونیک)، به صورت کامل و در تمام حوزه‌های انتخابی امکان‌پذیر نیست؛ ولی طبق برنامه‌ای که وزارت کشور طرح‌ریزی کرده است، هر سال می‌توان ۲۰ تا ۳۰ درصد به ظرفیت حوزه‌های انتخابی به شیوه الکترونیک اضافه کرد یا به عبارتی می‌توان گفت اکنون این شیوه برگزاری انتخابات (رأی‌گیری الکترونیک) تنها در یک‌پنجم ظرفیت حوزه‌های کل کشور امکان‌پذیر است.

در گذشته دستگاه‌هایی به شکل کیوسک‌های ایستاده به این نوع رای‌گیری می‌پرداخت اما اکنون آن روش توسعه داده شده و سه دستگاه مجزا که نقش مجری، ناظر و صندوق اخذ رأی را دارد جایگزین آن شده است.

لازم به ذکر است رأی‌گیری الکترونیکی برای

توجیه‌پذیری، باید حداقل خصوصیاتی را که رأی‌گیری سنتی برآورده می‌کند، داشته باشد و از نظر کارایی و سرعت، بهتر از سیستم رأی‌گیری سنتی باشد. امنیت، گم‌نامی رأی‌دهنده، جلوگیری از دوباره یا چندباره رأی‌دادن، عدم امکان گرفتن رسید از شبکه رأی‌گیری (به منظور فروش رأی یا اجبار در رأی‌دادن) و وجود مکانیسمی برای مطمئن‌شدن از شمارش صحیح و تغییرندادن در رأی داده شده، از مهم‌ترین ملزومات یک سیستم رأی‌گیری الکترونیکی است.

مرکز توسعه دولت الکترونیک و فناوری اطلاعات وزارت کشور معتقد است چنین انتخاباتی می‌تواند توجیه‌پذیر نکات فوق باشد و هزینه‌های برگزاری انتخابات را کاهش داده و درعین‌حال، مشارکت عمومی را افزایش دهد. تعداد زیادی نیروی انسانی برای نظارت بر انتخابات سنتی، زمان‌گیر و پرهزینه‌بودن شمارش آرا به صورت دستی به‌ویژه مواقعی که وسعت دامنه حوزه‌های رأی‌گیری زیاد می‌شود و امکان بروز تقلب در آن افزایش می‌یابد، کاری بس مشکل است . از سویی، در این روش به رأی‌دهندگان معلول و نابینا نیز کمک می‌شود تا بدون اتکا به شخص دیگری، رأی دهند. از طرفی در این روش، سرعت رأی‌گیری افزایش می‌یابد و می‌تواند برای اطمینان از صحت رأی داده‌شده از سوی کاربر، مجددا کل آرای وی را بازخوانی کند و با تأیید کاربر، رأی در سیستم ثبت شود. با استفاده از چنین سیستمی، در هر لحظه از مراحل رأی‌گیری، این امکان وجود دارد که آرای ریخته‌شده را بازیابی کرده و بلافاصله بعد از رأی‌گیری، نتایج آرا مشخص و اعلام می‌شود. همچنین جامعه مجازی اینترنت می‌تواند راه مطمئنی بر این نفوذ در میان جوانان و آشناسازی آنان با دنیای سیاست باشد و آنها را به حضور در فعالیت‌های سیاسی تشویق کند.

ضرورت‌های مدل رأی‌گیری

سیستم‌های رأی‌گیری الکترونیکی بر پایه مفاهیمی بنا شده است و نیازمندی‌هایی را می‌طلبد که پیش از بررسی دقیق سیستم‌ها و پروتکل‌های رأی‌گیری الکترونیکی، به معرفی این مفاهیم می‌پردازیم.

ضرورت‌های کلی

در این قسمت به بررسی نیازمندی‌های کلی سیستم‌های رأی‌گیری الکترونیکی می‌پردازیم و هفت مورد از خواص اصلی یک سیستم را معرفی می‌کنیم.

دقت: یک سیستم رأی‌گیری در صورتی دقیق است که نتوان رأی‌ای را در سیستم تغییر داد و هیچ رأی معتبری را نتوان از شمارش آرا حذف کرد و به طور مشابه هیچ رأی نامعتبری را نتوان در شمارش داخل کرد. به عبارت دیگر، هرگونه تقلبی را می‌توان تشخیص داد ولی نمی‌توان تصحیح کرد.

عدالت: هیچ‌کس نباید بتواند نتایج میانی انتخابات را محاسبه کرده و هیچ گزارشی از پیشرفت جریان انتخابات نباید اعلام شود.

شایستگی: تنها رأی‌دهنده‌هایی که از قبل به صورت قطعی شایستگی آنها برای شرکت در رأی‌گیری احراز شده

رأی‌گیری الکترونیکی برای توجیه‌پذیری، باید حداقل خصوصیاتی را که رأی‌گیری سنتی برآورده می‌کند، داشته باشد و از نظر کارایی و سرعت، بهتر از سیستم رأی‌گیری سنتی باشد

است، بتوانند رأی دهند. باید توانایی بررسی اعتبار رأی‌دهندگان و مکانیسمی برای اطمینان از تعداد آرای مجاز برای هر موجودیت، وجود داشته باشد و این از الزامات هر مدل رأی‌گیری است.

مقیاس‌پذیری: سیستمی مقیاس‌پذیر است امکان پیاده‌سازی را برای انتخابات با مقیاس‌های متفاوت دارد و قابلیت انجام رأی‌گیری با انواع مختلف سؤالات را داشته باشد.

حفظ حریم خصوصی: یک سیستم رأی‌گیری، حافظ حریم خصوصی افراد است؛ یعنی هیچ‌کس اعم از رأی‌دهندگان یا برگزارکنندگان نتواند رأی‌ای را به صاحب آن نسبت دهد (معادل گمنامی رأی‌دهنده) و هیچ رأی‌دهنده‌ای نتواند ثابت کند که چگونه یا به چه کسی رأی داده است، تا هیچ رأی‌دهنده‌ای نتواند رأی خود را بفروشد یا مجبور به رأی‌دادن به شخص خاصی باشد. حداکثر حریم خصوصی زمانی تأمین می‌شود که نقض حریم خصوصی رأی‌دهنده تنها در صورت تبانی تمام موجودیت‌های دیگر امکان‌پذیر باشد (رأی‌دهندگان و منابع موثق).

اثبات‌پذیری: یک رأی‌دهنده باید بتواند درستی ذخیره و محاسبه رأی خود را در شمارش نهایی آرا بررسی کند. اثبات‌پذیری هر دو نیاز زیر را باید پوشش دهد.

اثبات‌پذیری شخصی عبارت است از اینکه هر رأی‌دهنده بتواند به طور مستقل شمرده‌شدن رأی خود را بررسی کند؛ بدون آنکه حریم خصوصی‌اش مورد تعرض باشد و در نهایت، هر رأی‌دهنده بتواند صحت نتایج نهایی رأی‌گیری را بررسی کند.

اثبات‌پذیری همگانی: بعد از اعلام نتایج نهایی آرا، هرکسی می‌تواند درستی آرا و صحت فرایند شمارش را بررسی کند. اثبات پذیری همگانی عملی‌تر است؛ درحالی‌که اثبات‌پذیری شخصی واقع‌گرایانه نیست. درهرحال، اثبات‌پذیری برای جلب اعتماد رأی‌دهندگان بسیار حیاتی است.

انکارناپذیری: روش‌های رأی‌گیری باید طوری باشند که در هر مرحله‌ای امکان انکار وجود نداشته باشد. این خاصیت مشابه خاصیت اثبات‌پذیری است؛ اما خاصیت اثبات‌پذیری در مراحل رأی‌گیری و شمارش محدودیت دارد.

نیازمندی‌های مقابله با دشمن

در این قسمت به بررسی نیازمندی‌های مقابله با دشمن در سیستم‌های رأی‌گیری الکترونیکی می‌پردازیم و سه مورد از خواص اصلی را معرفی می‌کنیم و در پایان به معرفی سه محدودیت پیاده‌سازی سیستم می‌پردازیم.

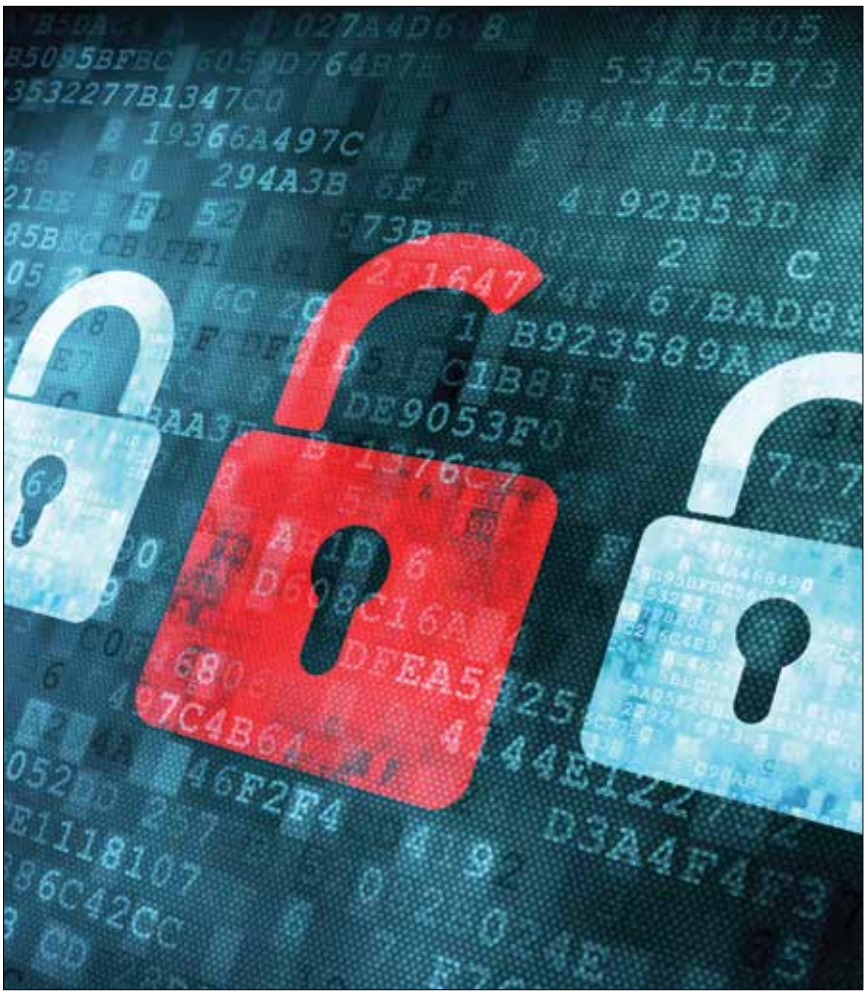

اســـتحکام: یک پروتکل باید توانایی مقابله با حملات دشـــمن را داشته باشد و در مقابل اتفاقاتی مانند معیوب‌شـــدن تعدادی از منابع موثق یا تبانی تعدادی از آنها برای مختل‌کردن فرایند رأی‌گیری مقاوم باشد و تضمین کند که سیستم می‌تواند خود را بعد از عمل تقلب، بازیابی کند.

عدم ارائه رســـید: رأی‌دهنده به هیچ صورتی نتواند به یک نفر ســـوم ثابت کند به شخص خاصی رأی داده است. عدم ارائه رسید، نسبت به حفظ حریم خصوصی ویژگی قوی‌تری است؛ چون اگر یک پروتکل حفظ حریم خصوصی نداشته باشد، آن‌گاه رأی هر فرد مشخص است و بنابراین خاصیت عدم ارائه رسید نیز برقرار نخواهد بود؛ ولی برعکس این درست نیست؛ یعنی اینکه ممکن است هیچ کس نتواند به رأی یک شخص پی ببرد؛ ولی با یک‌سری اطلاعات که شخص رأی‌دهنده می‌دهد، محتوای برگه رأی معلوم شود. عدم ارائه رسید به دو صورت ممکن است در یک پروتکل برآورده نشود.

۱- به‌عنوان بخشی از پروتکل به رأی‌دهنده یک رسید داده شود.

۲- ممکن است اطلاعاتی به رأی‌دهنده داده شود (نه به‌عنوان هدف پروتکل)، مانند یک کلید یا چیز دیگر که رأی دهنده بتواند از آن به‌عنوان یک رسید استفاده کند.

مقاومت در برابر اجبار: این خاصیت تا حد زیادی شـــبیه به عدم ارائه رسید است و شـــامل آن است که دشـــمن نتواند به هیچ طریقی نظر خود را در فرایند رأی‌گیری، به رأی‌دهنده تحمیل کند. این خاصیت تا حد زیادی شبیه به عدم ارائه رسید است؛ تنها تفاوتی که این دو با هم دارند، این است که در عدم ارائه رسید، رأی‌دهنده فقط یک‌سری اطلاعات در اختیار سوم‌شخص قرار می‌دهد؛ حال اینکه در خاصیت اخیر، خود شخص ســـوم می‌تواند به رأی‌دهنده بگوید چه کاری انجام دهد و به طور کلی او را مجبور کند به یک شیوه خاص رأی دهد و تقریبا نسبت به ویژگی عدم ارائه رسید قوی‌تر است.

برای برآوردن خاصیت اجبارناپذیری طبق [۱۰] پروتکل رأی‌گیری باید نسبت به سه حمله زیر مقاوم باشد:

۱- حمله تصادفی: ایده اصلی در این حمله، این است که به خریدار رأی اجازه دهیم رفتار رأی‌دهنده را تست کند؛ به این صورت که از رأی‌دهنده بخواهد پیام‌های غیرمعتبری را که به صورت تصادفی بـــه او می‌دهد، در بعضی از نقاط پروتکل بفرســـتد. حال اگر رأی‌دهنده قصد فریب خریدار رأی را داشته باشد و پروتکل طوری باشد که با پیام اشتباه مسدود شـــود، خریدار رأی متوجه ســـرپیچی رأی‌دهنده خواهد شد. در واقع خریدار رأی می‌تواند با استفاده از این تکنیک، به صورت احتمالی بررسی کند آیا رفتار رأی‌دهنده طبق انتظارش بوده یا خیر.

۲- حملـــه اجبار به امتناع: این حملـــه در واقع حالت خاصی از حمله بالا اســـت کـــه در این حالت، حمله‌کننده رأی‌دهنـــده را وادار می‌کنـــد کـــه رأی ندهـــد. ازآنجاکه رأی‌دهنده می‌تواند ببیند چه کسانی در انتخابات شرکت کرده‌اند، قادر است از این اطلاعات علیه رأی‌دهنده مبنی بر شرکت در انتخابات، استفاده کند.

۳- حمله شبیه‌سازی: در روش‌های فاقد رسید، فرض بر این است که حمله‌کننده کلید خصوصی رأی‌دهنده را از او نمی‌گیرد؛ اما در حالت کلی، فاقدرسیدبودن، مانع از این نمی‌شود که حمله‌کننده نتواند کلید خصوصی شخص را به دست آورد و با آن رأی‌دهنده را شبیه‌سازی کند و به‌جای او رأی دهد.

علاوه بر ملزومات بالا، مسائل دیگری درباره یک سیستم رأی‌گیری الکترونیکی مطرح اســـت که به پیاده‌ســـازی و عملی‌ســـازی سیستم رأی‌گیری مربوط می‌شود. در زیر به چند نمونه از قیدهای پیاده‌سازی اشاره می‌کنیم:

شبکه رأی‌گیری: شـــبکه رأی‌گیری استفاده‌شده برای رأی‌گیری بسیار حائز اهمیت است. اگر شبکه استفاده‌شده یک شبکه باز (مثل اینترنت) باشد، برآورده‌کردن قیدهای بالا بســـیار ســـخت و حتی غیرممکن می‌شـــود و مسئله رسیدگیری از سیستم و اخذ اطلاعات پیش می‌آید. بنابراین باید یک شـــبکه ایمن، با ســـرعت بالا و در دسترس برای رأی‌گیری فراهم شـــود. دامنه پیاده‌سازی طرح رأی‌گیری: طرح رأی‌گیری استفاده‌شده برای یک انتخابات دانشگاهی، بسیار متفاوت از یک طرح رأی‌گیری برای انتخاباتی وسیع (مثل ریاست‌جمهوری و...) اســـت. بنابراین باید در هنگام ارائه یک طـــرح، پیاده‌ســـازی آن در جامعه‌های گوناگون رأی‌گیری ذکر شود.

نهادهای درگیر در رأی‌گیری: بسته به بافت محیطی که رأی‌گیری در آن برگزار می‌شود و با توجه به زمینه سنتی، فرهنگی، مذهبی و اجتماعی آن محیط، نهادهای مختلفی در رأی‌گیری با عناوین مختلف (ازجمله برگزارکننده، ناظر و...) درگیر هســـتند. پس بایـــد تطبیق و تناظری بین این نهادهـــا و نهادهایی که برای طـــرح رأی‌گیری مدنظر نیاز است، انجام شود.

> در روش‌های فاقد رسید، فرض بر این است که حمله‌کننده کلید خصوصی رأی‌دهنده را از او نمی‌گیرد؛ اما در حالت کلی، فاقدرسیدبودن، مانع از این نمی‌شود که حمله‌کننده نتواند کلید خصوصی شخص را به دست آورد و با آن رأی‌دهنده را شبیه‌سازی کند و به‌جای او رأی دهد

امیر شجاعان، رئیس کمیته فناوری اطلاعات ستاد انتخابات کشور:

ریسکش کمتر از سیستم دستی است

یکی از مباحثی که در زمان برگزاری انتخابات همیشـــه به آن پرداخته می‌شود، بحث انتخابات الکترونیک در کشور است. ۱۵ روز قبل از برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری و پنجمین دوره انتخابات شوراهای شهر و روستا، سراغ امیر شجاعان، رئیس کمیته فناوری اطلاعات ستاد انتخابات کشور، رفتیم تا با او درباره بحث انتخابات الکترونیک در کشور صحبت کنیم.

چه زیرساخت‌هایی برای انجام انتخابات الکترونیک در کشور لازم است؟

در تعریفی که ما از انتخابات الکترونیک داریم، این انتخابات زمانی محقق می‌شود که همه فرایندهای یک انتخابات به صورت الکترونیکی برگزار شود. این فرایندها از ابتدا تا انتها، حدود ۲۵ فرایند به طور متوسط است و در انتخابات مختلف این عدد فرق می‌کند. این فرایندها از زمان دستور شروع انتخابات که از سوی وزیر کشور صادر می‌شود، آغاز می‌شود تازمانی‌که دستور امحای آرا تنظیم و صورت‌جلسه آن امضا می‌شود، ادامه دارد. زمان این موضوع بنا بر نوع انتخابات و میزان شـــکایت‌هایی که باید رخ دهد، متفاوت است؛ ولی به طور متوسط بین چهار تا شش ماه زمان می‌برد. ما این فرایندها را به سه دسته کلان و یک دسته پشتیبان تقسیم می‌کنیم. فرایندهای کلان ما شامل یک‌سری از فرایندها است که قبل از روز اخذ رأی رخ می‌دهد که ما این فرایندها را به ۱۴ فرایند تقسیم می‌کنیم. همچنین چهار فرایند هم در روز اخذ رأی رخ می‌دهد. منظور از روز اخذ رأی که می‌گوییم، تا زمان اعلام نتیجه است. یک تعداد فرایند هم که سه فرایند اســـت، بعد از روز اخذ رأی رخ می‌دهد و چهار فرایند پشـــتیبان هم داریم. تمام این فرایندها در سامانه‌ای تحت عنوان سامانه جامع انتخابات، مدیریت می‌شود و به صورت الکترونیکی برگزار می‌شود. از این ۲۵ فرایند، یکی از فرایندهایی را که در روز اخذ رأی رخ می‌دهد، اخـــذ رأی الکترونیکی می‌گویند. وقتی ما از انتخابات الکترونیکی بحث می‌کنیم، در همه کشور و در کل شعب اخذ رأی، ۲۴ فرایند را به صورت الکترونیکی

> در کل کشور فرایند انتخابات‌الکترونیکی داریم؛ اما در شعبه‌هایی که تجهیزات نداریم، اسم آن را می‌گذاریم شعبه‌های‌نیمه‌مکانیزه و شعبه‌هایی که در آنها این تجهیزات اخذ رأی را داریم، می‌گوییم شعب تمام‌مکانیزه که دیگر هیچ کاری را دستی در آنجا انجام نمی‌دهیم و همه کارها الکترونیکی است

خواهیم داشـــت؛ اما درباره بحث اخـــذ رأی ما، حدود ۱۰ هزار شـــعبه را در این دوره برای انتخابات شوراها، مجهز به تجهیزات خاص می‌کنیم که این تجهیزات خاص کار اخـــذ رأی را انجام می‌دهند. با این مفهموم که می‌خواهم خدمت شـــما عرض کنم، در کل کشور فرایند انتخابات الکترونیکی داریم؛ اما در شعبه‌هایی که تجهیزات نداریم، اسم آن را می‌گذاریم شعبه‌های نیمه‌مکانیزه و شعبه‌هایی که در آنها این تجهیزات اخذ رأی را داریم، می‌گوییم شعب تمام‌مکانیزه که دیگر هیچ کاری را دســـتی در آنجا انجام نمی‌دهیم و همه کارها الکترونیکی است.

فکر می‌کنید دلیل اصلـــی اینکه تا به امروز انتخابات در کشـــور به صورت الکترونیک برگزار نمی‌شد، چه موضوعی است؟

موضوع انتخابات به صورت مکانیزه، مدت‌ها اســـت در کشـــور مطرح و شروع شده اســـت و هر دوره تکمیل‌تر می‌شـــود. ما یک زمانی شـــاید دو یا ســـه فرایند و فقط ثبت‌نام را الکترونیکی انجـــام می‌دادیم. بعد آمدیم یکی یکی فرایندها را شناسایی کرده و توسعه دادیم؛ به‌ویژه دو، سه دوره اخیر، کل فرایندها را الکترونیکی کرده‌ایم. درباره اخذ رأی الکترونیکی، مباحث مدل‌های مختلفی در کشور مطرح شده که می‌تواند از روش‌های مختلف انجام شود و در دنیا هم تجربیات متفاوتی وجود دارد. ما هم در سال‌های

گذشته تجربیاتی داشته و با مطالعاتی که کرده‌ایم، یک الگو را به‌عنوان الگـــوی رأی‌گیری الکترونیک انتخاب کرده‌ایم و می‌توانیم آن الگو را با یک‌ســـری تغییرات برای خودمان در کشـــور بومی کرده و تجهیزات آن را ساخته و در حال استفاده کردن از آن هستیم.

شما از برخی موانع صحبت کردید. چه موانعی پیش‌روی کشـــور ما در انتخابات الکترونیک وجود دارد؟

ایـــن موانع در حقیـــت مباحث مربوط بـــه آموزش و فرهنگ‌سازی است. هم مردم ما باید خوب آموزش ببینند که با این تجهیزات کار کننـــد و هم کاربران باید آموزش ببینند. مهم‌تریـــن بحث هم می‌تواند این باشـــد که هم مردم، هم داوطلبان و هم سیستم‌های نظارتی، باید به این اطمینان برسند که این سامانه و این تجهیز برای این کار مناسب است و می‌تواند کمک کند. شکر خدا درحال‌حاضر هم مردم، هم دســـتگاهای نظارتی و مجموعه حاکمیت کشور به این نقطه رسیده‌اند که این نوع برگزاری انتخابات می‌تواند کمک کند و خوب باشـــد. ما هم به‌عنوان وزارت کشور در بحث اجرا کارمان بسیار سنگین است. در انتخاباتی مثل انتخابات شوراها، شما فرض کنید در شهر تهران حدود دوهزارو ۵۰۰ نامزد داریم که مردم باید از بین این نامزدها، ۲۱ نفر را انتخاب کنند؛ وقتی شما در یک شعبه می‌خواهید کار شـــمارش را انجام دهید، در واقـــع باید ببینید از این دوهزارو ۵۰۰ نفر، چند نفر در این شـــعبه رأی دارند و چه تعداد رأی آورده‌اند که این کار بسیار دشوار است و گاهی مواقع دو تا ســـه روز طول می‌کشد این عملیات شمارش انجام شود. طبیعی است که خستگی‌هایی را در بر داشته باشد. ممکن است خطاهایی سهوی را نیز در بر داشته باشد؛ اما وقتی کار به صورت الکترونیکی انجام می‌شود، بلافاصله هم زمان خیلی کوتاه می‌شود، هم دقت بسیار بالا خواهد رفت و هم هزینه‌ها کاهش پیدا خواهد کرد. امیدواریم در این دوره در ۱۵۰ شهری که این تجهیزات را به کار گرفته و انتخابات الکترونیکی برگزار می‌کنیم، نتیجه بسیار خوبی داشته باشیم و در دوره‌های آینده بتوانیم در حقیقت این تجهیزات را برای کل انتخابات استفاده کنیم.

شـــما از همکاری با نهادهای نظارتی گفتید. فکر می‌کنید انتخابات الکترونیک چه تهدیدهایی با خودش به همراه دارد که باید از آنها جلوگیری کرد؟

به‌هرحال، ممکن است یکی از تفکرات این باشد که در انتخابات الکترونیکی دست‌بردن در اطلاعات مربوط به آرا کار ساده‌ای اســـت. البته این تصور عمومی است. درست مثل این می‌ماند که شما فکر کنید که اگر من یک سامانه الکترونیکی اتوماسیون اداری داشته باشم، ممکن است یک نفر بتواند نامه‌ای را از جایی مشاهده کند؛ ولی افرادی که فنی و دقیق در این حوزه هســـتند، می‌دانند حتما در یک سامانه الکترونیکی اتوماســـیون اداری، به‌مراتب شفافیت بیشتری وجود دارد؛ یعنی شما به‌راحتی می‌توانید اگر کسی فایلی را باز کرده بود، او را پیدا کنید یا می‌توانید چیزهایی را قفل کنید که امکان‌پذیر نباشد یا دسترسی‌ها را تعریف

مهم‌ترین بحث هم می‌تواند این باشد که هم مردم، هم داوطلبان و هم سیستم‌های نظارتی، باید به این اطمینان برسند که این سامانه و این تجهیز برای این کار مناسب است و می‌تواند کمک کند

کنید؛ اما وقتی کاغذی می‌شود، واقعا هیچ‌کسی نمی‌تواند هیچ تشخیصی دهد. درباره انتخابات هم همین‌طور است. ما در حقیقت با روش‌های مختلف، می‌توانیم این اطمینان را بدهیم که به‌هیچ‌وجه آرا و نتایج نمی‌تواند در صورت الکترونیکی دست‌کاری شود. یک تصوری در بین کسانی که آشنا نیستند وجود دارد که نکند ما این دستگاه را به یک شبکه متصل کرده و از آن شبکه قابلیت هک‌شدن دارد؛ درصورتی‌که طراحی و تجهیزات ما به گونه‌ای اســـت که کاملا آفلاین کار می‌کند، به هیچ شبکه‌ای متصل نیست و اصلا به لحاظ مدارهای الکترونیکی طوری طراحی شده که امکان اتصال به هیچ شبکه‌ای را ندارد. بسیاری از مشکلاتی که در سیستم دستی وجود دارد، در این شیوه رأی‌گیری وجود ندارد. مثلا ما در این سیستم، دیگر رأی ناخوانا یا مخدوش نداریم یا فرد می‌تواند رأی سفید دهد یا به یک نفر مشخص تعریف‌شده رأی دهد. اگر درباره همین انتخابات شوراها در شهر تهران دقت کنید، ما تعداد زیادی هم‌نامی داریم. این هم‌نامی‌ها اگر کد داوطلب را فردی که به صورتی دستی رأی می‌دهد، روی کاغذ نزده باشد، اعضای شعبه مجبور می‌شوند این رأی را کنار بگذارند و حذف کنند؛ درصورتی‌که این رأی برای یک نفر داده شده و به خاطر اینکه ما نمی‌دانیم برای چه کسی است، آن را حذف می‌کنیم؛ اما در انتخابات الکترونیک، چون کد داوطلب را می‌زند، کاملا معلوم است رأی برای چه کسی است. ما در روش الکترونیک فیزیک رأی را دقیق داریم. اصل رأی هم در سه حافظه در خود دستگاه نگهداری می‌شود. تمامی تمهیدات امنیتی و لازم را هم برای اینکه اگر دستگاه دچار مشکل شود، پیش‌بینی کرده‌ایم. از نظر ما که کارشناس انتخابات هستیم، ریسک سامانه‌های الکترونیکی اخذ رأی به‌مراتب کمتر از سیستم دستی است.

فکر می‌کنید چه فرصت‌هایی ایجاد شود اگر انتخابات در کشور به صورت الکترونیک برگزار شود؟

مهم‌ترین اتفاقی که می‌افتد، این است که دقت و سرعت افزایش پیدا کرده و هزینه‌ها کاهش پیدا می‌کند. کار شمارش را که بسیار طاقت‌فرسا است؛ به‌خصوص در انتخاباتی مثل انتخابات شوراها که تعداد نامزدها زیاد هستند، بسیار آسان می‌کند. طبیعی است هرگونه خطاهای انسانی به صفر می‌رسد و هیچ خطای انسانی وجود ندارد. علاوه بر این، بسیاری از مواردی را که حتی ممکن است در یک شعبه، باعث در حقیقت عدم تأیید آرای یک شعبه شود، از بین می‌برد. وقتی سیستم الکترونیکی شود، این موارد به‌عنوان نکات مثبت مطرح است که می‌تواند کمک کند تا انتخابات با سرعت، دقت، شفافیت و هزینه کمتر انجام شود.

نمونه موفقی از انتخابات الکترونیک در دنیا وجود دارد که ما بتوانیم از آن الگوبرداری کنیم؟

یکی از کشـــورهایی که سال‌های است از این شیوه استفاده می‌کند، کشور برزیل است. در کشـــور برزیل رأی‌دادن اجباری است؛ یعنی همه کسانی که به سن قانونی

می‌رسند، مجبورند رأی دهند و اگر کسی رأی ندهد، جریمه می‌شود. در کشوری مانند برزیل که بالغ بر ۱۴۰ میلیون نفر رأی می‌دهند، جالب است که بدانید ۵ انتخابات را در یک روز انجام می‌دهند و به‌سرعت نتیجه آرا اعلام می‌شود؛ به گونه‌ای که سه ساعت بعد از اتمام زمان رأی‌گیری، نتیجه آرا مشخص است. در طولانی‌ترین زمان، در هفت ساعت تمامی نتایج پنج انتخابات اعلام می‌شود. شما در نظر بگیرید که چقدر هم سرعت، هم دقت افزایش پیدا کرده و هم هزینه‌ها کاهش پیدا کرده است. این سامانه در برزیل موفق بوده و می‌تواند نمونه خوبی از برگزاری انتخابات الکترونیک در دنیا باشد.

با توجه به زیرساخت‌ها و امکاناتی که در کشور وجود دارد، فکر می‌کنید تا چند سال دیگر بتوانیم انتخابات ریاست‌جمهوری را به صورت الکترونیک برگزار کنیم؟

در واقع من تصورم این است که انتخاباتی که پیش‌رو داریم، نه انتخابات بعدی، همه به صورت الکترونیکی برگزار شود. من مطمئنم اگر نتیجه مثبت انتخابات الکترونیک را مسئولان، کاندیداها و مردم ببینند، حتما این مطالبه در کشور شکل می‌گیرد و این کار صورت خواهد گرفت. به لحاظ زیرساختی چون صندوق‌های الکترونیکی اخذ رأی به هیچ شبکه‌ای نیاز ندارند، ما نگران زیرساخت‌های الکترونیکی نیستیم. در حقیقت یک دستگاه به صورت آفلاین است که به هیچ زیرساختی نیاز ندارد؛ اما در فرایند روز اخذ رأی که گفتم چهار فرایند است، سه فرایند دیگر آن احتیاج به شبکه دارد که ما برای سه فرایند دیگر، چه اخذ رأی الکترونیکی را بگذاریم و چه نگذاریم، نیاز به زیرساخت خواهیم داشت. زیرساخت هم در این چند دوره خیلی بهتر شده و الان در یک شرایط بسیار خوبی برای این کار هستیم و نگران زیرساخت نیستیم. آمارهایی هم که در دوره‌های گذشته داشته‌ایم، نشان می‌دهد ما خوب عمل کرده‌ایم. مجموعه کشور، وزارت ارتباطات و زیرساخت‌هایی که در آن ایجاد کرده و مجموعه‌هایی که در این حوزه تجهیز کرده‌ایم، توانسته‌اند موفق عمل کنند؛ پس نگران این موضوع نیستیم و تا الان تجربه موفق هم داشته‌ایم. درباره زیرساخت هم جایی که ما به زیرساخت نیاز داریم، یکی برای احراز هویت فرد است که فرد بیش از یک‌بار رأی ندهد. در ادامه این کار، بعد از اخذ رأی، چه به صورت دستی و چه به صورت الکترونیک، عملیات ارسال صورت‌جلسات شعب و تجمیع را داریم که این سه فرایندی است که در روز اخذ رأی ما نیاز به شبکه و زیرساخت برای آنها داریم. در این موارد هم تمام تمهیدات اندیشیده شده است. اگر تمامی زیرساخت‌های ما هم از کار بیفتند، اصلا نگران نیستیم؛ چراکه برای آن جایگزین پیش‌بینی کرده و به‌راحتی می‌توانیم کار را پیش ببریم. البته مطمئن هستیم با نیروهای خیلی خوبی که در حوزه فناوری اطلاعات وجود دارد، ان‌شاءالله زیرساخت آسیبی جدی نخواهد داشت و ما بتوانیم کارمان را به‌موقع و درست انجام دهیم.

یکی از نگرانی‌ها درباره این نوع انتخابات، بحث هک‌شدن آن است. آیا می‌توان صددرصد تضمین داد که این اتفاق نمی‌افتد؟

در اخذ رأی الکترونیکی چون ما از دستگاه‌های آفلاین استفاده می‌کنیم، به هیچ عنوان قابل هک‌کردن نیست. اینکه کسی بتواند در دستگاه نفوذ کند یا تغییری در نتایج ایجاد کند، به‌هیچ‌وجه وجود ندارد. ممکن است بگویید که هک‌کردن ممکن است؛ مثلا در زمانی که شما نتیجه آرا را از شعبه دریافت می‌کنید یا زمانی که احراز هویت می‌کنید، ممکن است پیش بیاید که من می‌گویم ما برای همچین موردی پیش‌بینی‌های لازم را کرده‌ایم و از تمام توان فنی کشور استفاده کرده‌ایم. تمام روش‌های ما رمزنگاری‌شده است و رمزنگاری ما رمزنگاری داخلی است. از زیرساخت‌هایی که استفاده می‌کنیم، زیرساخت‌های اختصاصی است و به هیچ عنوان از زیرساخت اینترنت استفاده نمی‌کنیم و هرچه که توان علمی کشور بوده، برای اینکه از این کار جلوگیری کنیم، به خرج داده‌ایم. علاوه بر این، برای تأییدی که برای این کار لازم داریم، سیستم‌های دستی خودمان را کنار نمی‌گذاریم. ما حتما آنجا صورت‌جلسه دستی را تنظیم می‌کنیم و صورت‌جلسه دستی هم ارسال می‌شود. ما در مراکز بخشداری و فرمانداری‌ها صورت‌جلسه دستی هم داریم و هرگاه نیاز باشد، همه موارد را با اطلاعاتی که داخل سامانه وجود دارد، کنترل می‌کنیم. با اطلاعاتی که داخل سامانه وجود دارد، مطمئن می‌شویم که در

> مجموعه کشور، وزارت ارتباطات و زیرساخت‌هایی که در آن ایجاد کرده و مجموعه‌هایی که در این حوزه تجهیز کرده‌ایم، توانسته‌اند موفق عمل کنند؛ پس نگران این موضوع نیستیم و تا الان تجربه موفق هم داشته‌ایم

عملیات تجمیع و در دریافت اطلاعات از شعب، اشکالی وجود نداشته باشد. به‌هرحال، کسی در دنیای فناوری اطلاعات و ارتباطات نمی‌تواند مدعی باشد که به هیچ عنوان امکان هک وجود ندارد؛ مگر اینکه از شبکه استفاده نکند. ما درباره صندوق‌ها چون از شبکه استفاده نمی‌کنیم، صددرصد می‌گوییم امکان هک‌شدن نیست و هر کنترلی که لازم بوده، روی آن گذاشته‌ایم. درباره احراز هویت و ارسال صورت‌جلسات هم تمام تمهیداتی را که در دانش داخل کشور بوده و توانایی‌هایی که داشته‌ایم، به خرج داده‌ایم و در کنار آن چون سیستم‌های دستی را حفظ می‌کنیم و با هم چک می‌کنیم، مطمئن می‌شویم اشکالی در این حوزه وجود نخواهد داشت.

تعامل وزارت کشور و شورای نگهبان درباره برگزاری این نوع انتخابات تا الان چگونه بوده است؟

ما تعامل بسیار خوبی با هم داشته‌ایم. درباره شیوه انتخابات الکترونیک هیچ اختلاف‌نظری با هم نداریم. حتی روی جزئیات فنی، شکل ظاهری، نحوه به‌کارگیری و حتی روی رنگ تجهیزات هم با هم به توافق رسیده‌ایم. دوستان شورای نگهبان یک دغدغه‌هایی روی نرم‌افزار داشتند که این نرم‌افزار باید یک‌سری گواهینامه‌هایی را دریافت می‌کرد که این نرم‌افزار الان از سه مرجع آزمایشگاهی درحقیقت گواهینامه دریافت کرده. عملا می‌توان گفت ما مشکل جدی‌ای نداریم؛ ولی خب من تصورم این است که ما در این انتخابات ریاست‌جمهوری چون مشکل شمارش نداریم، دوستان تصمیم گرفتند در انتخابات شوراها در این دوره از سیستم الکترونیکی در بعضی شعبه‌ها استفاده کنند

به‌عنوان حرف آخر صحبتی مانده که بخواهید با مردم درباره این بحث داشته باشید؟

من از مردم شریف ایران می‌خواهم به بحث انتخابات الکترونیک توجه ویژه‌ای داشته باشند و اصلا نگران این نباشند که ممکن است با این دستگاه‌ها کار دشوار انجام شود. همچنین از شما برای پرداختن به این موضوع و شفاف‌سازی آن برای مردم تشکر می‌کنم.

قوه قضائیه با ۵ سازمانش حضور دارد

از الکترونیکی‌شدن کنترل زندانیان تا امضای دیجیتال در روزنامه رسمی

قوه قضائیه که از جمله سه قوه تصمیم‌گیرنده کشور است، با پنج سازمان زیرمجموعه خود در بیست‌وسومین نمایشگاه الکامپ با بیش از ۱۵ برنامه اجرائی حضور دارد. قوه قضائیه ایران، قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق‌بخشیدن به عدالت در ایران است. برنامه‌های معرفی‌شده این بخش، در ۵سازمان از جمله سازمان بازرسی کل کشور، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دیوان عدالت اداری است.

سازمان بازرسی کل کشور

از فعالیت‌های این سازمان، سامانه شکایت و اعلانات و سامانه نظارت بر معاملات دستگاه‌های اجرائی است که همه خدمات و برنامه‌های سازمان بازرسی کل کشور در سامانه www.bazresi.ir بارگذاری شده است. سازمان بازرسی به صورت تشکیلاتی که وظیفه نظارت بر حسن جریان امور سازمان‌های اداری و اجرای صحیح قوانین را بر عهده دارد، از تأسیساتی است که در ایران پس از ایجاد سازمان‌های اداری جدید و تدوین قوانین مملکتی به وجود آمده و از پیدایش آن بیش از ۵۰ سال نمی‌گذرد؛ اما نظارت حکومت بر اعضا و کارکنان خود و تفتیش اعمال و رفتار والیان و مأموران دولتی، از دیرباز وجود داشته و شاید بتوان گفت سابقه آن نزدیک به سابقه تشکیل حکومت‌ها است؛ چون بقای هر دولت، متوقف بر آگاهی و وقوف آن بر اموری است که در قلمرو آن می‌گذرد، این آگاهی از طریق مفتّشان و خفیه‌نگاران و پنهان‌پژوهان میسر است.

سازمان زندان‌ها و اقدامات حمایتی و تربیتی کشور

هچنین سازمان زندان‌ها و اقدامات حمایتی و تربیتی کشور نیز امسال برنامه‌هایی مانند مراقبت الکترونیکی زندانیان، استعلام زندانیان، استفاده از تجهیزات الکترونیکی بادی‌اسکنر و XREY برای جلوگیری از ورود مواد مخدر و اشیای ممنوعه، سامانه ملاقات الکترونیکی زندانیان، سامانه ویدئوکنفرانس کشوری و سامانه تشخیص هویت الکترونیکی را در نظر دارد.

لازم به ذکر است برای دریافت سامانه‌ها و اطلاعات بیشتر در زمینه فعالیت‌های قوه قضائیه کشور در بخش فناوری اطلاعات، در سامانه www.prisons.ir بسیاری از اطلاعات مربوط به فعالیت هر بخش ذکر شده است.

مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه کشور

اما مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه کشور در برنامه‌های معرفی‌شده این سازمان در نمایشگاه الکامپ، سامانه ثبت‌نام الکترونیکی با عنوان ثنا، سامانه ابلاغ الکترونیکی و سامانه خدمات الکترونیکی فضا (سخا) را معرفی خواهد کرد. برای معرفی بیشتر سامانه سخا، باید گفت این سامانه شامل ثبت درخواست و پیگیری آن، ثبت شکواییه و پیگیری آن، ثبت اظهارنامه و پیگیری آن، پیگیری پرونده و اطلاع‌رسانی پرونده است که تمام اطلاعات و جزئیات هریک از بخش‌ها، در سامانه www.eadl.ir ذکر شده است.

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

این روزنامه برای حضور در بیست‌وسومین نمایشگاه الکامپ، قصد دارد فعالیت‌های خود از جمله انتشار روزنامه رسمی الکترونیک با قابلیت امضای دیجیتال، سیستم جامع روزنامه الکترونیکی، دریافت و ارسال الکترونیکی آگهی‌های قانونی از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، خدمات الکترونیکی از طریق ایمیل و پیام کوتاه، پایگاه قوانین و مقررات کشور (پورتال کشور) و فروشگاه محصولات اینترنتی را معرفی کند که سایر فعالیت‌ها نیز در سامانه www.rrk.ir منتشر شده است.

دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری نیز در کنار سایر زیرمجموعه‌های قوه قضائیه کشور، دو برنامه ارتباط با سامانه‌های دادگستری و ارتباط با شبکه پیام دولت را در نظر دارد که این بخش نیز مانند سایر بخش‌ها، برنامه و فعالیت‌های دیگر را در سامانه www.divan-edalat.ir منتشر کرده است.

دولت الکترونیک

۱۷ برنامه برای استخدامی‌ها

۳۵

بانکی برای توسعه فناوری اطلاعات

۳۶

وزارت صنعت الکترونیکی می‌شود

بی‌شک بسیاری از صنایع و کسب‌وکارها برای آغاز به کارشان، اعم از کسب مجوز تا راه‌اندازی کسب‌وکار خود، زیر نظر وزارت صنعت خواهند بود. ازاین‌رو، بخش صنعت، معدن و تجارت ایران با دارابودن بیشترین سهم اقتصادی کشور، تعامل گسترده‌ای با سایر بخش‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه ایران دارد و می‌تواند یکی از مؤثرترین پیشران‌های اقتصادی کشور باشد. بنابراین آشنایی با وضع موجود، برنامه‌ها و سیاست‌های این بخش، می‌تواند تصویر روشنی از وضعیت و توان آینده اقتصادی ایران در اختیار مخاطب قرار دهد...

وزارتخانه‌ای با ۹ سامانه و اپلیکیشن

وزارت صنعت الکترونیکی می‌شود

بی‌شک بسیاری از صنایع و کسب‌وکارها برای آغاز به کارشان، اعم از کسب مجوز تا راه‌اندازی کسب‌وکار خود، زیر نظر وزارت صنعت خواهند بود. ازاین‌رو، بخش صنعت، معدن و تجارت ایران با دارابودن بیشترین سهم اقتصادی کشور، تعامل گسترده‌ای با سایر بخش‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه ایران دارد و می‌تواند یکی از مؤثرترین پیشران‌های اقتصادی کشور باشد. بنابراین آشنایی با وضع موجود، برنامه‌ها و سیاست‌های این بخش، می‌تواند تصویر روشنی از وضعیت و توان آینده اقتصادی ایران در اختیار مخاطب قرار دهد.

بخش صنعت، معدن و تجارت نه‌تنها می‌تواند سهم بالایی در ساماندهی معیشت جامعه داشته باشد، بلکه می‌تواند اقتدار و کارآمدی کشور را برای دستیابی به امنیت، عدالت، رفاه، آزادی، استقلال و عزت ملی تقویت کند.

حال، وزارت صنعت، معدن و تجارت که قصد دارد مانند سایر سازمان‌های دولتی، همواره در کنار مردم بوده و پایگاهی برای ارسال خدمات و اطلاعاتش باشد، سامانه خبری شاتانیوز را به همراه اپلیکیشن موبایلی شاتانیوز راه‌اندازی کرده است. از اهداف و ظایف این سامانه، اطلاع‌رسانی موضوعات مربوط به حوزه، از طریق اپلیکیشن‌های موبایلی است. همچنین شروح فعالیت‌های این اپلیکیشن و سامانه، به این گونه است: مرکز نوسازی و فناوری اطلاعات و مرکز روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت صنعت، معدن و تجارت، برای ورود به حوزه اپلیکیشن‌های اطلاع‌رسانی، اقدام به طراحی و راه‌اندازی app شاتانیوز کردند که این اپلیکیشن را هم‌اکنون در گوگل‌استور (android) و اپ‌استور (ios) می‌توان دانلود کرد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت در شبکه‌های اجتماعی

کارگروه فضای مجازی در آبان سال ۹۴، در مرکز روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی شروع به کار کرد و توانست نیروی کار، اطلاعات و اخبار این مرکز را به سوی فضای غیرفیزیکی و پرطرفدار شبکه‌های اجتماعی وارد کند. در ابتدا، اکانت تلگرام و اینستاگرام وزارت صنعت، معدن و تجارت بر پایه اخبار و اطلاع‌رسانی از جلسات و رویدادهای وزارت صنعت، معدن و تجارت شروع به کار کرد. در بخش‌های بعدی، این کارگروه به ایجاد اکانت‌های خبری خود در توییتر و سایت تصویرمحور آپارات اقدام کرد و هم‌اکنون اکانت‌های رسمی این وزارتخانه توانایی ایجاد پادکست، فیلم، اینفوگرافی، عکس‌نوشته و ارائه به‌روز اطلاعات آماری وزارت صنعت، معدن و تجارت را به مخاطبان خود دارد و همگام با پیشرفت‌های حوزه ارتباطات الکترونیک و اطلاع‌رسانی، در حال به‌روزرسانی سیستم‌های اطلاع‌رسانی خود است. اهداف و وظایف سامانه شاتانیوز نیز شامل اخبار مرتبط با وزارتخانه، همایش‌ها، مراسم و تمامی خبرهای مرتبط با مقام عالی وزارت صنعت، معدن و تجارت است. همچنین نشر آمار و اطلاعات حوزه‌های مختلف وزارت و اطلاع‌رسانی درباره طرح‌ها، سیاست‌ها و استراتژی‌ها را نیز می‌توان از وظایف اصلی این سایت خبری دانست.

سایت خبری شاتا، هم‌اکنون بازتاب حوزه‌های خبری و اطلاع‌رسانی عمومی از بخش‌های مختلف صنعت،

> بخش صنعت، معدن و تجارت نه‌تنها می‌تواند سهم بالایی در ساماندهی معیشت جامعه داشته باشد، بلکه می‌تواند اقتدار و کارآمدی کشور را برای دستیابی به امنیت، عدالت، رفاه، آزادی، استقلال و عزت ملی تقویت کند

معدن و تجارت است که با توجه به نیاز و پیشرفت‌های اخیر در حوزه ارتباطات الکترونیک، توانسته با اضافه‌کردن فناوری‌های جدید، اطلاع‌رسانی بهینه و دقیق‌تری به مخاطبان خود ارائه دهد. ارائه اخبار دقیق و صحیح و به‌وجودآوردن مرجعی مطمئن و قابل استناد برای مخاطبان و ذی‌نفعان این حوزه، رسالتی است که بر عهده بخش خبری و اطلاع‌رسانی شبکه اطلاع‌رسانی تولید و تجارت ایران (شاتا) گذاشته شده است و امیدواریم بتواند هرچه بیشتر در امر اطلاع‌رسانی و شفاف‌سازی، قدمی هرچند کوچک، برای سرزمین ایران و تمام مخاطبان حوزه صنعت، معدن و تجارت برداشته باشد.

درگاه اطلاعات و خدمات صنعت، معدن و تجارت

سامانه بهین‌یاب

این سامانه که از دیگر فعالیت‌های الکترونیکی وزارت صنعت، معدن و تجارت است، با هدف تحقق دولت الکترونیک، اجرای ماده ۷۰ قانون برنامه پنجم توسعه (ایجاد پنجره واحد خدمات این حوزه) ، تحقق اهداف بند ۱۱ سیاست‌های کلی نظام در تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی (شفاف‌سازی و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی درباره ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هرگونه دسترسی اطلاعاتی ویژه)، یکپارچه‌سازی و شفاف‌سازی اطلاعات و فرایندها (با توجه به گستردبودن حجم فعالیت‌های اجرائی و سازمانی در حوزه صنعت و معدن) و تسهیل خدمات ارائه‌شده به بنگاه‌ها شکل گرفته است.

فعالیت‌های این سامانه، به این گونه است که ساختار این سامانه در ۹ بخش سرمایه‌گذاری، محصولات، فناوری، منابع انسانی، تجارت جهانی، تأمین مالی، بنگاه‌ها، جریان کالا و انرژی طراحی شده است. در هر بخش، خدمات مرتبط با آن حوزه که به صورت الکترونیکی پیاده‌سازی شده است، به متقاضیان ارائه می‌شود. هر حوزه و خدمت ارائه‌شده در این سامانه، مرتبط با یکی از معاونت‌های ستاد وزارت است که مدیریت اجرائی هر فرایند را بر عهده دارند.

ویژگی‌های سامانه بهین‌یاب و سامانه فرایندی متصل به آن محور، پنجره واحد خدمات، تمرکز بخش‌ها، اطلاعیه‌ها، مقررات و پیوندها، حساب کاربری متمرکز، نمای کاربری یکسان در همه فرایندها، یکپارچگی داده‌های واحد متقاضی و امکان استفاده در تمام درخواست‌ها و فرایندها، تسهیل دسترسی به اطلاعات برای متقاضی و عوامل اجرائی و شفاف‌سازی اطلاعات است. از دیگر ویژگی‌های سامانه فرایندی، می‌توان به تعریف کلیه اقدامات اجرائی عوامل به صورت فرم‌های الکترونیکی برای صحه‌گذاری اطلاعات و عملیات روی درخواست متقاضی، مدیریت، بررسی لحظه‌ای کلیه فرایندها، یکپارچه‌بودن اطلاعات در تمام فرایندها، امکان تعریف فرایندها به صورت موازی یا لازم و ملزوم یکدیگر، قابلیت گزارش‌دهی و

فعالیت‌های این سامانه، به این گونه است که ساختار این سامانه در ۹ بخش سرمایه‌گذاری، محصولات، فناوری، منابع انسانی، تجارت جهانی، تأمین مالی، بنگاه‌ها، جریان کالا و انرژی طراحی شده است. در هر بخش، خدمات مرتبط با آن حوزه که به صورت الکترونیکی پیاده‌سازی شده است، به متقاضیان ارائه می‌شود

گزارش‌گیری‌های متنوع (دینامیکی و غیردینامیکی)، رسم نمودار، مدیریتی و...، یکسان‌بودن محیط فعالیت برای تسهیل فعالیت عوامل اجرائی، دسترسی سایر دستگاه‌ها به این سامانه (بانک، بورس، وزارت نیرو، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، استانداری‌ها، سایر دستگاه‌های اجرائی ملی، استانی و...) برای اقدام روی درخواست متقاضی و حذف مکاتبات اداری و ایجاد پرونده بنگاه در حوزه‌های متعدد کاری و به صورت یکپارچه اشاره کرد. درحال‌حاضر، بیش از ۴۵ فرایند، زیرفرایند و خدمت (فرایندهای جاری و فرایندهای تکمیل یا اصلاح اطلاعات)، در سامانه بهین‌یاب و سامانه فرایندی متصل به آن، در بخش‌های سرمایه‌گذاری، محصولات، بنگاه‌ها، تأمین مالی بنگاه‌ها، فناوری، ظرفیت‌های تولید و تجارت، اطلاعات مکانی بخش صنعت و استفاده در توانمندی‌های ساخت داخل حوزه ICT، به صورت الکترونیکی پیاده‌سازی شده است و برخی از فرایندهای دیگر نیز در دستور کار قرار داشته و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل و اجرائی می‌شود. برخی از فرایندهای ذکرشده، برون‌سازمانی بوده و عوامل سازمان‌هایی به‌جز وزارتخانه (نظیر بانک‌های عامل، بورس کالا، سازمان‌های اجرائی ملی، استانی و...)، عملیات اجرائی را روی درخواست متقاضیان در این سامانه‌ها انجام می‌دهند.

صدور پروانه بهره‌برداری تولید نرم‌افزار

از اهداف این سامانه، کمک به رشد واحدهای تولیدکننده نرم‌افزار، نظارت بر عملکرد آنها و توسعه صنعت نرم‌افزار در سراسر کشور است. سامانه الکترونیکی صدور پروانه نیز به منظور مکانیزه‌کردن فرایندهای صدور پروانه بهره‌برداری منطبق با بندهای دستورالعمل مصوب، طراحی و پیاده‌سازی شده و تمام مراحل صدور پروانه از مرحله دریافت تقاضا تا تأیید نهایی، صرفا از طریق این سامانه انجام می‌شود.

فرایندهایی که در سامانه الکترونیکی صدور پروانه نرم‌افزار پیاده‌سازی شده و در حال ارائه خدمت به متقاضیان است، عبارت‌اند از:

- ثبت‌نام و ارائه درخواست در سامانه صدور پروانه بهره‌برداری و اخذ نام کاربری و رمز عبور
- تکمیل فرم‌های موجود در سامانه به همراه ارائه مستندات حقوقی و فنی به صورت الکترونیکی و ثبت نهایی در سیستم از سوی متقاضیان
- دسترسی به پنل مدیریت برای بررسی مدارک و مستندات از سوی تیم کارشناسی
- در صورت نقص مدارک، عودت پرونده به کارتابل واحد متقاضی جهت تکمیل و ارسال مجدد
- دریافت شناسه کسب‌وکار و صدور پروانه بهره‌برداری
- دریافت گزارش‌های عملکردی در بازه‌های ۶ماهه و امکان بررسی و تأیید یا رد آنها از سوی کارشناسان
- دریافت تقاضای تغییر آدرس و سایر مشخصات دارنده پروانه از طریق سامانه
- پیاده‌سازی فرایندهای تمدید و صدور پروانه‌های تمدیدی از طریق سامانه
- صدور پروانه المثنی در صورت درخواست متقاضی

جشنواره وب و کسب‌وکار

وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال جاری توانسته با معطوف‌کردن توجه مدیران ارشد و فناوری اطلاعات در بنگاه‌های صنعتی، معدنی و تجاری کشور به وضعیت پورتال و وب‌سایت بنگاه تحت مسئولیت آنها، از نظر دارابودن شرایط و قابلیت‌های لازم برای پیشبرد اهداف کسب‌وکار بنگاه در فضای مجازی، به‌ویژه در عرصه تعاملات بین‌المللی و نیز ایجاد انگیزه برای این واحدها به سوی برنامه‌های توسعه کمی و کیفی، در زمینه جذب و ایجاد انگیزه برای ورود به حوزه کسب‌وکار، فعالیت‌های متعددی انجام دهد.

از فعالیت‌های این بخش، می‌توان به انتخاب تیم فنی و مجری خودگردان جشنواره، تشکیل شورای سیاست‌گذاری جشنواره و برگزاری جلسات، برنامه‌ریزی، سازماندهی و آماده‌سازی ستاد جشنواره و فعالیت دبیرخانه تا زمان برگزاری مراسم پایانی، تشکیل کارگروه‌های فنی به منظور بروزرسانی شاخص‌های ارزیابی پورتال‌های کسب‌وکار با استفاده از نتایج برگزاری دوره نخست جشنواره، تشکیل کارگروه روابط عمومی جشنواره در بالاترین سطح به منظور اطلاع‌رسانی و معرفی جشنواره به مخاطبان آن، ثبت‌نام بنگاه‌ها در جشنواره (از طریق پورتال جشنواره)، خودارزیابی از سوی شرکت‌کنندگان، انتخاب ارزیابان متخصص و برگزاری جلسات توجیهی و هماهنگی ارزیابان، ارزیابی شرکت‌کنندگان از طریق کارگروه ارزیابی جشنواره، رتبه‌بندی پورتال بنگاه‌ها از جنبه‌های عملکردی، محتوایی و فناوری، انتشار نتایج و تقدیر از برگزیدگان و اعطای نشان برتر تعاملات الکترونیکی و ادامه تعاملات با شرکت‌کنندگان برای آمادگی برای دوره آتی جشنواره، اشاره کرد که مخاطبان می‌توانند برای دریافت این سامانه به http: //webfestival. mimt. gov. ir و http: //bizwebfestival. ir مراجعه کنند.

ثبت و صدور مجوزها و تعیین محدوده‌های معدنی

سامانه کاداستر معادن

سامانه کاداستر معادن با هدف مکانیزه‌کردن صدور مجوزهای بخش معدن و سایر فرایندهای این بخش، طراحی و در اسفند ۱۳۹۲ در استان آذربایجان‌شرقی به‌عنوان پایلوت و در ۱۶ اسفند ۱۳۹۳ در کل کشور عملیاتی شد. این سامانه، در فاز اول اقدام به مکانیزاسیون فرایندهای صدور پروانه اکتشاف و گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری و زیرفرایندهای انتقال این مجوزها کرده و در فاز دوم نیز در حال مکانیزه‌کردن تمام زیرفرایندهای این بخش است.

اهداف این سامانه: شفاف‌سازی مراحل اداری صدور مجوزهای بخش معدن، نمایش تمام محدوده‌های معدنی به صورت آنلاین برای عموم (انتشار آزاد اطلاعات)، استانداردسازی و ایجاد وحدت رویه در امور اداری سازمان‌های تابعه، کاهش تعداد مراجعه حضوری متقاضیان به سازمان‌های تابعه برای انجام امور اداری، کاهش زمان رسیدگی به پرونده‌های اداری، ایجاد آمار به‌روز از مجوزهای جدید صادره در گام اول و مجوزهای جاری حوزه معدن در زمان تکمیل و راه‌اندازی کلیه فرایندهای معدن در سامانه است.

سامانه کاداستر معادن با هدف مکانیزه‌کردن صدور مجوزهای بخش معدن و سایر فرایندهای این بخش، طراحی و در اسفند ۱۳۹۲ در استان آذربایجان‌شرقی به‌عنوان پایلوت و در ۱۶ اسفند ۱۳۹۳ در کل کشور عملیاتی شد

ویژگی‌های بارز سامانه نیز شامل ثبت درخواست‌های اکتشافی جدید و اطلاع‌رسانی از آخرین وضعیت پرونده به صورت الکترونیکی و ۲۴ساعته (حذف محدودیت زمان و مکان)، شفاف‌کردن مراحل ارائه محدوده آزاد به متقاضیان، تحلیل لایه‌های اطلاعاتی مختلف در زمان ثبت درخواست جدید و محاسبه محدوده آزاد با توجه به بخش‌نامه حریم در لحظه ثبت درخواست، صدور الکترونیکی و یکپارچه پروانه اکتشاف، گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری و ایجاد شرایط مناسب و برابر برای برگزاری مزایده و آزادسازی محدوده‌ها است. فرایندهای عملیاتی‌شده این سامانه نیز شامل ابطال مجوزها، درج محدوده، ویرایش محدوده، صدور مجوز المثنی، صدور مجوز برداشت به دلیل عدم کفایت ذخیره، تبصره ۲ ماده ۵ و صدور گواهی صلاحیت فنی و مالی از سوی نظام مهندسی معدن است. همچنین فرایندهای نزدیک به راه‌اندازی، شامل آمار تولید ماهانه مسئولان فنی، آمار تولید ماهانه بهره‌برداری، محاسبه حقوق دولتی و جرائم دیرکرد، تمدید پروانه بهره‌برداری، تغییر ماده معدنی و درخواست ماده معدنی دوم و بیشتر برای دارندگان مجوزها، افزایش و کاهش تناژ در پروانه بهره‌برداری، صدور پروانه اکتشاف دومرحله‌ای برای ماده معدنی گروه ۶، اصلاح تمدید پروانه اکتشاف و اصلاح صدور پروانه بهره‌برداری است.

سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

سامانه و خطوط ۱۲۴ ستادهای خبری

این سامانه با هدف دریافت و رسیدگی به شکایات مردمی ایجاد شده است که در آن، گزارشات و شکایات مردمی اعم از حقیقی یا حقوقی از تخلفات واحدهای صنفی و غیرصنفی بر اساس نوع تماس به صورت حضوری، تلفنی، کتبی یا از طریق پورتال سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان به ستادهای خبری واصل می‌شوند که پیگیری نحوه دریافت و رسیدگی به شکایات به شرح زیر است:

سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

سامانه اطلاعات مکانی شهرک‌های صنعتی ایران

هدف این سامانه که از بزرگ‌ترین زیرمجموعه‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت است، مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی شهرک‌های صنعتی است که فعالیت‌های این سامانه مانند توانایی مدیریت لایه‌ها، گزارش‌ها، نشانه‌ها، نمایش و پردازش نتایج، نمایش اطلاعات مرتبط، اتصال به اطلاعات مرتبط، نمایش نتایج روی نقشه، ایجاد نمودار، ویرایش مستقیم و فرایندی و انواع جست‌وجوهای مکانی را فراهم می‌کند. همچنین با گردآوری و تلفیق داده‌های مختلف از طریق تصویرسازی و به‌کارگیری شیوه‌های تحلیل جغرافیایی، نمایش اطلاعات مدنظر را بر روی نقشه‌ها امکان‌پذیر می‌کند.

سامانه آموزش الکترونیک سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

سیستم آموزش الکترونیک سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران

هدف از این سامانه یا برنامه، توسعه دانش و مهارت شاغلان واحدهای صنعتی از طریق آموزش الکترونیک حرفه‌های مختلف شاغل در صنایع کوچک است که سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران نیز به‌عنوان تنها متولی قانونی حمایت و توسعه صنایع کوچک و متوسط، در راستای تحقق الزامات سند چشم‌انداز ۲۰ساله در افق ۱۴۰۴ و همچنین حرکت از اقتصاد مبتنی بر منابع طبیعی به اقتصاد دانش‌محور، از سال‌ها قبل اقدام به آموزش شاغلان واحدهای صنعتی کرده است. به نحوی که در ماده ۴ اساسنامه سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی به‌صراحت بر توسعه و توانمندسازی منابع انسانی در مراحل مختلف ایجاد و توسعه واحدهای صنعتی و ارائه آموزش‌های تخصصی به شاغلان واحدهای صنعتی اشاره شده است. سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، در سال اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل، مطابق با مصوبات قرارگاه اقتصاد مقاومتی آموزش ۱۶۴ هزار نفر از شاغلان واحدهای صنعتی کوچک و متوسط را در دست اجرا دارد که یکی از شیوه‌های آموزشی در این طرح عظیم، آموزش‌های الکترونیکی است که مزایای متعددی از جمله کاهش هزینه و پوشش در همه کشور را داراست.

آموزش‌های ارائه‌شده از سوی این سازمان، مطابق با نیازهای صنایع کوچک و متوسط در رشته صنایع متفاوت طراحی شده و از استانداردهای جهانی بهره‌مند است.

صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک

سامانه صدور ضمانت نامه الکترونیکی

ضمانت نامه اعتباری برای تسهیل در تأمین منابع مالی از طریق توثیق تسهیلات صنایع کوچک نیز ازجمله اهداف این سامانه است که با موضوع فعالیت صندوق کمک به توسعه صنایع کوچک از طریق تضمین حداکثر ۷۰ درصد (در مناطق کمتر توسعه‌یافته تا ۸۵ درصد) اصل و سود تسهیلات اعطایی بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری به صنایع و استفاده از وجوه اداره‌شده و سایر منابع مالی در چارچوب سیاست‌های صنعتی و برنامه‌های توسعه کشور در زمینه احداث، توسعه، بهسازی و نوسازی، سرمایه در گردش، توسعه پیمانکاری‌های فرعی، تحقیق و توسعه، خرید فناوری و دانش فنی و تجهیزات آزمایشگاهی و توسعه منابع انسانی و همچنین انجام سایر اموری که در راستای تحقق هدف صندوق است، فعالیت می‌کند.

مرکز امور اصناف و بازرگانان، رسانه تعاملی اصناف تابان

تلویزیون اینترنتی اصناف ایران (تابان)، با هدف ایجاد و برقراری ارتباط دائمی میان تشکل‌های صنفی و

سامانه آموزش مجازی اصناف ایران (سامان)، با هدف ساماندهی امر آموزش و ارتقای سطح علمی و آگاهی بیش از شش میلیون نفر شاغل در واحدهای صنفی و بیش از ۲۴ میلیون نفر از خانواده ایشان راه‌اندازی شده است

متصدیان واحدهای صنفی و برای ارائه گزارش‌ها، آموزش، اطلاع‌رسانی و دسترسی آحاد جامعه به محتوای صوتی و تصویری مرتبط با حوزه اصناف راه‌اندازی شده است. این رسانه تعاملی علاوه بر دارابودن تمام امکانات موجود در رسانه‌های متعارف کنونی، مانند پخش کانال زنده تلویزیونی و رادیویی، دارای امکاناتی از قبیل توقف برنامه، جابه‌جایی زمان پخش برنامه، ضبط و پخش مجدد، پخش ویدئو و موزیک درخواستی و انجام امور اینترنتی است که در سرویس اصلی رسانه تابان، اخبار و رویدادهای زنده، مصاحبه‌ها، گفت‌وگوهای خبری و تحلیلی ارائه می‌شود و در سرویس فرعی رسانه تابان نیز امکان خدماتی از قبیل: سلامت الکترونیک، آموزش الکترونیک، تجارت الکترونیک، نشر الکترونیک و ارائه خدمات بانکی در اختیار کاربران قرار می‌گیرد که مخاطبان می‌توانند از طریق آدرس اینترنتی این سامانه www. otaghasnafeiran. Ir نیز اطلاعات تکمیلی را دریافت کنند.

سامانه آموزش مجازی اصناف ایران (سامان)

سامانه آموزش مجازی اصناف ایران (سامان)، با هدف ساماندهی امر آموزش و ارتقای سطح علمی و آگاهی بیش از شش میلیون نفر شاغل در واحدهای صنفی و بیش از ۲۴ میلیون نفر از خانواده ایشان راه‌اندازی شده است. ویژگی‌های این سامانه که شامل بهره‌برداری از برترین پلتفرم نرم‌افزاری آموزش مجازی تولیدشده از سوی متخصصان داخلی، امکان دسترسی به محتوای آموزشی از طریق تمام دستگاه‌ها (مانند موبایل، ستاپ‌باکس، کامپیوتر، تبلت و...)، بهره‌برداری از برترین و گسترده‌ترین شبکه توزیع محتوا درکشور به‌عنوان زیرساخت و در نتیجه افزایش سرعت ارسال اطلاعات به بازدیدکنندگان و کاهش زمان بارگذاری محتوا، بهره‌برداری از برترین زیرساخت‌های پردازشی، ذخیره‌سازی و تجهیزات امنیتی، تخصیص حجم ترافیک اینترنت رایگان برای مشترکان همراه اول و تهیه محتوای آموزشی در استودیوی مجهز به امکانات ضبط محتوای آموزشی است، آن را از سایر سامانه‌های مشابه متمایز می‌کند.

مرکز توسعه تجارت الکترونیکی

مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه

در این سامانه، مسئولیت تمام ابعاد صدور و مدیریت مراکز صدور گواهی الکترونیکی میانی، شامل نظارت بر فرایندهای ثبت‌نام، احراز هویت، صدور گواهی‌های میانی، انتشار و ابطال گواهی‌ها و تجدید کلید تضمین تطابق تمام ابعاد خدمات و عملیات این مرکز با زیرساخت مربوط به صدور گواهی الکترونیکی، زیر نظر سیاست‌های گواهی الکترونیکی و مطابق با خواسته‌ها و ضمانت‌های آن سیاست‌ها است. لازم به ذکر است وظیفه صدور گواهی موجودیت‌های نهایی نیز بر عهده مراکز صدور گواهی الکترونیکی میانی اعم از دولتی یا خصوصی است. از دیگر ظایف این سامانه نیز می‌توان به تدوین و به‌کارگیری ملزومات و خط‌مشی‌ها برای اعمال یکپارچگی و انسجام بسترهای زیرساخت کلید عمومی، ارائه پیشنهاد تدوین مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به هماهنگی و مدیریت راه‌اندازی مراکز صدور گواهی الکترونیکی در کشور، مدیریت منسجم و نظارت بر فعالیت‌های مراکز صدور گواهی الکترونیکی میانی در کشور برای حصول اطمینان از عملکرد صحیح مراکز میانی اشاره کرد. خدمات و سرویس‌های این سامانه نیز عبارت‌اند از مشاوره

راه‌اندازی و تأسیس مراکز صدور گواهی الکترونیکی میانی، مشاوره در امور تدوین اسناد، مشاوره در امور تجهیز مراکز داده صدور گواهی، مشاوره تجهیز برنامه کاربردی به زیرساخت کلید عمومی، برگزاری کارگاه‌های آشنایی با مفاهیم PKE، مشاوره پیاده‌سازی فنی، مشاوره برای ارزیابی تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در آزمایشگاه‌های PKI، مشاوره در امور چگونگی ارزیابی و مشاوره برای رفع مشکلات محصولات و بهبود آنها.

نماد اعتماد الکترونیکی

ایجاد زیرساخت‌های امنیت و اعطای نماد اعتماد الکترونیکی به کسب‌وکارهای اینترنتی ازجمله اهداف و وظایف اعطای نماد اعتماد الکترونیک است که شامل وظایفی نیز می‌شود. طبق مطالعات انجام‌شده، تأیید کسب‌وکار اینترنتی از سوی یک مؤسسه و مرکز ثالث، بیشترین تأثیر را در مراجعه و اعتماد خریداران به کسب‌وکار اینترنتی دارد. در این حالت، خریدار از محفوظ‌ماندن اطلاعات خود احساس امنیت بیشتری دارد و اگر از اطلاعات شخصی وی سوءاستفاده شود، می‌تواند برای شکایت از کسب‌وکار اینترنتی متخلف، به مراجع قانونی مراجعه کند.

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

توسعه فعالیت‌های معاملاتی و تدارکاتی دولت در بستر الکترونیکی طبق قانون نیز از وظایف این سامانه است که بر اساس ماده ۸۰ قانون تجارت الکترونیکی مصوب سال ۱۳۸۲، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف شده است به منظور حمایت از فعالیت‌های تجارت الکترونیکی، با تجمیع واحدهای ذی‌ربط، مرکزی را در این وزارتخانه ایجاد کند. اساسنامه و آیین‌نامه این مرکز به پیشنهاد مشترک وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و درتاریخ ۸۸/۰۷/۲۲ به تصویب هیئت وزیران رسید. مرکز توسعه تجارت الکترونیکی، یک مؤسسه دولتی مستقل و زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت جمهوری اسلامی ایران است که متولی توسعه فعالیت‌های معاملاتی وتدارکاتی در بستر الکترونیکی است.

سازمان توسعه تجارت ایران

ثبت و رهگیری الکترونیکی سفارشات واردات دارندگان کارت بازرگانی به صورت ۲۴ساعته، فرایند ثبت‌نام الکترونیکی به صورت اتوماتیک و با دریافت اطلاعات از سامانه اتاق بازرگانی ایران نیز از اهداف و فعالیت‌های این سامانه است. همچنین فرایندهای افتتاح ثبت سفارش نیز شامل افتتاح ثبت سفارش تعرفه‌های خودکارشناسی، افتتاح ثبت سفارش تعرفه‌های معمولی و افتتاح ثبت سفارش تعرفه‌های خاص است.

فرایند اظهار حمل، فرایند تمدید ثبت سفارش، فرایند ابطال ثبت سفارش و فرایندهای مالی که شامل دریافت نرخ ارز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و محاسبه و اخذ کارمزد به صورت اینترنتی از طریق درگاه نیز از دیگر فعالیت‌های این سامانه هستند.

در بخش فرایند کنترلی نیز فعالیت‌هایی مانند اخذ مجوز (کد رهگیری) از سازمان‌های مجوزدهنده (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و...)، کنترل ضوابط تعرفه‌ای، کمیسیون ماده یک جهت ورود کالاهای مستعمل، کمیسیون ۵نفره (در راستای تبدیل ورود موقت به ترخیص قطعی)، بازبینی ثبت سفارش و رسیدگی به امور ادارات ثبت سفارش استان‌ها و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی قرار دارند .

سامانه تجارت‌بان

دیدن تصویری از اطلاعات برای تصمیم‌گیری در راستای رسیدن به اهداف در کمترین زمان، مهم‌ترین وظیفه این سامانه است. گاهی برای دیدن جزئیات بیشتر درباره یک موضوع مدنظر، باید به گزارش‌های سنتی نیز رجوع کرد. گزارش‌های سنتی عمق اطلاعات را نشان داده و نیاز به توجه و دقت عمیق‌تری دارند و عموما ترکیبی از اعداد و جداول هستند که این سامانه نیز از این حیث جامع بوده و حاوی جدول به تفکیک جزئیات درخواست‌شده است. از ویژگی‌های اصلی داشبورد مدیریتی، می‌توان به دسترسی به اطلاعات صادرات و واردات، ساده‌بودن و درک سریع بصری، برجسته‌سازی نقاط کلیدی مانند ماکزیمم، می‌نیمم، خارج از رِنج و بحرانی و حذف جزئیات تا حد امکان اشاره کرد.

ایجاد زیرساخت‌های امنیت و اعطای نماد اعتماد الکترونیکی به کسب‌وکارهای اینترنتی ازجمله اهداف و وظایف اعطای نماد اعتماد الکترونیک است که شامل وظایفی نیز می‌شود

داشبورد اطلاعات گمرک یکی از مهم‌ترین بخش‌های سازمان است که وظیفه تحلیل و آنالیز و ارائه آمارهای اطلاعاتی را در رابطه با وضعیت تجارت خارجی به تصمیم‌گیران ارشد کشور دارد. یکی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی این بخش، اطلاعات گمرک جمهوری اسلامی ایران است. در رابطه با اطلاعات موجود در این حوزه، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

صادرات:

- ارزش ریالی صادرات انجام‌شده
- ارزش دلاری صادرات انجام‌شده
- وزن صادرات انجام‌شده

واردات:

- ارزش ریالی واردات انجام‌شده
- ارزش دلاری واردات انجام‌شده
- وزن واردات انجام‌شده
- مشترک صادرات، واردات و تعرفه‌ای
- بازرگانان
- گمرکات
- استان‌ها
- تعرفه‌های کالایی
- بازارها
- میوها
- کتاب مقررات
- کالاهای واسطه‌ای
- گروه‌های استاندارد
- کشورها و قاره‌ها
- بازارهای طبیعی
- حوزه‌های جغرافیایی
- گروه‌های اقتصادی کشورها

سامانه نمونش

این سامانه درگاه الکترونیکی ثبت‌نام متقاضیان حضور در رقابت صادرکنندگان نمونه است که با هدف تسهیل فرایند در ویرایش جدید با ساختار هوشمندتر نسبت به نسخه‌های پیشین بازطراحی و اجرا شده است. همچنین در پیاده‌سازی این سامانه از به‌روزترین سیستم‌های بانک‌های اطلاعاتی و کدنویسی استفاده شده و کلیه فرایند به صورت تعامل متقابل کاربر و سرور سازماندهی شده است.

۱۷ برنامه برای استخدامی‌ها

سازمان اداری و استخدامی؛ پس از پیروزی نهضت مشروطیت، خدمات عمومی در ایران جنبه قانونی پیدا کرد و از وضعیت گذشته خود خارج شد. ازاین‌رو، نخستین قانون استخدام کشوری مشتمل بر ۵ فصل و ۷۴ ماده در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی به تصویب مجلس شورای ملی وقت رسید و به اجرا درآمد.

تغییر شرایط حاکم بر ساختار اداری کشور و نیاز به قوانین جدید، موجب شد در نیمه دوم سال ۱۳۲۳ گروهی از طرف دولت برای بررسی امور اداری و استخدامی کشور تشکیل شود و با توصیه این گروه در آبان همان سال، هیئت وزیران به پیشنهاد وزیر دارایی، ایجاد «اداره کل طبقه‌بندی مشاغل» را در وزارت دارایی به منظور بررسی و اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل و خدمات دولتی تصویب کرد. این اداره کل با فراهم‌کردن مقدمات کار و سازمان‌دهی لازم، عملا فعالیتش را در فروردین سال ۱۳۳۴ آغاز کرد.

این اداره کل در سال ۱۳۳۶ به نخست‌وزیری وابسته شد و هیئت‌مدیره آن تغییر کرد و در سال ۱۳۳۷ هجری شمسی و به موجب مصوبه دولت، به سازمان خدمات کشوری تغییر نام داد؛ بدون آنکه در ماهیت وظایفش تغییری ایجاد شود. این سازمان پس از آن در شورای عالی اداری کشور که به موجب مصوبه ۱۲دی ۱۳۴۰ هیئت‌وزیران تشکیل شده بود، ادغام شد.

اکنون نیز با گذشت سال‌ها از فعالیت‌های سازمان اداری و استخدامی، این سازمان نیز مانند سایر سازمان‌ها و ادارات، قصد دارد علاوه بر واردشدن به فضای الکترونیک، خود را به‌روز کند. برای این کار نیز در بیست‌وسومین نمایشگاه الکامپ چند برنامه و هدف را در پیش گرفته است.

از مهم‌ترین اقدامات این سازمان، نظارت و پایش اطلاعات کارکنان دولت، صدور مجوز دریافت موافقت‌نامه دستگاه‌های اجرائی، استخدام نیروی انسانی دستگاه‌های اجرائی است که در این رابطه نیز خدماتی مانند صدور مجوز به‌کارگیری نیروی قراردادی دستگاه‌های اجرائی، صدور شناسه به‌کارگیری نیروی قراردادی دستگاه‌های اجرائی، صدور مجوز استخدام نیروی رسمی و پیمانی دستگاه‌های اجرائی، صدور شماره مستخدم نیروی رسمی و پیمانی دستگاه‌های اجرائی، مدیریت آزمون‌های استخدامی دستگاه‌های اجرائی، تأیید صلاحیت و نظارت بر مؤسسات، شرکت‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای بخش غیردولتی، برگزارکننده آزمون‌های استخدامی و طراحان سئوالات آزمون‌های استخدامی و اعتبارسنجی، ارزیابی، نظارت و ساماندهی این مؤسسات است.

این سازمان همچنین خدمات دیگری مانند پاسخ به استعلام کارمندبودن مراجعان به دستگاه‌های اجرائی، تأیید سند برنامه نیروی انسانی دستگاه‌های اجرائی، تصویب و نظارت بر ساختار سازمانی و تشکیلات تفصیلی دستگاه‌های اجرائی، ارزیابی عملکرد سالانه دستگاه‌های اجرائی، صدور مجوز و تأیید صلاحیت مشاوران مدیریت، مدیریت و راهبری فرهنگ سازمانی در دستگاه‌های اجرائی و ارزیابی استراتژیک کشور و در نهایت رسیدگی به تخلفات اداری است. همچنین ازجمله خدمات رسیدگی به تخلفات اداری، نظارت بر انتصاب اعضای هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و نظارت بر آرای صادره هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری است. ازاین‌رو، یکی دیگر از اقدامات این سازمان، آموزش و ارتقای علمی کارمندان دولت است که شامل خدماتی مانند مدیریت عملکرد آموزشی دستگاه‌های اجرائی، مدیریت بورس‌های آموزشی دستگاه‌های اجرائی، مدیریت آموزش فناوری اطلاعات، تأیید صلاحیت استادان و آموزشگاه‌های آموزش فناوری اطلاعات، اعتبارسنجی مراکز و مؤسسات متقاضی اجرای دوره‌های آموزشی کارکنان، تعیین ارزش استخدامی مدارک و گواهینامه‌های آموزشی، تأیید مدارک فارغ‌التحصیلان دوره‌های آموزشی بلندمدت با ارزش استخدامی، تأیید و صدور گواهی‌نامه‌های نوع دوم کارمندان دستگاه‌های اجرائی کشور، رتبه‌بندی سایت‌های اینترنتی دستگاه‌های اجرائی، مدیریت خدمات دستگاه‌های اجرائی، مدیریت حقوق و مزایای کارمندان دولت، مدیریت مشاغل دستگاه‌های اجرائی و در نهایت مدیریت امور بازنشستگی و ایثارگران و رفاه است که سایر فعالیت‌های این سازمان نیز در سامانه www. aro. gov. ir منتشر شده است. بااین‌حال، تدوین قانون مدیریت خدمات کشوری، تهیه لایحه تشکیلات کلان دولت و تهیه پیش‌نویس سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری در اردیبهشت سال ۱۳۸۹، تهیه نقشه راه اصلاح نظام اداری و تصویب آن در صدوشصت‌ودومین جلسه شورای عالی اداری در ۱۴ اسفند ۱۳۹۲ و تأیید و ابلاغ رئیس‌جمهور محترم جناب آقای دکتر حسن روحانی در ۲۰ فروردین ۱۳۹۳ به تمام دستگاه‌های اجرائی، ازجمله اقدامات این سازمان در سال‌های پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی است.

سیر تحول پست‌بانک‌ایران

بانکی برای توسعه فناوری اطلاعات

مدیریت و توسعه منابع انسانی، ارتقای بهره‌وری، رضایت مشتری، توسعه خدمات خرده‌بانکداری، توسعه بانکداری الکترونیک و در نهایت انضباط مالی و مدیریت نقدینگی، ازجمله اهداف و استراتژی‌های بلندمدت پست‌بانک ایران معرفی شده است. پست‌بانک ایران که از سال ۱۳۷۵ به ارائه خدمات می‌پردازد، با اهداف و وظایفی مانند گسترش خدمات پولی و مالی در شهرها و روستاهای کشور، کمک به توسعه سیستم بانکی و گسترش تسهیلات بانکی، انجام نمایندگی در پرداخت و دریافت ناشی از مبادلات تجاری، کمک به کاهش مسافرت‌های شهری و روستایی و هزینه‌های مربوط به آن، کمک به توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) کشور و توسعه خدمات مالی خُرد با مشارکت دفاتر خدمات بانکی شهری و روستایی منتخب، ایجاد شده است.

طرح ایجاد پست‌بانک ایران بر اساس تجارب ۲۰۰ساله پست‌بانک‌های موفق دنیا و با استفاده از زیرساخت‌های وزارت پست، تلگراف و تلفن وقت و بنا بر ضرورت ارائه خدمات بانکی در سطح کشور، به‌ویژه مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاهای دورافتاده و مناطق مرزی، تأمین نیازهای پولی و بانکی مردم و کاهش تردد آنان به شهرها برای دسترسی به خدمات و جلوگیری از اتلاف وقت هم‌وطنان و توسعه نقاط دسترسی عمومی به خدمات بانکی، در لایحه‌ای از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی ارائه شد و در ۲۱ شهریور سال ۱۳۷۴ به تصویب رسید و چندی بعد نیز شورای نگهبان آن را تأیید کرد. براین‌اساس، فعالیت پست‌بانک ایران ابتدای دی سال ۱۳۷۵ به‌طور رسمی آغاز شد. همچنین در جلسه ۱۰۲۱ شورای پول و اعتبار، این بانک به‌عنوان بانک دولتی وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مجاز به انجام تمام فعالیت‌های بانکی شد. هم‌اکنون این نهاد نوپا و نواندیش در آغاز سومین دهه تلاش و فعالیت خود، با ایجاد و راه‌اندازی بیش از ۱۲هزارو ۵۰۰ شعبه و باجه خدمات بانکی شهری و روستایی متصل به شبکه بانکی شتاب، تمام خدمات بانکی را در سراسر کشور به هم‌وطنان ارائه می‌دهد.

پست‌بانک ایران در سال‌های اخیر موفق به اخذ عاملیت بانکی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و صندوق توسعه ملی شده و به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۵/۶ مجلس شورای اسلامی، مأموریت آن به بانک تخصصی- توسعه‌ای حوزه ICT و بزرگ‌ترین خرده بانکدار کشور ارتقا یافته است. علاوه بر آن نیز به‌عنوان درگاه پرداخت بانکی دولت همراه، از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تعیین شده است.

> پست‌بانک ایران در سال‌های اخیر موفق به اخذ عاملیت بانکی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و صندوق توسعه ملی شده و به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۵/۶ مجلس شورای اسلامی، مأموریت آن به بانک تخصصی- توسعه‌ای حوزه ICT و بزرگ‌ترین خرده بانکدار کشور ارتقا یافته است

بر اساس گزارش‌های اعلام‌شده از فعالیت‌های پست‌بانک ایران، قطعا مأموریت‌های جدید پست‌بانک ایران موجب ارتقای جایگاه آن در شبکه بانکی و افزایش نقش مؤثر آن در اقتصاد کشور خواهد شد. درحال‌حاضر، این بانک حمایت از کسب‌وکارهای خرد (SME)ها و فعالان حوزه‌های آی‌تی و آی‌سی‌تی و دانش‌بنیان‌ها را در راستای اشتغال‌زایی و رونق تولید داخلی، در اولویت فعالیت‌های خود قرار داده است.

پست‌بانک ایران؛ بانک توسعه‌ای و تخصصی حوزه ICT کشور

پست‌بانک ایران به‌عنوان عامل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و بانک توسعه‌ای و تخصصی حوزه ICT کشور، متولی تأمین مالی و سرمایه در گردش فعالان حوزه‌های IT و ICT و طرح‌های دانش‌بنیان و سایر بخش‌های اقتصادی و امور زیربنایی و توسعه‌ای و بازرگانی با همکاری صندوق توسعه ملی است و در این راستا، تسهیلات ویژه و کلانی را با نرخ سود پایین اعطا می‌کند. براین‌اساس، متقاضیان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به شعب یا واحدهای ستادی این بانک در سراسر کشور مراجعه کرده و از این تسهیلات بهره‌مند شوند.

نمونه طرح‌های تأمین مالی‌شده:

- اینترنت روستایی (Hiweb)
- تأمین مالی وجوه اداره‌شده

■ صدور ضمانت‌نامه ریالی و ارزی برای فعالان حوزه‌های فناوری اطلاعات و...

■ تأمین مالی پروژه‌های ملی تولید ماهواره و فعالیت‌های فضایی و...

■ تأمین مالی شرکت‌های بزرگ خدمات ارتباطی همراه اول، مخابرات ایران، رایتل و...

■ تأمین مالی سایر طرح‌ها و پروژه‌های ملی، منطقه‌ای و...

تشریح و تحلیل مهم‌ترین شاخص‌های عملکردی پست‌بانک ایران در دولت یازدهم

■ تعداد تسهیلات اشتغال‌زایی پست‌بانک ایران تا سال ۱۳۹۲، ۲۰ هزار فقره بود؛ درحالی‌که در پایان سال ۱۳۹۵، به بیش از ۸۰ هزار فقره؛ یعنی حدود ۳۰۰ درصد و معادل ۴ برابر افزایش یافت. البته این را هم باید ذکر کرد که میزان تسهیلات اشتغال‌زایی پست‌بانک ایران به کسب‌وکارهای خرد (sme)ها، در سال ۱۳۹۲ صد میلیارد تومان بود؛ اما این مبلغ در پایان سال ۱۳۹۵ به ۵۰۰ میلیارد تومان رسید؛ یعنی حدود ۳۵۰ درصد که ۵ برابر رشد داشته است.

■ پست‌بانک ایران تا سال ۱۳۹۲ توانسته بود ۲۰ هزار شغل خرد ایجاد کند؛ درحالی‌که تا پایان سال ۱۳۹۵، حدود ۸۰ هزار شغل، به‌ویژه در روستاها و مناطق محروم، ایجاد کرده است؛ یعنی حدود ۳۰۰ درصد که معادل ۴ برابر می‌شود. البته این را هم بدانیم که این بانک تا سال ۱۳۹۲ فقط ۱۰ هزار فقره وام قرض‌الحسنه پرداخت کرده بود؛ اما تا پایان سال ۱۳۹۵، تعداد آن را به بیش از ۳۵ هزار فقره رساند؛ یعنی حدود ۲۵۰ درصد و معادل سه‌ونیم برابر رشد داشته است.

■ پست‌بانک ایران به‌عنوان بانک عامل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه آن است. بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی، اکنون پست‌بانک ایران به‌عنوان بانک توسعه‌ای و تخصصی حوزه ICT و بزرگ‌ترین خرده بانکدار روستایی کشور تعیین شده است. البته این را هم بدانیم که این بانک در سال ۱۳۹۵، بیش از ۹۵۰ میلیارد تومان تسهیلات به فعالان حوزه‌های IT و ICT و دانش‌بنیان‌ها پرداخت کرده است.

■ تا شهریور ۱۳۹۲، تعداد شعب ارزی پست‌بانک ایران ۳ شعبه بود؛ اما در پایان سال ۱۳۹۵، تعداد آنها به ۲۴ شعبه افزایش پیدا کرد؛ یعنی حدود ۸۰۰ درصد رشد و معادل ۸ برابر افزایش. همچنین در این مدت، تعداد باجه‌های خدمات بانکی روستایی پست‌بانک ایران، از ۸ هزار به ۱۰ هزار باجه افزایش یافت؛ یعنی رشد ۲۵درصدی.لازم به ذکر است که از سال ۱۳۹۲ تا پایان سال ۱۳۹۵، ضریب پوشش خدمات پست‌بانک ایران در مناطق روستایی از ۲۰ درصد به ۳۲ درصد افزایش یافت.

■ تا شهریور ۱۳۹۲، تعداد کارت‌های بانکی پست‌بانک ایران ۲ میلیون کارت بود؛ اما در پایان سال ۱۳۹۵، به چهارمیلیون و ۵۰۰ هزار کارت افزایش یافت؛ یعنی حدود ۴۶۰ درصد رشد و افزایش دوونیم برابری. همچنین تعداد دستگاه‌های کارت‌خوان (POS) از ۱۴ هزار دستگاه به ۸۱ هزار دستگاه رسید؛ یعنی بیش از ۶ برابر و رشد ۴۷۸درصدی. البته تعداد دستگاه‌های خودپرداز (ATM) در ابتدای دولت یازدهم ۵۰۰ دستگاه بود و در پایان سال ۱۳۹۵ به دوهزارو ۸۰۰ دستگاه افزایش پیدا کرد که بیانگر ۴۶۰ درصد رشد و ۶ برابر افزایش است. این رشد و افزایش، نشان از توجه پست‌بانک ایران به توسعه بانکداری الکترونیک در سطح کشور به‌ویژه روستاهاست.

■ پست‌بانک ایران به‌عنوان بانک عامل صندوق توسعه ملی است و توانسته است در سال ۱۳۹۵ برای حوزه‌های IT و ICT، دانش‌بنیان و بخش‌های کشاورزی، منابع طبیعی، محیط زیست، صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی، بیش از ۱۵۰ میلیون دلار و سه‌هزارو ۵۰۰ میلیارد ریال تأمین مالی کند.

عملکرد پست‌بانک ایران در دولت یازدهم

۱)یکپارچه‌سازی نرم‌افزارهای بانک و راه‌اندازی نرم‌افزار بنکو

۲)اخذ عاملیت بانکی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و بانک توسعه‌ای- تخصصی بخش ICT و گسترده‌ترین خرده بانکدار کشور

۳)اخذ عاملیت صندوق توسعه ملی در حوزه‌های فناوری اطلاعات و کشاورزی

۴) پرداخت سالانه بیش از ۸۵ هزار فقره تسهیلات اشتغال‌زایی و توسعه کسب‌وکارها (SMEها) (عکس‌ها و فیلم‌های تولیدی)

۵) پرداخت یارانه نقدی بیش ۷ میلیون روستایی در قالب ۱/۶ میلیون سرپرست خانوار

۶) تحت پوشش بیش از ۹۲ درصد روستاییان کشور برای ارائه خدمات متنوع بانکی

۷) افتتاح و بهره‌برداری از اولین سامانه خدمات بانکی روشندلان در شبکه بانکی کشور

۸) احداث دو مدرسه مجهز به فناوری روز در شهر لنده و بخش موسیان دهلران

۹) راه‌اندازی خودپرداز سیار در سطح کشور

۱۰) راه‌اندازی دستگاه‌های کش‌لس در سطح کشور

۱۱) راه‌اندازی دستگاه‌های خودبانک

۱۲) انجام تمهیدات لازم برای افزایش سرمایه بانک

۱۳) انجام تمهیدات اولیه در راستای تجمیع ساختمان‌های ستادی در تهران

۱۴) تأمین منابع ارزی و ریالی پروژه‌های کلان اقتصادی کشور در حوزه‌های تصفیه آب، تولید برق، حمل‌ونقل عمومی و بهسازی و نوسازی ناوگان درون‌شهری و طرح‌های توسعه‌ای، کشاورزی و...

شعار تبلیغاتی: پست‌بانک، بانک امروز شما

شعار سال ۱۳۹۶: پست‌بانک ایران؛ بانک توسعه‌ای و تخصصی حوزه ict و حامی تولید و اشتغال

عملکرد پست‌بانک در دولت یازدهم

عنوان شاخص	شهریور ۱۳۹۲ (ابتدای دولت یازدهم)	منتهی به پایان مرداد ۱۳۹۶	درصد رشد	ملاحظات
تسهیلات اشتغالزایی	۲۰ هزار فقره	۸۰ هزار فقره	۳۰۰ درصد	۴ برابر
مبلغ تسهیلات پرداخت‌شده اشتغال‌زایی	۱۰۰ میلیارد تومان	۵۰۰ میلیارد تومان	۴۰۰ درصد	۵ برابر
میزان اشتغالزایی	۲۰ هزار شغل	۸۰ هزار شغل	۳۰۰ درصد	۴ برابر
وام قرض‌الحسنه	۱۰ هزار فقره	۳۵ هزار فقره	۲۵۰ درصد	۵/۳ برابر
شعب ارزی	۳ شعبه	۲۴ شعبه	۷۰۰ درصد	۸ برابر
ضریب پوشش خدمات بانکی در مناطق روستایی	۲۰ درصد روستاها	۳۲ درصد روستاها	۶۰ درصد	۶/۱ برابر
تعداد باجه‌های خدمات بانکی روستایی	۸ هزار	۱۰ هزار	۲۵ درصد	--
صدور انواع کارت‌های بانکی	۲ میلیون	۵/۴ میلیون	۱۲۵ درصد	بیش از ۲ برابر
تعداد دستگاه‌های POS	۱۴ هزار	۸۱ هزار	۴۷۸ درصد	حدود ۶ برابر
تعداد دستگاه‌های ATM	۵۰۰ دستگاه	۲۸۰۰ دستگاه	۴۶۰ درصد	حدود ۶ برابر
پرداخت تسهیلات و تعهدات به حوزه IT	۰	۹۵۰۰ میلیارد ریال	--	--
تسهیلات ارزی از محل صندوق توسعه ملی (۴ طرح انرژی)	۰	۱۵۰.۰۰۰.۰۰۰ دلار	--	--
تسهیلات ریالی طرح‌های بخش کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست و صادرات محصولات کشاورزی (از محل صندوق توسعه ملی)	۰	۲۵۰۰ میلیارد	--	--
تسهیلات سرمایه درگردش بخش صنایع تبدیلی و کشاورزی و فعالیت‌های دانش‌بنیان (از محل صندوق توسعه ملی)	۰	۵۰۰ میلیارد	--	--
تسهیلات ریالی طرح‌های صنایع تبدیلی و تکمیلی در بخش کشاورزی (از محل صندوق توسعه ملی)	۰	۵۰۰ میلیارد	--	--

۶خدمت الکترونیکی سازمان دامپزشکی کشور

رشد فناوری اطلاعات و فضای مجازی در سال‌های گذشته، باعث شده بسیاری از سازمان‌ها حرکت خود را در این حوزه شتاب بخشیده و نسبت به ارائه خدمات خود در این دنیای جدید، اقداماتی درخور توجه داشته باشند. یکی از اصلی‌ترین حوزه‌هایی که در سال‌های گذشته با ورود فناوری‌های جدید با تحولاتی جدی روبه‌رو شده، حوزه بهداشت و درمان بوده است. وزارت بهداشت توانسته با رشد زیرساخت‌های ابتدایی مدنظر خود، شرایطی را به وجود بیاورد که بیماران و خانواده آنها در کنار هزینه‌های مربوط به مدیریت خانواده‌شان در زمان بیماری، به دغدغه‌های دیگر مشغول نشوند و یکی از اصلی‌ترین حوزه‌هایی که به این اقدام مهم کمک کرده است، فضای مجازی و استفاده از امکانات آن بوده است.

در کنار اقداماتی که در سطح کلان صورت گرفته، یکی دیگر از مؤسساتی که شانس خود را برای حضور گسترده‌تر در فضای مجازی امتحان کرده، سازمان دامپزشکی کل کشور است. این سازمان که مسئولیت کلان حفظ سلامت دام و طیور کشور را داشته و در مقابل بیماری‌هایی که حیوانات به آن دچار می‌شوند، مسئولیت اجتماعی دارد، توانسته با ورود قدرتمند به عرصه مجازی، بخش خور توجهی از دغدغه‌های موجود در این حوزه را کاهش دهد. طبق اطلاعات ارائه‌شده از سوی سازمان دامپزشکی کشور، درحال‌حاضر این نهاد شش سامانه مجزا را برای مدیریت امور دامپزشکی در کشور فعال کرده که هریک از آنها می‌تواند برای بررسی در اختیار متقاضیان قرار بگیرد. نخستین سامانه در این حوزه، سامانه خدمات الکترونیک دارو و درمان است. این سامانه مسئولیت‌های گسترده‌ای دارد که اصلی‌ترین آنها به چهار محور مختلف تقسیم می‌شود. در ابتدا صدور گواهی بهداشتی واردات، صادرات، ترخیص دارو، واکسن و مواد بیولوژیک قرار دارد که پیگیری تمام مسائل آن از طریق این سامانه انجام می‌شود. در کنار آن، نظارت بر تولید دارو و مواد بیولوژیک مورد مصرف در دامپزشکی، دیگر وظیفه‌ای است که به این بخش محول شده و کار در آن با سرعت و قدرت بیشتری نسبت به گذشته پیگیری می‌شود. نظارت و ردیابی پخش، عرضه و مصرف دارو و مواد بیولوژیک مصرفی دامپزشکی نیز یکی دیگر از فعالیت‌های ثبت‌شده در این حوزه به حساب می‌آید و ثبت‌نام و عضویت شرکت‌های واردکننده و صادرکننده کالا در سطح کشور، دیگر مسئولیتی است که به این بخش محول شده و در

سال‌های گذشته با محوریت پیداکردن فضای مجازی در سامانه‌های اینترنتی پیگیری می‌شود. دیگر خدماتی که از سوی سازمان دامپزشکی کشور ارائه شده، سامانه خدمات یکپارچه قرنطینه است. برای این بخش نیز چهار محور اصلی فعالیت در نظر گرفته شده که از چند ماه قبل در فضای مجازی تعریف شده است و پیگیری می‌شود. صدور گواهی بهداشتی واردات، صادرات،

ترانزیت و ترخیص دام و فراورده‌های خام دامی، خوراک و نهاده‌های دامی، نخستین وظیفه‌ای است که در سامانه یکپارچه قرنطینه پیگیری می‌شود. در کنار آن، صدور گواهی بهداشتی حمل‌ونقل دام و فراورده‌های خام دامی، خوراک و نهاده‌های دامی دیگر وظیفه‌ای است که در این حوزه تعریف شده و در کنار آن، صدور کد الکترونیک خودروهای مرتبط با دامپزشکی نیز از طریق این سامانه پیگیری می‌شود. همچنین سازمان دامپزشکی کل کشور اعلام کرده ثبت‌نام و عضویت شرکت‌های واردکننده، صادرکننده و ترانزیت کالا در سطح کشور، همچنین اعلام تأیید بار برای صدور بارنامه در سامانه راهداری از این طریق پیگیری می‌شود و تمام این مسئولیت‌ها را سامانه قرنطینه یکپارچه کشور در دستور کار خود قرار داده است.

سازمان دامپزشکی، سومین سامانه خود را با نام سامانه پایش و مراقبت از بیماری‌های دام، طیور و آبزیان در دستور کار قرار داده است. طبق اطلاعات ارائه‌شده، این سامانه در سه محور اصلی کار خود را انجام می‌دهد. پایش و کنترل موارد شیوع و بروز بیماری در دام، طیور و آبزیان، مراقبت فعال بر بیماری‌های خاص مدنظر سازمان و مراقبت غیرفعال بیماری‌های دام، طیور و آبزیان، اصلی‌ترین برنامه‌ای است که از طریق سازمان دامپزشکی به سامانه پایش و مراقبت بیماری‌های دام، طیور و آبزیان محول شده است. چهارمین سامانه ارائه‌شده از سوی سازمان دامپزشکی، سامانه مدیریت نظارت بهداشتی است. پایش باقی‌مانده‌های دارو، هورمون، سموم فلزات سنگین و سایر مواد شیمیایی در نهاده‌ها و فراورده‌های دامی، پایش و کنترل کیفی دارو و مواد بیولوژیک پس از فروش (PMS) ، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و امنیت زیستی بر واحدهای تولید، حمل‌ونقل، نگهداری و عرضه دام، فراورده‌ها و نهاده‌های دامی و ممیزی کارگاه‌های عمل‌آوری و کشتارها و صدور کد IR، اصلی‌ترین بخش مسئولیت‌های سامانه نظارت بهداشتی را شامل می‌شود. پنجمین سامانه در این حوزه، با نام شناسایی و ردیابی دام و فراورده‌های دامی کار خود را پیگیری می‌کند. در این بخش نیز بر اساس ارزیابی‌های انجام‌گرفته از سوی سازمان دامپزشکی، چهار وظیفه شناسایی و ردیابی دام (سیستم پلاک‌های بارکددار) ، شناسایی و ردیابی اسب (سیستم میکروچیپ) ، شناسایی اماکن دامی و اماکن مرتبط (بر اساس کدپستی) و شناسایی مالکان اماکن دامی و اماکن مرتبط (بر اساس کدملی) جزء اصلی‌ترین وظایف این سامانه در ساختار سازمان دامپزشکی کل کشور به حساب می‌آید. یکی دیگر اصلی‌ترین مسئولیت‌های این سازمان که در ششمین سامانه این نهاد پیگیری می‌شود، از طریق صدور پروانه‌ها عمل می‌کند. در این بخش نیز که صدور پروانه را به شکل الکترونیکی در دستور کار خود قرار داده است، شش وظیفه اصلی پیگیری می‌شود که به ترتیب تأسیس

و بهره‌برداری مراکز عمل‌آوری فراورده‌های خام، مسئولان بهداشتی مراکز نگهداری دام، طیور، آبزیان، انبارها و کشتارگاه‌ها، جهت مسئولان فنی داروخانه‌ها، کارخانه‌های تولید دارو، مراکز پخش استانی و کشوری، جهت مسئولان فنی مراکز درمانی، بیمارستانی و مراکز مایه‌کوبی، صدور گواهی ثبت الکترونیک برای دارو، واکسن و مواد بیولوژیک وارداتی و صدور پروانه تولید برای دارو، واکسن و مواد بیولوژیک داخل کشور جزء مسئولیت‌های اصلی آن در نظر گرفته شده است که به منظور افزایش سرعت و کاهش هزینه‌ها، از طریق سامانه‌های الکترونیکی پیگیری می‌شود. سازمان دامپزشکی کل کشور با فعال‌کردن این سامانه خود، گامی بسیار مهم در راستای بهبود اوضاع سلامت دام و طیور در سراسر کشور برداشته که می‌تواند شرایط مختلف برای سنجش شرایط دام‌ها، محل نگهداری آنها، افراد فعال در این حوزه، شرایط تأمین دارو و مقدمات برای اجرای فعالیت‌هایی مانند قرنطینه را پیگیری کند.

این سازمان با حضور در نمایشگاه الکامپ، دنبال آن است که از این خدمات خود بهره‌برداری لازم را انجام دهد و شرایط را برای معرفی این سامانه‌ها به افراد فعال در این حوزه، دانشجویان و متقاضیان ورود به شغل‌های زیر نظر سازمان دامپزشکی فراهم کند.

سازمان بورس، پیشرو در ایجاد سامانه‌های الکترونیک

معرفی مرکز صدور گواهی الکترونیکی میانی دولتی بازار سرمایه ایران

حرکت تدریجی و مداوم بازار سرمایه به سمت رشد و بلوغ در سال‌های اخیر، مرهون ایجاد زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری بوده و بدون شک در بازاری که ثانیه‌هـــا و لحظه‌ها در آن اهمیت بســـیار بالایی دارند، حساســـیت این زیرســـاخت‌ها نیز بسیار بالا خواهد بود. تجهیز بورس اوراق بهادار ایران به سامانه معاملاتی پیشرفته در سال ۱۳۸۷ و امکان دسترسی مستقیم ســـرمایه‌گذاران به هسته معاملات بورس از طریق معاملات برخط (Online Trading) در سال ۱۳۸۹، ســـازمان بورس را بر آن داشت تا در راستای امنیت اطلاعات در فضای مجازی و پشـــتوانه قانونی معاملات آنلاین، اقدام به اســـتفاده از زیرساخت‌های تکنولوژیک مانند امضای دیجیتال کند؛ چراکه پایه و اساس تجارت الکترونیک در جهان، استفاده از امضای دیجیتال است.

براین‌اساس، شرکت مدیریت فناوری اطلاعات ایران از سال ۱۳۸۷ به‌عنوان بازوی اجرائی سازمان، شروع به انجام مطالعات اولیه در سطح ملی کرد. سپس در سال ۱۳۸۸، با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و به صورت مرکز ثبت‌نام صدور گواهی الکترونیکی، اقدام به تأســـیس دفتر ثبت‌نام گواهی الکترونیکی کرده و شـــروع به ارائه خدمات به سامانه‌های سازمان بورس نظیر ســـامانه کدال کرد. به موازات این فعالیت‌ها و طبق تصمیم‌گیری ســـازمان بورس، شرکت مدیریت فناوری بورس تهران شـــروع به تعامل با مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشـــه کرد و کسب مجوز مرکز میانی بازار ســـرمایه را ذیل مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه، در دستور کار خود قرار داد و تبعیت از قوانین مرکز دولتی ریشه، در اولویت کاری این مرکز قرار گرفت.

در ســـال ۱۳۹۱، همکاری بـــا مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه آغاز و الزامات فنی و حقوقی

بازرسی فنی اولین‌بار در بهمن ۱۳۹۲ در محل دیتاسنتر سازمان بورس واقع در ساختمان ملاصدرا که تجهیزات سخت‌افزاری مرکز صدور گواهی میانی بازار سرمایه قرار دارد، انجام گرفت

مرکز صدور گواهی میانی بازار ســـرمایه بررسی شد. این امر در نهایت منجر به اتخاذ تصمیم برای تأسیس مرکز دولتی بازار ســـرمایه ایران شد. در سال ۱۳۹۲، تجهیزات زیرســـاختی و سخت‌افزاری و فرایند خرید نرم‌افـــزار صدور گواهی انجام شـــد و طبق قوانین، از مرکز صدور گواهی الکترونیکی ریشـــه، در ابعاد فنی، حقوقی، نرم‌افزاری و فرایندی بازرسی شد.

بازرســـی فنی اولین‌بار در بهمن ۱۳۹۲ در محل دیتاسنتر سازمان بورس واقع در ساختمان ملاصدرا که تجهیزات سخت‌افزاری مرکز صدور گواهی میانی بازار سرمایه قرار دارد، انجام گرفت.

بازرســـی حقوقی، نرم‌افزاری و فراینـــدی نیز در فروردین و اردیبهشـــت ۱۳۹۳ انجام شد و در نهایت در خرداد ۱۳۹۳ اسناد، سخت‌افزار و نرم‌افزار تحویل داده شدند و مرکز دولتی ریشه آنها را تست و بازرسی نهایـــی کرد و در ۱۸ خرداد ۱۳۹۳، هم‌زمان با افتتاح هجدهمین دوره نمایشگاه بورس، بانک، بیمه، شرکت مدیریت فناوری موفق به کســـب مجوز مرکز صدور گواهی میانی بازار سرمایه ایران و افتتاح مرکز شد.

فرایندها، در دو ماه تنظیم شـــد و فرم‌های صدور

گواهی به تأیید نهایی مرکز دولتی ریشه رسید و از ۲۵ مرداد ۱۳۹۳، فعالیت رسمی خود را آغاز کرد و تاکنون نیز بالغ بر هفت هزار گواهی امضای دیجیتال با کاربرد استفاده در سامانه‌های مختلف سازمان بورس، صادر کرده است.

درحال‌حاضر، مرکز میانی بازار سرمایه ایران، در سازمان بورس و اوراق بهادار قرار دارد و تجهیزات سخت‌افزاری این مرکز، در مرکز داده‌های سازمان بورس نگهداری می‌شود. علاوه بر این، یک پشتیبان از تمام اطلاعات حیاتی سرورها در ساختمان شرکت مدیریت فناوری بورس تهران حفظ و نگهداری می‌شود.

وظایف و مسئولیت‌ها

بنا بر ماده هشت آیین‌نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون، وظایف و مسئولیت‌های مرکز میانی به شرح زیر است:

الف ـ بررسی صلاحیت و صدور مجوز برای دفاتر ثبت‌نام ذی‌ربط

ب ـ تضمین ارائه خدمات صدور و لغو گواهی‌ها به صورت مطمئن

پ ـ تضمین ارائه خدمات تأیید صحت گواهی‌ها به صورت سریع و مطمئن

ت - تضمین محرمانه‌بودن داده‌های مربوط به امضا در فرایند ایجاد این داده‌ها، برای جلوگیری از شبیه‌سازی گواهی‌ها

ث ـ حصول اطمینان در این بخش نیز این‌گونه است که در لحظه صدور گواهی الکترونیکی، اطلاعات مندرج در گواهی‌ها صحیح باشند. همچنین در هنگام صدور گواهی الکترونیکی، امضاکننده مشخص‌شده در گواهی، داده‌های ایجاد و وارسی امضای الکترونیکی را دریافت کرده و داده ایجاد امضای الکترونیکی تحت کنترل انحصاری او باشد. همچنین تمام اطلاعات مرتبط با گواهی الکترونیکی را تا زمان تعیین‌شده در دستورالعمل گواهی، به صورت الکترونیکی حفظ کند. در این مرحله باید تاریخ و ساعت صدور و لغو یک گواهی به‌دقت تعیین‌شده و تشخیص‌پذیر باشد، کپی‌نکردن یا ذخیره‌نکردن داده ایجاد امضای الکترونیکی متقاضیان را تضمین کند، گواهی در دسترسی برای عموم نباشد؛ جز در مواردی که صاحبان گواهی‌ها رضایت خود را اعلام کرده‌اند یا نوع گواهی انتشار عمومی را ایجاب کند. در صورت امکان، مرکز میانی با دریافت درخواست دفتر ثبت‌نام، یک مهر زمانی به داده‌های الکترونیکی ضمیمه شود.

گواهی الکترونیکی چیست؟

عملیاتی‌کردن امضای الکترونیکی نیازمند یک زیرساخت تحت عنوان زیرساخت کلید عمومی (PKI) است؛ در این زیرساخت، برای هر متقاضی دریافت امضای الکترونیکی، یک گواهی الکترونیکی صادر می‌شود. گواهی الکترونیکی سندی (فایلی) است که از سوی یک موجودیت قابل اعتماد (CA) صادر و امضا شده است و همچنین بر اساس تأیید هویتی که از طریق یک دفتر ثبت‌نام (RA) صورت گرفته است، صادر شده است. علاوه بر این، حاوی یک‌سری اطلاعات و کلید عمومی شخص یا سازمان است، موارد استفاده آن در گواهی قید شده است و دارای مدت اعتبار مشخص و محدودی است.

کاربردهای گواهی الکترونیکی

- ارسال و دریافت ایمیل امن
- احراز اصالت اسناد الکترونیکی
- احراز هویت افراد به صورت الکترونیکی
- رأی‌گیری الکترونیکی
- مبادلات تجاری الکترونیکی امن
- تراکنش‌های بانکی امن

دستاوردهای مرکز میانی

۱- صدور بیش از هفت هزار گواهی الکترونیکی از ابتدای فعالیت مرکز میانی

۲- بیش از سه هزار گواهی الکترونیکی فعال در سامانه‌های مختلف سازمان بورس و اوراق بهادار

۳- مشاوره و نظارت بر فرایند PKEکردن چهار سامانه فعال در بازار سرمایه

۴- افزایش اعتماد به سامانه‌های بازار سرمایه از طریق ترویج استفاده از گواهی الکترونیکی خدمات مرکز میانی

- صدور گواهی الکترونیکی بر اساس استانداردهای ملی و بین‌المللی شامل گواهی‌های:
  - پست الکترونیکی امن
  - SSL/TLS
  - Code Signing
  - امضا
  - احراز هویت
  - مهر زمانی
  - MS Smart Card Logon
  - Domain Controller
  - مهر سازمانی
- ابطال گواهی الکترونیکی بر اساس استانداردهای ملی و بین‌المللی
- اعلام برخط وضعیت گواهی (ابطال و عدم ابطال) از طریق OCSP
- اعلام برون‌خط وضعیت گواهی (ابطال و عدم ابطال) از طریق انتشار فهرست ابطال گواهی (CRL)
- تجهیز برنامه‌های کاربردی به زیرساخت کلید عمومی
- ارسال هشدار پیامکی پایان دوره اعتبار گواهی به صاحبان گواهی

مرکز میانی صدور گواهی الکترونیکی بازار سرمایه، در نظر دارد با توسعه دفاتر ثبت‌نام، ارائه خدمات گواهی به متقاضیان را تسهیل کند. همچنین این مرکز با ارائه مشاوره به توسعه‌دهندگان نرم‌افزار، درصدد است روال تجهیز سامانه‌ها به زیرساخت کلید

عمومی را بر اساس استانداردهای ملی و بین‌المللی تسهیل کند که این امر موجب افزایش امنیت و اعتماد به سامانه‌های نرم‌افزاری خواهد شد.

با توجه به نوع مجوز این مرکز، امکان سرویس‌دهی به حوزه اقتصاد برای مرکز صدور گواهی الکترونیکی میانی دولتی بازار سرمایه فراهم است؛ بنابراین این مرکز در نظر دارد تا با PKEکردن سامانه‌های حوزه اقتصاد کشور، بتواند افتخار خدمات‌رسانی به این حوزه را داشته باشد.

سامانه رافوس، سامانه نظارت بر حسابرسان

اتخاذ تدابیر لازم برای پیشگیری از وقوع تخلفات در حوزه حسابرسان و حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران در این حوزه و همچنین نظارت بر حسن اجرای قانون و مقررات مربوطه، مدیریت فناوری سازمان را بر آن داشت تا با همکاری اداره حسابرسی و گزارشگری مالی، برای توسعه داخلی یک سامانه نظارتی اقدام کند.

سامانه «رافوس» که از سوی تیم تحلیل و توسعه مدیریت فناوری سازمان و به صورت داخلی تهیه شده است، وظیفه پوشش کامل فرایندهای پذیرش و نظارت بر مؤسسات حسابرسی و اعطای مجوز به‌عنوان مؤسسات معتمد سازمان بورس را بر عهده دارد.

درحال‌حاضر، این سامانه با آخرین تکنولوژی‌ها در حوزه تولید و توسعه نرم‌افزارهای تحت وب، پیاده‌سازی شده است و در اختیار کاربران اداره حسابرسی و گزارشگری مالی قرار گرفته است. ثبت تخلفات و صورت‌جلسه‌های کمیته‌های پذیرش، ارتباط با سامانه کدال برای ارسال و دریافت اطلاعات مرتبط با حسابرسان در فرایندهای پذیرش، تولید بیش از ۷۰ گزارش متنوع کارشناسی و مدیریتی به منظور ارائه آخرین وضعیت حسابرسان و فرایندهای سپری‌شده و تولید خروجی‌هایی با فرمت‌های مختلف مانند Excel-PDF-txt-Html-CSV، ...، تعریف انواع نقش‌ها و سطوح دسترسی، کاربر پسندبودن و واکنش‌گرا، جست‌وجوهای هوشمند، سرعت بالا، بهره‌گیری از انواع روش‌های اطلاع‌رسانی و رعایت تمام ملاحظات امنیتی از ویژگی‌های دیگر رافوس است. همچنین فازهای آتی این سامانه در مرحله تحلیل قرار دارد که در آینده‌ای نزدیک توسعه خواهد یافت.

پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه ایران

پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه ایران، سامانه‌ای است که به منظور تنقیح مقررات بازار سرمایه و اعلام آخرین مقررات معتبر و الزام‌آور برای فعالان بازار سرمایه تشکیل شده است. ضرورت تنقیح و یکپارچه‌سازی مقررات متعدد بازار سرمایه که از سوی نهادهای مقرره‌گذار در این بازار (به‌خصوص هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار) برای انجام وظایف نظارتی آنها در حفظ شفافیت و کارآمدی بازار سرمایه و صیانت از حقوق سرمایه‌گذاران در بازار وضع شده، موجب شد تا این پایگاه جامع، به مثابه مرجع رسمی اعلام آخرین مقررات مربوط به بازار سرمایه تأسیس شود. این اتفاق که برای نخستین‌بار در بازار سرمایه رخ می‌دهد، گامی است در راستای نظام‌مندی مقررات بازار سرمایه و تحقق ملاک‌های مربوط به اصل حاکمیت قانون، ازجمله اعلام رسمی، صریح و سهل‌الوصول تکالیف تابعان قوانین و مقررات پیش از پاسخ‌گودانستن آنها که از موازین حقوق شهروندی و حاکمیت مطلوب است.

سامانه الکترونیکی دریافت گزارش‌های ناهنجاری‌های بازار (سادنا)

هدف از طراحی این سامانه، فراهم‌کردن بستر لازم برای ارتباط و تعامل مؤثر فعالان و مشارکت‌کنندگان بازار سرمایه شامل کارگزاران، سهامداران و عموم مردم با سازمان بورس و اوراق بهادار، در راستای ارائه گزارش ناهنجاری‌های بازار سرمایه است.

منظور از ناهنجاری‌های بازار سرمایه، موارد ذکرشده در بندهای ۱ تا ۴ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار یا اقداماتی که به‌طور بالقوه تخلف از قانون و مقررات بازار محسوب می‌شود، است که عبارت‌اند از مواردی مانند:

- دستکاری در قیمت‌ها
- معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی
- القای ظاهری گمراه‌کننده، ارائه اطلاعات خلاف واقع یا اظهارات نادرست
- عرضه اوراق بهادار یا کالا در بورس بدون مجوز مربوطه
- انتشار آگهی یا اعلامیه پذیره‌نویسی به منظور عرضه عمومی اوراق بهادار، بدون رعایت مقررات
- ترک فعل یا قصور در ارائه اطلاعات، پرداخت‌های خارج از عرف و سایر اقدامات متقلبانه و عملیات کلاهبرداری

رسالت اصلی این سامانه، عبارت است از: حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران؛ امکان نظارت مؤثر و سریع بر بازار؛ حصول اطمینان از صحت انجام معاملات و رعایت مقررات از سوی فعالان بازار؛ فراهم‌کردن شرایط لازم برای دسترسی منصفانه عموم به اطلاعات بازار و اعلام تخلفات بازار به مراجع ذی‌صلاح.

لازم به ذکر است، ثبت گزارش در این سامانه به منزله شکایت نبوده و مراجعان باید برای اعاده حقوق خود، حسب مورد به سامانه شکایات یا دبیرخانه هیئت داوری سازمان بورس و اوراق بهادار مراجعه کنند.

سامانه‌های شکایات و سمتا

با توجه به توسعه بازار سرمایه و ایجاد نهادها و ارکان جدید در آن، ساماندهی به پرونده‌های تخلفاتی به دلیل افزایش تنوع، نحوه ایجاد و تعداد تخلفات در این حوزه ضروری به نظر می‌آمد. همچنین پس

از تصویب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید مصوب ۱۳۸۸ و تحمیل بار مالی ناشی از تخلفات بر دوش متخلف، لزوم افزایش دقت در رسیدگی به این پرونده‌ها بیش‌ازپیش احساس شد؛ بنابراین طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌های شکایات و سمتا، از سال ۱۳۹۳ در دستور کار سازمان قرار گرفت. با استفاده از امکان این سامانه‌ها، تمام فرایندهای مربوط به ثبت، رسیدگی و پیگیری شکایات و نیز ارسال گزارش تخلف از سوی واحدهای گزارش‌دهنده، رسیدگی به تخلفات، صدور رأی در هیئت‌های ماده ۱۸ و ۳۵، اجرای آرا و رسیدگی به درخواست‌های تجدیدنظرخواهی، به صورت کاملا مکانیزه انجام می‌شود. از نقاط قوت این سامانه‌ها، برقراری ارتباط مکانیزه با سامانه‌های ستان و کدال با هدف کاهش هزینه‌های بالای ارسال دستی استعلام‌ها، آرا و دعوت‌نامه‌ها است. درحال‌حاضر، پس از آغاز بهره‌برداری این سامانه‌ها از ابتدای آذر سال ۱۳۹۴، بیش از شش‌هزارو ۲۷۱ شکایت و گزارش تخلف در این سامانه‌ها ثبت شده که در حال رسیدگی است.

سازمان بورس و اوراق بهادار به‌عنوان نهاد ناظر بازار سرمایه که وظیفه دریافت، نظارت و افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت‌شده را بر عهده دارد، به موازات الزام تدریجی استفاده از IFRS در میان صنایع بورسی، اقدامات لازم برای ارسال الکترونیکی این گزارش‌ها را مطابق با IFRS و در قالب استاندارد XBRL (زبان گزارشگری تجاری توسعه‌پذیر)، در دست بررسی و اقدام دارد.

در این راستا، پروژه «پیاده‌سازی XBRL در بازار سرمایه ایران» تعریف شده است. در فاز نخست این پروژه، واژه‌نامه بازار سرمایه ایران برای صنایع تولیدی و اسناد مصداقی مربوط به آنها، مبتنی بر اطلاعات موجود در سامانه کدال تولید شد و در دسترس قرار گرفت. در فاز دوم پروژه، واژه‌نامه تکمیل‌شده بازار سرمایه مشتمل بر همه صنایع بورسی تهیه شد. درحال‌حاضر، برنامه‌ریزی برای فاز سوم پروژه به منظور ارتقای زیرساخت‌های فنی موجود در راستای دریافت گزارش‌های مالی در قالب XBRL، از سوی شرکت‌های بورسی و بهره‌مندی حداکثری از مزایای XBRL در دست انجام است.

مرکز صدور گواهی الکترونیکی میانی دولتی بازار سرمایه ایران

حرکت تدریجی و مداوم بازار سرمایه به سمت رشد و بلوغ در سال‌های اخیر، مرهون ایجاد زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری بوده و بدون شک در بازاری که ثانیه‌ها و لحظه‌ها در آن اهمیت بسیار بالایی دارند، حساسیت این زیرساخت‌ها نیز بسیار بالا خواهد بود. تجهیز بورس اوراق بهادار ایران به سامانه معاملاتی پیشرفته در سال ۱۳۸۷ و امکان دسترسی مستقیم سرمایه‌گذاران به هسته معاملات بورس از طریق معاملات برخط (Online Trading) در سال ۱۳۸۹، سازمان بورس را بر آن داشت تا در راستای امنیت اطلاعات در فضای مجازی و پشتوانه قانونی معاملات آنلاین، اقدام به استفاده از زیرساخت‌های تکنولوژیک مانند امضای دیجیتال کند؛ چراکه پایه و اساس تجارت الکترونیک در جهان، استفاده از امضای دیجیتال است. براین‌اساس، شرکت مدیریت فناوری اطلاعات ایران، از سال ۱۳۸۷ به‌عنوان بازوی اجرائی سازمان شروع به انجام مطالعات اولیه در سطح ملی کرد. سپس در سال ۱۳۸۸ با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و به صورت مرکز ثبت‌نام صدور گواهی الکترونیکی، اقدام به تأسیس دفتر ثبت‌نام گواهی الکترونیکی کرد و شروع به ارائه خدمات به سامانه‌های سازمان بورس نظیر سامانه کدال کرد. به موازات این فعالیت‌ها و طبق تصمیم‌گیری سازمان بورس، شرکت مدیریت فناوری بورس تهران شروع به تعامل با مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه کرد و کسب مجوز مرکز میانی بازار سرمایه، ذیل مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه را در دستور کار خود قرار داد و تبعیت از قوانین مرکز دولتی ریشه در اولویت کاری این مرکز قرار گرفت.

در سال ۱۳۹۱، همکاری با مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه آغاز و الزامات فنی و حقوقی مرکز صدور گواهی میانی بازار سرمایه بررسی شد و در نهایت، به اتخاذ تصمیم برای تأسیس مرکز دولتی بازار سرمایه ایران منجر شد. در سال ۱۳۹۲، تجهیزات زیرساختی و سخت‌افزاری و فرایند خرید نرم‌افزار صدور گواهی انجام شد و طبق قوانین، مرکز صدور گواهی الکترونیکی ریشه در ابعاد فنی، حقوقی، نرم‌افزاری و فرایندی مورد بازرسی مرکز صدور گواهی الکترونیکی قرار گرفت. بازرسی فنی اولین‌بار در بهمن ۱۳۹۲ در محل دیتاسنتر سازمان بورس واقع در ساختمان ملاصدرا که تجهیزات سخت‌افزاری مرکز صدور گواهی میانی بازار سرمایه قرار دارد، انجام شد. بازرسی حقوقی، نرم‌افزاری و فرایندی نیز در فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۳ انجام شد و در نهایت در خرداد ۱۳۹۳ اسناد، سخت‌افزار و نرم‌افزار تحویل داده شد و از سوی مرکز دولتی ریشه، تست و بازرسی نهایی آن انجام شد و در ۱۸ خرداد ۱۳۹۳ هم‌زمان با افتتاح هجدهمین دوره نمایشگاه بورس، بانک و بیمه، شرکت مدیریت فناوری موفق به کسب مجوز مرکز صدور گواهی میانی بازار سرمایه ایران و افتتاح مرکز شد. فرایندها در ۲ ماه تنظیم شدند و فرم‌های صدور گواهی به تأیید نهایی مرکز دولتی ریشه رسید و از ۲۵ مرداد ۱۳۹۳ فعالیت رسمی خود را آغاز کرد و تاکنون نیز بالغ بر هفت هزار گواهی امضای دیجیتال با کاربرد استفاده در سامانه‌های مختلف سازمان بورس صادر کرده است. درحال‌حاضر، مرکز میانی بازار سرمایه ایران، در سازمان بورس و اوراق بهادار قرار دارد و تجهیزات سخت‌افزاری این مرکز، در مرکز داده‌های سازمان بورس نگهداری می‌شود. علاوه بر این، یک پشتیبان از همه اطلاعات حیاتی سرورها در ساختمان شرکت مدیریت فناوری بورس تهران حفظ و نگهداری می‌کند.

سامانه رافوس، سامانه نظارت بر حسابرسان

اتخاذ تدابیر لازم برای پیشگیری از وقوع تخلفات در حوزه حسابرسان و حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران در این حوزه و همچنین نظارت بر حسن اجرای قانون و مقررات مربوطه، مدیریت فناوری سازمان را بر آن داشت تا با همکاری اداره حسابرسی و گزارشگری مالی، برای توسعه داخلی یک سامانه نظارتی اقدام کند.

سازمان ثبت اسناد دنبال به‌روزکردن اطلاعات

استعلام از دفترخانه‌ها، الکترونیک می‌شود

اســـتقرار نظم و احترام به حقوق اشخاص و اجرای عدالت از مهم‌ترین اهداف استقرار حکومت و وضع قانون است و تعدی به حقوق و اموال اشخاص در طول تاریخ، منشأ نزاع‌ها و جنگ‌های فراوانی بوده است. ازاین‌رو، ثبت اموال و تثبیت مالکیت‌ها به اشـــکال مختلف برای حراســـت از حقوق اشخاص، ریشه در اعماق تاریخ دارد. در آموزه‌های اســـلامی نیز تأکید قرآن کریم در طولانی‌ترین آیه (۲۸۲ سوره بقره) به کتابت دیون در محضر شهود، نشان از اهمیت این امر در نظم جامعه و پیشگیری از نزاع دارد. در قرن حاضر، به لحاظ تنوع و تکثر اموال و حجم عظیم مراودات مالی مردم و ظهور جرائم پیچیده ملی و بین‌المللی در حوزه اموال، لزوم تثبیت مالکیت‌های عمومی اشخاص و ایجاد شفافیت در این حوزه، به‌خوبی قابل درک بوده و به‌عنوان یکی از ضروری‌ترین نیازهای جوامع بشری ارزیابی می‌شود. به همین دلیل، موضوع ثبت اسناد و املاک در ایران پس از ایجاد نظام قانون‌گذاری مورد توجه قرار گرفت. اولین قانون ثبت، بعد از استقرار مشروطیت در دوره دوم قانون‌گذاری در ۲۱ اردیبهشت سال ۱۲۹۰ هجری شمسی به تصویب رسید.

اکنون سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به‌عنوان یکی از قدیمی‌ترین دستگاه‌های اداری و نهادهای حاکمیتی با ۴۳۶ واحد ثبتی و بیش از ۱۱ هزار دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق، مأموریت اعتباربخشی، تثبیت و حمایت از حقوق مالکیت مشروع و قانونی اشخاص را از طریق صدور اسناد مالکیت، صدور اسناد رسمی، اجرای مفاد اســـناد رسمی، ثبت شرکت‌ها و مؤسســـات غیرتجاری، ثبت رسمی وقایع ازدواج و طلاق، اجرای کاداســـتر کشور، ثبت اختراعات و ابتکارات، علائم تجاری و نشانه‌های جغرافیایی بر عهده دارد و بی‌شک، این مأموریت‌ها نقش مهمی در توسعه اقتصادی، رفاه عمومی، عدالت اجتماعی، امنیت ملی و کاهش دعاوی ایفا می‌کند.

در بیش از صد سال فعالیت این سازمان، به لحاظ حجم عظیم و روزافزون خدمات ثبتی در بخش‌های مختلف و آســـیب‌های ناشی از شیوه‌های سنتی اداری، ضرورت تحول در این سازمان حاکمیتی به‌روشنی احساس می‌شد. بنابراین این سازمان در سال‌های اخیر کوشیده در اجرای تکالیف قانونی، تحول در شیوه‌های ناکارآمد و کند را به انگیزه ارتقای اثربخشی خدمات و رضایت مخاطبان، شفاف‌ســـازی امور، کاهش مراجعات حضوری متقاضیان خدمـــت، ارائه حداکثری خدمـــات در محیط مجـــازی و ارتقای ســـلامت اداری، در دســـتور کار خود قرار دهد. براین‌اساس، با بازخوانی مبانی مدیریتی، حقوقی، علمی و فنی حاکم بر سازمان و نیز واکاوی روند خدمات‌رســـانی و اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌هـــای دقیق و با محوریت ارتقـــای توانمندی‌های ســـرمایه‌های انســـانی و فناوری اطلاعات و بهره‌گیری حداکثری از منابع دراختیار، نســـبت به اصلاح فرایندها و به‌کارگیـــری فناوری‌هـــای نوین، با ایجاد و اســـتقرار سامانه‌های الکترونیکی، ساماندهی بانک‌های اطلاعات و نیز مهیاکردن امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مناسب، اصلاح ساختار سازمانی، پیگیـــری جهت اصـــلاح برخی از قـــوانین و مقـــررات و برون‌سپاری بخشی از خدمات، اقدامات مؤثری در راســـتای دسترسی به اهداف داشته باشد.

> در بیش از صد سال فعالیت این سازمان، به لحاظ حجم عظیم و روزافزون خدمات ثبتی در بخش‌های مختلف و آسیب‌های ناشی از شیوه‌های سنتی اداری، ضرورت تحول در این سازمان حاکمیتی به‌روشنی احساس می‌شد

خوشبختانه اجرای پروژه‌هایی مانند ثبت الکترونیک اسناد رسمی، ایجاد پایگاه شناسه ملی اشخاص حقوقی، ثبت الکترونیک شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری، ثبت الکترونیک مالکیت‌های صنعتـــی، خدمات الکترونیک

حوزه اجرای مفاد اســناد رسمی، ثبت الکترونیک وقایع ازدواج و طلاق، تکمیل کاداستر شهری و شروع به اجرای کاداستر پوششی کشور و ساماندهی بانک جامع املاک و صدور اسناد مالکیت تحت سیستم کاداستر، باعث حذف ده‌هــا میلیون اوراق بهادار و میلیون‌ها مکاتبه کاغذی در فعالیت‌های اداری ســالانه و حذف ده‌ها میلیون مراجعه ســالانه متقاضیان خدمت به ادارات ثبت و دفاتر اســناد رســمی شده است و به‌عنوان نقطه عطفی در کارنامه این سازمان خواهد درخشید.

پرتال سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

درگاه خدمات الکترونیک (پرتال) سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با نشانی www. ssaa. ir به عنوان دروازه ورودی متقاضیان اســتفاده از خدمــات ثبتی و با هدف تسهیل ارتباط الکترونیکی متقاضیان با سازمان، طراحی و ایجاد شــده است و دارای بخش‌های متعددی به شرح زیر است.

- آشنایی با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- آخرین اخبار ســازمان ثبت اسناد و املاک کشور و نظام ثبتی
- قوانین، مقررات و بخش‌نامه‌های ثبتی در حوزه‌های املاک و اسناد
- راهنمای مراجعان شــامل فرایندها و فرم‌های مورد نیاز برای ثبت شرکت‌ها، ثبت مالکیت صنعتی، اجرا و. . .
- اطلاعات و آمار عملکردی جهت بهره‌برداری مراجع ذی‌ربط و پژوهشگران
- آگهی‌های ثبتی
- اخذ پیشنهادهای مردم
- ثبت شکایات و درخواست بازرسی
- ارائه شناسه ملی اشخاص حقوقی
- ایجاد کارتابل اختصاصی و تبادل و تعامل اطلاعاتی با دفاتر اسناد رسمی و دفاتر ازدواج و طلاق
- پیگیری روند و نتیجه خدمات الکترونیک درخواستی
- تصدیق اصالت اوراق دفاتر اسناد رسمی
- پیگیری استعلام الکترونیک ملک
- پیگیری وضعیت پرونده‌های تعیین تکلیف اراضی و ساختمان‌های فاقد سند
- پیگیری خدمات الکترونیکی مالکیت صنعتی
- استعلام نام شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری
- جست‌وجوی سردفتران دفاتر اسناد رسمی
- جست‌وجوی سردفتران دفاتر ازدواج و طلاق
- نشانی واحدهای ثبتی

سامانه مدیریت کشوری املاک

سامانه مدیریت کشوری املاک، سیستمی است برای پردازش، ذخیره و بازیابی فعالیت‌های درون واحد ثبتی که از طریق نیروهای بایگانی، دفتر املاک، دفتر بازداشتی و سایر کاربران واحد ثبتی جهت پاسخ‌گویی به دفترخانه و ارباب‌رجوع مورد استفاده قرار می گیرد.

ایــن ســامانه هم‌اکنون در ۴۶۲ واحد ثبتی کشــور در حــال بهره‌برداری بوده و با ایجاد بســتری یکپارچه و متمرکز، باعث کاهش زمان پاسخ‌گویی به متقاضیان شده است. رویه‌هایی نیز در این سامانه مکانیزه شده‌اند که شامل:

- صدور سند مالکیت تک‌برگی، پاسخ‌گویی به استعلام، ثبت نقل و انتقالات، انجام تفکیک عرصه / آپارتمان، تجمیع عرصه
- تخریب و نوســازی املاک، افراز، بازداشــت / رفع بازداشت، رهن / فک‌رهن، پاسخ‌گویی به استعلامات دادگاه‌ها

ایجــاد دفتر املاک الکترونیکــی، صدور دفتر محدودیــت و موانع الکترونیکی، راه‌اندازی دفتر فروعات الکترونیکی

آرشیو الکترونیک پرونده‌های ثبتی در مراکز استان‌ها است.

دستاوردهای این سامانه را می‌توان مانند کاهش خطای کاربر با کنترل‌هایی نظیر بررسی سهام مالکیت، پیشگیری از بروز برخی اشتباهات در روند انجام کار، جلوگیری از ورود اطلاعات تکراری، کاهش زمان پاسخ‌گویی، سرویس‌دهی متمرکز به واحدهای ثبتی، افزایش بهره‌وری پرسنل، جلوگیری از گم‌شدن اطلاعات با مکانیزه کردن بیشتر درگاه‌های ورودی، ایجاد دفاتر املاک به صورت الکترونیکی در سیســتم به صورت متمرکز، امکان ارائه آمار و اطلاعات لازم با توجه به نیاز سازمان، اعلام بازداشت‌ها به صورت آنلاین به دفاتر اسناد رسمی جهت جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی، امکان ارائه اطلاعات برخط به مردم با اســتفاده از سامانه‌های اطلاع‌رسانی و پیشگیری از جعل و تخلفات در ارتباط با صدور اسناد مالکیت انجام داد.

دفتر الکترونیک املاک

با اشــاره به ماده ۲۲ قانون ثبت اسناد و املاک کشور درباره لزوم ثبت در دفاتر املاک، در فعالیت نزدیک به ۹۰ســاله ثبت ملک در کشور، ۳۰۰ هزار دفتر املاک ایجاد شــده است که از یک سو مشکلات مربوط به فضای اداری و هزینه نگهداری این دفاتر که با گذر زمان تعداد دفاتر افزایش یافته مطرح شــد و از ســویی دیگر، نوع اســتفاده و مراجعه مکرر به این دفاتر برای تحریر اطلاعات جدید یا مشــاهده و کنترل اطلاعات قبلی، فرسوده‌شــدن این دفاتر را ســرعت می‌بخشد و همچنین یکپارچه‌سازی نوع تحریر اطلاعات در دفاتر املاک که همگی باعث کندشدن ارائه خدمت به مراجعان واحدهای ثبتی شــده اســت، سازمان ثبت بر آن شد تا پس از اصلاح قانون و ورود اطلاعات ثبتی سراسر کشور در بانک جامع املاک، با راه‌اندازی دفتر املاک الکترونیکی از تاریخ ۹۵/۴/۱، آن را جایگزین دفاتر سنتی قدیمی کند.

از مهم‌ترین مزایای بهره‌بــرداری از دفتر املاک الکترونیکی، می‌توان به افزایش ســرعت و دقت در انجام امور، کاهش خطای انســانی در ثبت دفاتر، شفاف‌سازی مالکیت‌ها، کاهش هزینه‌هــای ثبتی، ارتقای ســلامت اداری، جلوگیری از جعل، به‌روزرسانی لحظه‌ای اطلاعات اراضی و املاک، نظارت آنی بر نقل و انتقالات رسمی معاملات و کوتاه‌شدن دست زمین‌خواران اشاره کرد.

از مهم‌ترین مزایای بهره‌برداری از دفتر املاک الکترونیکی، می‌توان به افزایش سرعت و دقت در انجام امور، کاهش خطای انسانی در ثبت دفاتر، شفاف‌سازی مالکیت‌ها، کاهش هزینه‌های ثبتی، ارتقای سلامت اداری، جلوگیری از جعل، به‌روزرسانی لحظه‌ای اطلاعات اراضی و املاک، نظارت آنی بر نقل و انتقالات رسمی معاملات و کوتاه‌شدن دست زمین‌خواران اشاره کرد

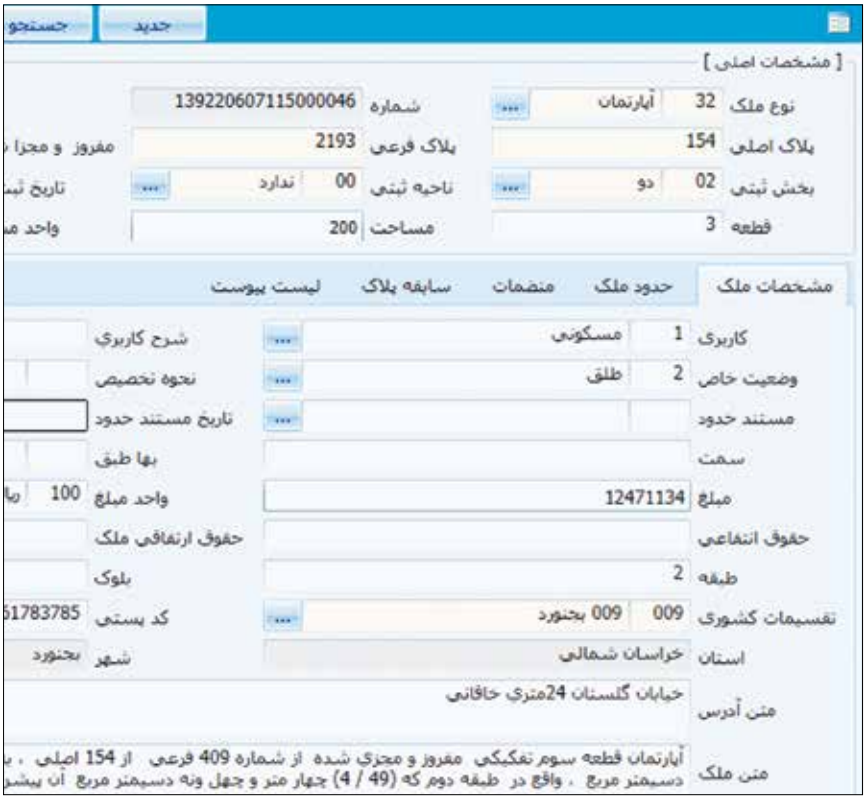

سامانه استعلام الکترونیک

سامانه اســتعلام الکترونیک، سیستمی اســت که به منظور ارسال استعلام در دفترخانه‌های اسناد رسمی از آن استفاده می‌شود. این سامانه با هدف ایجاد بستری مناسب برای یکپارچه‌کردن درگاه‌های سامانه کشوری املاک و جلوگیری از اتلاف وقت برای ارســال مکاتبه‌ای اســتعلام‌ها و همچنین جلوگیری از گم‌شدن خلاصه معاملات و تضییع حقوق خریداران، طراحی و راه‌اندازی شــد. این ســامانه از تاریخ ۱۳۹۰/۴/۱ از سوی بیش از هفت هزار دفترخانه کشور مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

دستاوردهای سامانه

- ایجاد تسهیل و تسریع به ذی‌نفعان
- کاهش مراجعات حضوری ذی‌نفعان
- کاهش تخلفات ناشی از استعلامات و خلاصه معامله‌ها
- افزایش امنیت اطلاعات
- ارائه پاسخ‌های استعلام‌های صادره با امضای الکترونیکی
- ارائه آمار و اطلاعات مورد نیاز سازمان

امکانات سامانه

- ایجاد ارتباط برخط با دفاتر اسناد رسمی
- ایجاد ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات هویتی اشــخاص حقیقی در ســازمان ثبت‌احوال
- ایجاد ارتباط برخــط با پایگاه اطلاعات وزارت اطلاعــات برای کنترل صحت اطلاعات اشخاص حقوقی و حقیقی اتباع خارجی
- ایجاد ارتباط برخط با سازمان امور مالیاتی برای اخذ مبلغ لازمه از مالک.
- ایجاد ارتباط برخط با اداره پســت در راستای اخذ کدپستی و فراخوانی آدرس مربوطه.
- ایجاد ارتباط برخط با شهرداری تهران درباره تأیید مالکیت

سامانه استعلام الکترونیک،سیستمی است که به منظور ارسال استعلام در دفترخانه‌های اسناد رسمی از آن استفاده می‌شود. این سامانه با هدف ایجاد بستری مناسب برای یکپارچه‌کردن درگاه‌های سامانه کشوری املاک و جلوگیری از اتلاف وقت برای ارسال مکاتبه‌ای استعلام‌ها و همچنین جلوگیری از گم‌شدن خلاصه معاملات و تضییع حقوق خریداران، طراحی و راه‌اندازی شد

- ارســال اطلاعات نقل و انتقال ملک از دفاتر اسناد رسمی به واحدهای ثبتی
- بهره‌گیری از امضای الکترونیک در اطلاعات ارسالی به واحدهای ثبتی
- ایجــاد ارتباط برخــط با پایــگاه اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی
- ایجاد ارتباط برخط با پایگاه شناســه ملی اشخاص حقیقی
- ایجاد ارتباط برخط با سیستم کشوری املاک
- ارسال اطلاعات نقل و انتقال ملک
- بهره‌گیری از امضای الکترونیک در اطلاعات ارسالی به واحدهای ثبتی
- پشتیبانی فنی متمرکز از سامانه

سامانه هیئت نظارت

ســامانه هیئت نظارت شورای عالی ثبت، سیستمی است که در راستای صدور آرای سیستمی، برای رسیدگی به کلیه اختلافات و اشتباهات مربوط به امور ثبت اسناد و املاک که در ادارات کل سراســر کشور مستقر است، ایجاد شــده است. در این ســامانه، آرای هیئت نظارت فقــط در مواردی از قانون ثبت، بر اثر شــکایت ذی‌نفع، برای تجدیدنظر به شورای عالی ثبت ارسال خواهد شد و شورای عالی ثبت که مرجع تجدیدنظر نسبت به آرای هیئت نظارت شــورای عالی ثبت است، به‌عنوان دومین هیئت مهمی اســت که در دو شــعبه املاک و اســناد سازمان ثبت اســناد و املاک کشور تشکیل شده است. محل تشکیل آن فقط تهران است؛ ولی حوزه صلاحیت شورای عالی ثبت سراسر ایران است.

دستاوردهای این سامانه به شرح زیر است:

۱- ارتقــا در ارائه خدمات الکترونیکی در هیئت‌های نظارت ادارات کل

۲- جلوگیری از اتلاف وقت مراجعان هیئت نظارت

۳- یکسان‌ســازی روال صــدور رأی هیئت نظارت و شورای عالی ثبت

۴- ایجاد دفاتر الکترونیک ثبت اندیکاتور، تعیین وقت

۵- طراحی و ایجاد دفتر آرا سیستمی

دبیــران هیئت نظارت و شــورای عالی ثبت ملزم به دریافت برگه‌های رأی صادره به صورت مسلســل بوده و باید هر صد رأی را مجلد کرده و در محل امن و مناسبی نگهداری کنند.

۶- امکان تهیه گزارش از عملکرد کلی هیئت نظارت، پرونده‌های تشکیل‌شده و آرای صادره در هیئت نظارت استان‌ها

سامانه ثبت الکترونیک اسناد (ثبت آنی)

ســامانه ثبت الکترونیک اســناد (ثبت آنی) از تاریخ ۱۳۹۲/۶/۲۶ به صورت رسمی در بیش از هفت هزار دفتر اسناد رسمی، به بهره‌برداری رسید. این سامانه در اجرای تکالیف قانونی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، مندرج در بند «و» مــاده ۴۶ و بند «م» ماده ۲۱۱ قانون برنامه پنجم توسعه کشور و نیز بند «ج» ماده ۱۲ قانون ارتقای

سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد، به اجرا درآمده است.

از تاریخ یادشده، تنظیم و صدور تمام اسناد رسمی و ارائه خدمات ثبتی در دفاتر اسناد رسمی، به صورت الکترونیکی و از طریق این سامانه متمرکز صورت می‌گیرد.

برخی از ویژگی‌های مهم و کارکردی سامانه ثبت الکترونیک اسناد به شرح زیر است:

- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات سردفتران برای استفاده از اطلاعات به‌روز سردفتران و وضعیت فعالیت و صلاحیت آنان (فعال/ اصیل/ کفیل/ منفصل/ ...)
- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی جهت کنترل صحت اطلاعات اشخاص سند و در قید حیات یا ممات بودن او
- ارتباط برخط با پایگاه شناسه ملی اشخاص حقوقی در راستای کنترل صحت اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری و سایر اشخاص حقوقی و پایا یا منحل بودن آنها
- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات بخش‌نامه‌های ثبتی، مانند افراد ممنوع‌المعامله، محجورین، اسناد فاقد اعتبار و ...
- ارتباط برخط با سیستم مدیریت کشوری املاک و کاداستر جهت اخذ اطلاعات استعلام ملک و ارسال اطلاعات نقل و انتقال ملک
- بهره‌گیری از امضای الکترونیک در فرایند تنظیم و صدور اسناد
- استفاده برخط از مرکز گواهی امضای الکترونیک سازمان برای تشخیص هویت و اصالت سردفتر امضاکننده سندالکترونیکی
- محاسبه اتوماتیک هزینه‌های سند بر اساس تعرفه‌های مصوب و مقررات مرتبط

انجام کنترل‌های سیستمی لازم در فرایند تنظیم اسناد (نظیر کنترل اصالت سند وکالت‌نامه وکیل، کنترل اعتبار سند وکالت‌نامه برای عدم انقضای مدت، عزل‌نکردن وکیل، امکان توکیل به غیر و...

یکپارچگی و تمرکز اطلاعات ورودی مورد نیاز سازمان و دفاتر اسناد رسمی مانند اطلاعات پایه انواع اسناد، کلیشه‌ها و ... و سهولت در نسخه‌گذاری سامانه به صورت مرکزی و نیازنبودن در مراجعه به یکایک دفترخانه‌ها

- امکان اطلاع‌رسانی از وضعیت صدور سند به صورت پیامک
- بهره‌گیری از دستگاه اخذ اثر انگشت در فرایند تنظیم و صدور اسناد
- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات سردفتران جهت درخواست مرخصی برای سردفتران و دفتریاران
- بهره‌گیری از سیستم مکاتبات مکانیزه

پشتیبانی فنی متمرکز از سامانه

با اشاره به ویژگی‌های اعلام‌شده، مهم‌ترین دستاوردهای اجرای ثبت الکترونیک اسناد شامل شفاف‌سازی نقل و انتقالات و معاملات رسمی؛ ایجاد، تسهیل و تسریع در ارائه خدمات ثبتی به ذی‌نفعان و کاهش مراجعات حضوری؛ پیشگیری از جعل و تخلفات در ارتباط با اسناد رسمی و درنتیجه، کاهش ورودی پرونده‌های قضائی، ارتقای سلامت اداری در حوزه اسناد رسمی، پیشگیری از بروز اشتباهات در صدور اسناد رسمی، ارتقای نظام حفظ و نگهداری از اسناد رسمی، ارتقای قابلیت اعتماد به اسناد رسمی، امکان اصالت‌سنجی اسناد صادره به صورت برخط از سوی ذی‌نفعان از طریق پرتال سازمان و امکان نظارت و بازرسی برخط صدور اسناد رسمی، امکان تبادل الکترونیک اطلاعات با مراجع ذی‌ربط درباره صدور اسناد رسمی، ارائه آمار و اطلاعات لازم به مراجع ذی‌ربط به صورت برخط یا تحریر برخط و امکان ارائه خدمات ارزش افزوده به اصحاب سند و ذی‌نفعان است.

دفتر الکترونیک سردفتر اسناد رسمی

در اجرای مقررات ماده ۷ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۲۹ و مواد ۵ و ۱۱ آیین‌نامه اجرائی این قانون مصوب ۹۵/۱/۲۲ مبنی بر لزوم ایجاد دفتر الکترونیک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای تحقق این مهم اقدام کرده است که از تاریخ ۹۵/۰۶/۱۰ به صورت رسمی در سرتاسر کشور به بهره‌برداری رسید.

از این تاریخ، تمام دفاتر دست‌نویس (سنتی) جمع‌آوری شده و ثبت تمام اسناد رسمی و اقدامات تبعی مربوط به اسناد، در دفتر الکترونیک انجام شده است.

برخی از مزایا و ویژگی‌های دفتر الکترونیک سردفتر اسناد رسمی:

- افزایش امنیت در نگهداری از اطلاعات
- افزایش محرمانگی اطلاعات در تنظیم سند
- جلوگیری از به‌وجودآمدن تناقض در تنظیم سند
- بهینه‌سازی زمانی تنظیم سند
- افزایش دقت و کنترل فرایند تنظیم سند
- سهولت در بررسی استعلام‌های اسناد تنظیمی
- افزایش سرعت دسترسی به اسناد تنظیم‌شده
- جلوگیری از خطاهای انسانی در تنظیم اسناد

بهره‌برداری از فرایند اخذ اثر انگشت در سامانه ثبت الکترونیک اسناد

در ادامه توسعه خدمات الکترونیک ثبتی و به‌عنوان مقدمات اجرای ماده ۷ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور و بند ج ماده ۱۲ قانون ارتقای سلامت نظام اداری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، اقدام به تکمیل زیرساخت‌های لازم برای ایجاد دفاتر الکترونیکی ثبت اسناد و املاک کرده است. به این منظور و در راستای تحقق صحت، تمامیت، اعتبار و انکارناپذیری ثبت الکترونیک اسناد رسمی (مصرح در ماده ۷ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور)، زیرساخت‌های لازم برای اخذ الکترونیک

در اجرای مقررات ماده ۷ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۲۹ و مواد ۵ و ۱۱ آیین‌نامه اجرائی این قانون مصوب ۹۵/۱/۲۲ مبنی بر لزوم ایجاد دفتر الکترونیک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای تحقق این مهم اقدام کرده است که از تاریخ ۹۵/۰۶/۱۰ به صورت رسمی در سرتاسر کشور به بهره‌برداری رسید

اثر انگشت اصحاب سند، در سامانه ثبت الکترونیک اسناد فراهم و اواخر سال ۹۴ در همه دفاتر اسناد رسمی اجرائی شده است.

برخی مزایای اخذ اثر انگشت

- اطمینان‌بخشی نسبت به صدور اسناد رسمی
- ازبین‌رفتن زمینه هرگونه سوءاستفاده و جعل هویت
- زمینه‌ساز استفاده از کارت هوشمند یا به‌کارگیری کارت هوشمند ملی در راستای افزایش اعتبار احراز هویت
- تقویت احراز هویت از طریق اثرانگشت، به علت منحصربه‌فردبودن اثر انگشت در فرد
- کاهش سوءاستفاده از آثار انگشتان دیگران با توجه به ثبت اثر انگشت
- تکمیل چرخه احراز هویت به علت تطبیق پذیری آن
- سهل‌کردن اثبات امضای اصحاب سند در مراجع قضائی

دفتر الکترونیک گواهی امضا

در اجرای مقررات ماده ۷ قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۲۹ و مواد ۵ و ۱۱ آیین‌نامه اجرائی این قانون مصوب ۹۵/۱/۲۲ مبنی بر لزوم ایجاد دفتر الکترونیک، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای تحقق این مهم اقدام کرده است که از تاریخ ۹۵/۱۱/۱۶ به صورت رسمی در سراسر کشور به بهره‌برداری رسید.

از این تاریخ، تمام دفاتر دست‌نویس (سنتی) جمع‌آوری شده و ثبت تمام گواهی امضاها، در دفتر الکترونیک گواهی امضا انجام شده است.

برخی از مزایا و ویژگی‌های دفتر الکترونیک گواهی امضا نیز شامل: افزایش امنیت در نگهداری از اطلاعات، افزایش محرمانگی اطلاعات در تنظیم گواهی، جلوگیری از به‌وجودآمدن تناقض در تنظیم گواهی، بهینه‌سازی زمانی تنظیم سند، افزایش دقت و کنترل فرایند تنظیم گواهی، افزایش سرعت دسترسی به گواهی تنظیم‌شده، جلوگیری از خطاهای انسانی در تنظیم گواهی و امکان اعتبارسنجی گواهی صادرشده در دفترخانه در پرتال سازمان از سوی ذی‌نفعان است.

آرشیو الکترونیک ملک

یکی از مشکلات موجود در سازمان ثبت اسناد و املاک، افزایش روزبه‌روز حجم مدارک و اسناد است. روش‌های سنتی برای مدیریت و نگهداری از این اسناد با کاستی‌هایی همراه هستند. امروزه با پیشرفت تکنولوژی، لزوم دسترسی آنلاین به اسناد و مدارک به یک نیاز تبدیل شده است. بدیهی است که تهیه نسخه الکترونیکی از دفاتر، علاوه بر ایجاد اطمینان از وجود نسخه‌ای امن از پرونده‌های کاغذی موجود، دسترسی آنلاین به دفتر یا پرونده را برای کارشناسان مرتبط در داخل اداره مربوطه و همچنین سطوح مدیریتی در سازمان مهیا خواهد کرد.

همچنین با الکترونیکی‌شدن دفاتر و پرونده‌ها، بستر مناسبی برای گردش الکترونیکی اسناد و حذف تدریجی کاغذ از چرخه کاری ادارات مهیا خواهد شد که در نهایت، مدیریت و نگهداری از داده‌ها و اسناد الکترونیک، به‌مراتب آسان‌تر از مدیریت و نگهداری از اسناد کاغذی خواهد بود.

سامانه جامع ثبت شرکت‌ها

سامانه جامع ثبت شرکت‌ها از تیر سال ۱۳۹۲ در اداره ثبت شرکت‌های تهران به اجرا درآمد و تا پایان سال ۱۳۹۳ کلیه مراجع ثبت شرکت‌ها در سراسر کشور مجهز به این سامانه شده‌اند. همچنین در اواخر سال ۱۳۹۴، ثبت اینترنتی درخواست اظهارنامه پلمب دفاتر تجارتی، در تهران اجرا و در اواخر سال ۱۳۹۵ در کل کشور راه‌اندازی شد و هم‌اکنون پلمب دفاتر تجارتی برای همه اشخاص حقوقی از طریق سامانه انجام می‌شود.

از زمان راه‌اندازی سامانه گفته‌شده، روال‌های ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری به صورت مکانیزه انجام می‌شود. این سامانه از دو بخش سامانه اینترنتی و درون‌سازمانی تشکیل شده است؛ در سامانه اینترنتی، متقاضیان از این طریق

باالکترونیکی‌شدن دفاتر و پرونده‌ها، بستر مناسبی برای گردش الکترونیکی اسناد و حذف تدریجی کاغذ از چرخه کاری ادارات مهیا خواهد شد که در نهایت، مدیریت و نگهداری از داده‌ها و اسناد الکترونیک، به‌مراتب آسان‌تر از مدیریت و نگهداری از اسناد کاغذی خواهد بود

درخواست ثبت، تأسیس و صورت‌جلسه‌های تغییرات، اظهارنامه پلمب دفاتر تجارتی و درخواست اظهارنامه دفتر ثبت تجارتی خود را ثبت و ارسال می‌کنند. بخش دوم مربوط به سیستم داخلی اداره ثبت شرکت‌ها است. پس از ورود اطلاعات و تأیید صحت اطلاعات مندرج در سامانه اینترنتی از سوی متقاضی، تمام اطلاعات به بخش درون‌سازمانی اداره ثبت شرکت‌ها منتقل شده و پس از بررسی از سوی کارشناسان و مسئولان اداره مربوطه، متقاضی از نتایج بررسی تا پایان گردش عملیات درخواست، از طریق پیامک و به صورت ابلاغیه در سامانه اینترنتی مطلع می‌شود.

برخی از ویژگی‌های مهم و کاربردی سامانه جامع ثبت شرکت‌ها نیز شامل: حفظ و نگهداری اطلاعات شرکت‌ها در پایگاه داده مرکزی سازمان، ایجاد بانک اطلاعاتی یکپارچه، جامع و متمرکز، ایجاد بانک اطلاعاتی نام‌های تأییدشده و ابطال‌شده، آرشیو الکترونیک اسناد و مستندات، اختصاص شناسه ملی به شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری و شعب به‌ثبت‌رسیده در سامانه جامع ثبت شرکت‌ها، امکان چرخش الکترونیکی اطلاعات شرکت در داخل اداره ثبت شرکت‌ها، امکان جست‌وجوی اشخاص ذی‌نفع در شرکت برای سابقه‌یابی، امکان ارسال درخواست تأسیس و صورت‌جلسه‌ها به صورت الکترونیکی از طریق سامانه اینترنتی، امکان ارسال درخواست اظهارنامه پلمب دفاتر تجارتی به صورت الکترونیکی از طریق سامانه اینترنتی، امکان ارسال درخواست اظهارنامه دفتر ثبت تجارتی به صورت الکترونیکی از طریق سامانه اینترنتی، ارتباط برخط با پایگاه شناسه ملی اشخاص حقیقی برای کنترل صحت اطلاعات، ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات ثبت‌احوال جهت کنترل صحت اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی ایرانی، ارتباط با پایگاه اطلاعات وزارت اطلاعات جهت کنترل صحت اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی اتباع خارجی، ارسال الکترونیکی آگهی‌های صادره به روزنامه رسمی، ارسال الکترونیکی آگهی‌های صادره به

روزنامه‌های کثیرالانتشار از طریق ارتباط با وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی، امکان پرداخت هزینه‌های پلمب از طریق درگاه پرداخت اینترنتی و امکان پرداخت هزینه‌های روزنامه‌های کثیرالانتشار از طریق درگاه پرداخت اینترنتی است.

همچنین وجود بانک اطلاعاتی اشخاص حقوقی به‌ثبت‌رسیده در مراجع ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری؛ ارسال پیامک و رایانامه به ذی‌نفعان در مراحل مختلف ثبت درخواست تأسیس یا صورت‌جلسه‌های تغییرات و اظهارنامه پلمب دفاتر و اظهارنامه دفتر ثبت تجارتی، امکان پیگیری درخواست از کد رهگیری در سامانه اینترنتی؛ ارتباط با پایگاه اطلاعات سازمان امور مالیاتی جهت رصد متخلفان مالیاتی؛ پشتیبانی فنی متمرکز از سامانه؛ ارتباط با شرکت پست به منظور صحت‌سنجی و استعلام آدرس محل قانونی اشخاص حقوقی؛ ارتباط با شرکت پست به منظور صحت‌سنجی و استعلام بارکد مرسوله پستی؛ ارتباط با سازمان امور اداری و استخدامی سازمان مدیریت به منظور کنترل و منع تصدی بیش از یک شغل کارمندان؛ کنترل و بررسی منع تصدی بیش از یک مدیرعامل در اشخاص حقوقی؛ یکسان‌سازی رویه‌ها با استفاده از روال‌های ایجادشده از طریق سامانه؛ ایجاد تسهیل و تسریع در ارائه خدمات ثبت شرکت به ذی‌نفعان و کاهش مراجعات حضوری؛ پیشگیری از جعل و تخلفات در ارتباط با ثبت شرکت؛ امکان نظارت و بازرسی برخط از ادارات ثبت شرکت؛ امکان تبادل الکترونیک اطلاعات با مراجع ذی‌ربط درباره ثبت شرکت و ارائه آمار و اطلاعات لازم به مراجع ذی‌ربط به صورت برخط نیز از جمله اقدامات این سامانه است.

سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی

به موجب مصوبه هیئت وزیران و به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی، هر شخص یا تشکلی که به موجب قوانین و مقررات، شخص حقوقی تلقی می‌شود، باید دارای یک شناسه یکتا باشد. شناسه ملی عددی است یکتا که به تمام اشخاص حقوقی اعم از دولتی یا غیردولتی داخلی اختصاص می‌یابد و طبق مصوبه مذکور، اختصاص شناسه ملی بر عهده سازمان ثبت اسناد و املاک است.

سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی در تاریخ ۱۳۹۰/۰۶/۳۰ به منظور اختصاص شناسه ملی به اشخاص حقوقی کشور راه‌اندازی شد. از تاریخ راه‌اندازی، رویه‌های درخواست، اختصاص و نگهداری اقلام اطلاعاتی شناسه ملی به صورت مکانیزه انجام می‌شود. تمام اقلام اطلاعاتی به صورت یکپارچه در پایگاه داده مرکزی سازمان نگهداری می‌شود تا ارائه هرگونه خدمات با سرعت و به صورت برخط انجام شود.

برخی از ویژگی‌های مهم و کاربردی سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی:

- اعطای شناسه ملی یکتا به تمام اشخاص حقوقی کشور
- امکان جست‌وجوی شناسه ملی اشخاص حقوقی

سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی در تاریخ ۱۳۹۰/۰۶/۳۰ به منظور اختصاص شناسه ملی به اشخاص حقوقی کشور راه‌اندازی شد

روی پایگاه داده مرکزی

- امکان استعلام از پایگاه داده مرکزی برای مراکز ذی‌صلاح
- ارتباط برخط با پایگاه سامانه جامع املاک
- ارتباط برخط با سامانه ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری
- ارائه سرویس به بانک‌ها و مراکز مالی به منظور استعلام آخرین وضعیت شخصیت حقوقی
- ارائه سرویس به سامانه جامع املاک در راستای استعلام آخرین وضعیت شخصیت حقوقی
- ورود و نگهداری اقلام اطلاعاتی اشخاص حقوقی شامل نام، نوع، شماره ثبت، شناسه ملی و ...
- امکان به‌روزرسانی اقلام اطلاعاتی موجود روی پایگاه داده مرکزی از سوی کاربران دارای صلاحیت
- امکان گزارش‌گیری از تعداد استعلام‌های انجام‌شده
- امکان غیرفعال یا نامعتبرکردن شناسه ملی از سوی کاربران دارای صلاحیت
- پشتیبانی فنی متمرکز از سامانه از طریق دفتر توسعه سازمان

سامانه جامع مالکیت معنوی

با عنایت به تکلیف سازمان ثبت اسناد املاک و کشور، مبنی بر الکترونیکی‌کردن تمام مراحل اعم از ثبت داخلی یا بین‌المللی اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، موضوع ماده ۱۶۷ آیین‌نامه اجرائی قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری (مصوب ۱۳۸۶)، سیستم جامع مالکیت صنعتی در دو بخش درون‌سازمانی و برون‌سازمانی (اینترنتی) طراحی، تولید و مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

برخی از ویژگی‌های مهم سیستم جامع مالکیت معنوی

- ثبت و پیگیری اینترنتی اظهارنامه (۲۴ساعته و هفت روز هفته)
- دریافت و ثبت اینترنتی تمام درخواست‌های وارده
- محاسبه و دریافت اینترنتی هزینه‌ها
- محاسبه و دریافت اینترنتی اقساط اظهارنامه‌های اختراع
- راستی‌آزمایی اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی با استعلام برخط از سازمان ثبت‌احوال
- راستی‌آزمایی اطلاعات هویتی اشخاص حقوقی با استعلام برخط از سامانه ملی اشخاص حقوقی

- سیستم ارجاع و نوبت‌دهی اتوماتیک
- صدور الکترونیکی تمام ابلاغیه‌ها، آگهی‌ها و نامه‌ها، با قابلیت نمایش و دریافت در سامانه اینترنتی
- رعایت کاملا سیستمی مواعد قانونی (از قبیل: مهلت رفع نقص، اعتراض، پرداخت هزینه و...)
- اطلاع‌رسانی اقدامات انجام‌شده از طریق ارسال ایمیل، پیامک و سامانه اینترنتی
- تبادل اطلاعات با شرکت فرابورس به منظور نقل و انتقال مالکیت‌های معنوی
- ارسال و دریافت آگهی‌ها از روزنامه رسمی
- سامانه پاسخ‌دهی به استعلامات برای مراجع ذی‌صلاح (مانند: ارسال الکترونیکی نامه استعلام و دریافت پاسخ از ایشان)

امکان جست‌وجوهای متنوع روی علائم تجاری، طرح‌های صنعتی و اختراعات ثبت‌شده، از طریق سامانه اینترنتی به منظور حصول اطمینان از نداشتن سابقه مشابه یا عین، انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و پژوهشی، بهره‌برداری‌های تجاری و صنعتی و ایجاد سامانه بازرسی و نظارت برخط فراهم شده است.

مهم‌ترین دستاوردهای سیستم نیز شامل: ایجاد تسهیل و تسریع در ارائه خدمات ثبتی به متقاضیان، حذف مراجعات حضوری، تضمین سلامت اداری در حوزه مالکیت صنعتی و ارتقای نظام حفظ و نگهداری از پرونده‌ها (از طریق انسجام بایگانی‌ها به صورت الکترونیکی) است که باعث کاهش خطاهای انسانی شامل عواملی مانند ثبت اطلاعات اظهارنامه (به دلیل خوداظهاری متقاضیان)، بررسی‌های کارشناسی، اطلاع‌رسانی و صدور آگهی و گواهی‌نامه، جلوگیری از برخی سوءاستفاده‌ها در نقل و انتقالات، امکان تبادل الکترونیک اطلاعات با برخی از مراجع ذی‌ربط، ارائه آمار و اطلاعات لازم به مراجع ذی‌ربط به صورت برخط، رعایت حق تقدم با توجه به نوبت‌دهی سیستمی، امکان پیش‌بینی زمان پاسخ اداره با توجه به نوبت‌دهی سیستمی و سامانه ثبت الکترونیکی پذیرش درخواست صدور سند مالکیت است.

قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

این سامانه به منظور دسترسی آسان متقاضیان جهت ارائه درخواست صدور سند مالکیت و اطلاع‌رسانی‌های بعدی آن فراهم شده است و از طریق سامانه پذیرش الکترونیکی تقاضاها، به نشانی www.sabtemelk.ir یا درگاه (پرتال) سازمان به نشانی www.ssaa.ir، می‌توان به آن دسترسی داشت. این سامانه از تاریخ ۹۱/۷/۳۰ شروع به کار کرده است.

این سامانه با ایجاد امکاناتی از قبیل:

- پرداخت اینترنتی هزینه‌ها
- ایجاد شماره پرونده الکترونیکی
- امکان اتصال به سامانه پیامک
- امکان اطلاع کاربر از اقدامات پرونده

موجب دستاوردهایی در تسهیل امور شده است؛ ازجمله با پرداخت اینترنتی هزینه‌ها، از بسیاری ترددهای درون‌شهری و ازدحام در واحدهای ثبتی کاسته است؛ با ایجاد شماره پرونده الکترونیکی، از تضییع حق متقاضیان به صورت کامل جلوگیری شده است؛ همچنین با امکان ارسال پیامک، موجب تسریع در مراودات با متقاضی شده است. امکان اطلاع‌رسانی به متقاضی موجب کاهش مراجعات متعدد به واحد ثبتی می‌شود. امکان پیغام‌دهی به متقاضی، تسریع در رفع مشکلات پرونده را نیز در پی دارد.

این سامانه در دو بخش مردمی و واحد ثبتی تهیه شده است. تمام اقدامات پرونده از سوی متقاضی از طریق سایت قابل پیگیری است. علاوه بر این، با توجه به اتصال این سامانه به سامانه پیام کوتاه، تمامی اقدامات و پیغام‌های ایجادی در واحد ثبتی، به اطلاع متقاضی می‌رسد.

سامانه مدیریت یکپارچه اجرای اسناد رسمی

سامانه مدیریت یکپارچه اجرای اسناد رسمی از تاریخ ۱۳۹۰/۸/۱۵ در اجرای اسناد رسمی اصفهان آغاز و در ۱۳۹۱/۷/۲۷ در کلیه مراکز استان‌ها راه‌اندازی شد. پس از آن تا انتهای سال ۹۱، در تمام حوزه‌های ثبتی سراسر کشور که دارای واحد اجرای اسناد رسمی هستند، اجرائی شد.

از تاریخ راه‌اندازی، روال‌های اجرا به صورت مکانیزه انجام می‌شود. همچنین دفاتر کاغذی جمع‌آوری و دفاتر الکترونیک جایگزین آن شد و ارتباط واحدهای اجرا در سراسر کشور با یکدیگر و با ستاد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برقرار شد.

برخی از ویژگی‌های مهم سامانه مدیریت یکپارچه اجرای اسناد رسمی همچون اعطای شماره یکتا به پرونده‌های اجرا در سراسر کشور، نگهداری اطلاعات پرونده‌های اجرا در پایگاه داده مرکزی سازمان، امکان چرخش پرونده در حوزه‌های ثبتی مختلف با حفظ اطلاعات و شماره پرونده، امکان جست‌وجوی اشخاص ذی‌نفع در پرونده‌های اجرا در سراسر کشور جهت سابقه‌یابی، امکان ارسال اجرائیه‌ها به صورت الکترونیک از دفاتر اسناد رسمی به واحدهای اجرا، وجود بانک اطلاعاتی وکلا و کارشناسان برای راستی‌آزمایی صحت اطلاعات، ارتباط برخط با پایگاه شناسه ملی اشخاص حقیقی در راستای کنترل صحت اطلاعات، ورود و نگهداری اطلاعات افراد ذی‌نفع در پرونده‌های اجرا، وجود بانک اطلاعاتی مزایده‌های انجام‌شده در سراسر کشور، ارسال پیامک و رایانامه به ذی‌نفعان در مراحل مختلف پرونده اجرا، امکان پیگیری پرونده اجرا از طریق سایت، امکان گزارش‌گیری و برآورد هزینه‌های ثبتی و بدهی

امکان جست‌وجوهای متنوع روی علائم تجاری، طرح‌های صنعتی و اختراعات ثبت‌شده، از طریق سامانه اینترنتی به منظور حصول اطمینان از نداشتن سابقه مشابه یا عین، انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و پژوهشی، بهره‌برداری‌های تجاری و صنعتی و ایجاد سامانه بازرسی و نظارت برخط فراهم شده است

بـــه بانک‌ها، امکان مکاتبه مکانیزه بین واحدهای اجرا در سراسر کشور، امکان مکاتبه مکانیزه با سایر نهادها مانند دادگستری، محاســـبه خودکار هزینه‌های اجرای اسناد رســـمی مانند نیم‌عشر یا محاســـبه مهریه به نرخ روز و پشتیبانی فنی متمرکز از سامانه است.

بانک جامع اطلاعات سردفتران و دفتریاران

با عنایت به حساســـیت اطلاعات آماری دفاتر اســـناد رســـمی، ازدواج و طلاق، ســـردفتردران و دفتریاران در برنامه‌ریزی و گرفتن تصمیمات کلان ســـازمانی از قبیل برگزاری آزمون ســـردفتری و دفتریـــاری، نیاز به ایجاد دفترخانه‌های جدید در کشـــور، وضعیت سابقه کاری و انتظامی ســـردفتران و دفتریاران و...، تولید این سامانه از سال ۱۳۹۱ در دستور کار دفتر توسعه فناوری و اطلاعات سازمان قرار گرفت. یکی از مهم‌ترین وظایف این نرم‌افزار، کنتـــرل وضعیت اشـــتغال، صلاحیت و دسترســـی‌های کاربری سردفتران و دفتریاران در سامانه ثبت وقایع ازدواج و طلاق است.

براین‌اساس که بر مبنای نوع احکام و ابلاغ‌های صادره از طریق ســـرویس‌های آنلاین، دسترســـی سردفتران و دفتریاران در سامانه‌های یادشده رصد می‌شود. به‌عنوان مثال، چنانچه ابلاغ مرخصی ســـردفتری در این نرم‌افزار ثبت شـــود، به صـــورت خودکار تمامی دسترســـی‌های ســـردفتر مذکور به علاوه گواهی امضای الکترونیکی او، معلق شـــده و دسترســـی‌های مجاز مطابق ابلاغ کفالت معطوفی برای کفیل وی صادر می‌شـــود. بدیهی است در زمان اتمام مرخصی، وضعیت ســـردفتر اصیل به صورت خودکار به حالت قبل برمی‌گردد.

هدف راه‌اندازی سامانه

۱- ارتباط آنلاین با سامانه ثبت الکترونیکی اسناد.

۲- ثبت و به‌روزرســـانی اطلاعات دفاتر اسناد رسمی، ازدواج و طلاق به‌عنوان سیستم جامع دفاتر ثبتی.

۳- نگهداری کلیه اطلاعات سردفتران و دفتریاران از زمان قبولی در آزمون ســـردفتری و دفتریاری تا آخرین لحظه کاری در سیستم اداری.

۴-ثبت و نگهداری کلیـــه احکام اداری و انتظامی که در قالب ابلاغ ســـردفتری و دفتریاری برای ایشان صادر می‌شود از قبیل ابلاغ‌های اداری و ابلاغ انتظامی.

سامانه ثبت وقایع ازدواج و طلاق

ســـامانه ثبت وقایع ازدواج و طلاق در ســـال ۱۳۹۱ راه‌انـــدازی شـــد و درحال‌حاضر در تمام دفاتـــر ازدواج و طلاق مورد بهره‌برداری قرار گرفته است. در فاز نخست، ثبت الکترونیک وقایع ازدواج و طلاق و تبادل الکترونیک اطلاعات وقایع ازدواج و طلاق با سازمان ثبت‌احوال بوده است.

در سال جاری، ثبت تمام وقایع ازدواج و طلاق (شامل عقد نکاح دائـــم و موقت، واقعه طلاق، رجوع به زوجیت، فسخ نکاح و بذل مدت) در دفاتر ازدواج و طلاق، از طریق این سامانه متمرکز صورت می‌گیرد.

همچنین در سامانه ثبت ازدواج و طلاق، مانند سامانه ثبت الکترونیک اسناد (ثبت آنی)، فرایند اخذ اثر انگشت راه‌اندازی شده است.

یکی از مهم‌ترین وظایف این نرم‌افزار، کنترل وضعیت اشتغال، صلاحیت و دسترسی‌های کاربری سردفتران و دفتریاران در سامانه ثبت وقایع ازدواج و طلاق است

برخی از ویژگی‌های مهم و کاربردی سامانه ازدواج و طلاق

- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات ســـردفتران برای اســـتفاده از اطلاعات به‌روز سردفتران و وضعیت فعالیت و صلاحیت آنان (فعال/ منفصل/ ...)
- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی جهت کنترل صحت اطلاعات اشخاص سند و در قید حیات یا ممات بودن وی
- ارتباط برخط با پایگاه اطلاعات بخش‌نامه‌های ثبتی مانند افراد محجور، اسناد و مدارک هویتی فاقد اعتبار و ...
- انجام کنترل‌های سیستمی لازم در فرایند ثبت واقعه
- ثبت متمرکز وقایع ازدواج و طلاق پشتیبانی فنی متمرکز از سامانه
- مکانیزه‌کردن توزیع اوراق نکاحیه و طلاق

مهم‌ترین دستاوردهای سامانه

- تبادل الکترونیک وقایع ازدواج و طلاق با سازمان ثبت‌احوال کشور
- ایجاد تسهیل و تسریع در ثبت وقایع ازدواج و طلاق و کاهش مراجعات حضوری
- پیشگیری از جعل و تخلفات در ارتباط با وقایع ازدواج و طلاق
- پیشگیری از بروز اشتباهات در ثبت وقایع ازدواج و طلاق
- ارتقای سلامت اداری در حوزه ثبت وقایع ازدواج و طلاق
- ارتقای نظام حفظ و نگهداری از اطلاعات وقایع ازدواج و طلاق
- دستیابی به آمار و اطلاعات قابل اتکا برای تحلیل‌های اجتماعی در حوزه ازدواج و طلاق
- امکان نظارت و بازرسی برخط وقایع ازدواج و طلاق
- امکان ارائه آمار و اطلاعات لازم به مراجع ذی‌ربط به صورت برخط

سامانه دادسرای انتظامی سردفتران و دفتریاران

سامانه دادسرای انتظامی از خرداد سال ۱۳۹۳ شروع به کار کرده و در مهر ۹۴ بخش تجدیدنظر آن راه‌اندازی شده است. از زمان راه‌اندازی سامانه مذکور، روال‌های دادسرای انتظامی به صورت مکانیزه انجام می‌شود. این سامانه دارای سه بخش مجزا است.

بخش اول: دادســـرای انتظامی که وظیفه صدور کیفرخواســـت و قرار نسبت به پرونده‌های تخلفاتی سردفتران و دفتریاران را بر عهده دارد.

بخـــش دوم: دادگاه انتظامی ســـردفتران و دفتریاران که وظیفه رســـیدگی به کیفرخواست صادره از دادسرای انتظامی را بر عهده دارد.

بخش ســـوم: مربوط به دادگاه تجدیدنظر است که رســـیدگی به آرای صادره دادگاه‌های بدوی سراسر کشور را بر عهده دارد.

وقتی سازمان میراث فرهنگی به‌روز می‌شود

نمادی برای خدمات گردشگری در فضای مجازی

میراث فرهنگی هر کشور از اساسی‌ترین ارکان تحکیم هویت، ایجاد خلاقیت و خودباوری ملی است؛ ازاین‌رو، پژوهش در زمینه‌های مختلف آن موجب روشن‌شدن ابهامات تاریخی، شناخت ارزش‌های حاصل از میراث طولانی جامعه و تسریع در شناخت ارزش‌های نهفته در میراث فرهنگی هر کشوری می‌شود. میراث فرهنگی کشور ما که دارای دو بعد مختلف میراث فرهنگی مادی و معنوی است، بر حفظ آثار تاریخی و تاریخچه این مرزوبوم تلاش ویژه‌ای دارد.

در بررسی کلی، میراث فرهنگی مادی به آثاری گفته می‌شود که امکان دیدن و لمس کردن آنها وجود دارد، مثل بناهای تاریخی، اشیای موزه‌ای و... ازاین‌رو، ابعاد مادی میراث فرهنگی از دیرباز به دلیل ماهیت و ویژگی‌های صوری خود، شناخته‌شده بودند، به ارزش‌های آن کم‌وبیش در هر دوره تأکید داشتند، تخریب آن محسوس و دیدنی بود و اهمیت بازسازی، حفاظت و نگهداری آن پیوسته آشکار بوده است.

همچنین میراث فرهنگی معنوی که گنجینه زنده بشری به‌شمار می‌رود و بازتاب مجموعه‌ای از فرایندهای ذهنی است، در یک جامعه در دوره‌های گوناگون تاریخی شکل می‌گیرد و با اصولی ثابت و شناخت‌پذیر به خلاقیت‌های صوری و مادی منجر شده و پیوسته بازتابی از نیازها و نیز پاسخ به آن نیاز را در خود داراست؛ اما هنجارها و قانونمندی‌های این مجموعه پیوسته، به گونه‌ای ناخودآگاه، روایی و سنتی از نسلی به نسل دیگر منتقل و آموخته شده و معیارهای ارزشی آنها همیشه با احترام جمعی مواجه است.

هر سازمانی در کشور، برای بقا و معرفی فعالیت‌ها و اقداماتش نیاز دارد تا همواره به‌روز و دردسترس باشد؛ براین‌اساس، امسال سازمان میراث فرهنگی و گردشگری سامانه‌ای با عنوان «تی نماد» را برای تسهیل در روند گردشگری طراحی و معرفی کرده است؛ چراکه ثابت شده است با معرفی صحیح آثار تاریخی کشور به جهانیان، افزایش گردشگر خارجی و در نتیجه رونق اقتصادی این صنعت رشد می‌کند و در نهایت بخش‌های مختلف اقتصادی و فرهنگی کشور با پیشرفت همراه می‌شوند.

معرفی سامانه ثبت‌نام نماد گردشگری (Tnamad)

برای دریافت سامانه جدید سازمان میراث فرهنگی، افراد حقیقی و حقوقی علاقه‌مند به فعالیت و ارائه خدمات سیاحتی و گردشگری در فضای مجازی، چنانچه قبلا مجوزی در چارچوب آیین‌نامه نظارت بر تأسیس و فعالیت دفترهای خدمات مسافرتی، سیاحتی، جهانگردی و زیارتی مصوب و آیین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری مصوب برای فعالیت در حوزه گردشگری دریافت نکرده‌اند، با ورود به سامانه tna-mad. ir می‌توانند درخواست خود را برای دریافت مجوز فعالیت در فضای مجازی ارسال کرده و در صورت تأیید از سوی سازمان، می‌توانند اقدام به دریافت (Tnamad) کرده و سپس برای تراکنش‌های بانکی خود، نماد الکترونیکی (enamad) را دریافت کنند. در صورت تأییدنشدن یا دریافت‌نکردن مجوز از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، امکان فعالیت در حوزه گردشگری از سوی نهادهای ذی‌صلاح از سامانه و سایت‌های یادشده سلب خواهد شد. البته دفاتر خدماتی و گردشگری باید برای ثبت‌نام و فعالیت به سامانه ثبت‌نام نماد اطمینان گردشگری مجازی مراجعه کنند.

سایت خبرگزاری میراث آریا (chtn. ir)

سایت خبری میراث آریا نیز سایت خبری رسمی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری است که همه اخبار حوزه‌های مختلف سازمان را در سه معاونت اصلی و معاونت‌های سرمایه‌گذاری و امور مجلس، حقوقی و استان‌ها در بر می‌گیرد. این سایت شامل بخش‌هایی ازجمله ارسال اخبار مربوط به میراث فرهنگی، صنایع دستی، گردشگری، امور استان‌ها و حقوقی، عکس، ویدئو، گزارش‌های تصویری و یادداشت است.

سامانه جامع دفاتر خدمات مسافرتی

این سامانه با هدف مکانیزاسیون تمام فرایندهای مرتبط با دفاتر مسافرتی و به صورت آنلاین راه‌اندازی شده است. این فرایندها از درخواست صدور مجوز دفتر مسافرتی تا ثبت عملکرد دوره‌ای دفاتر را پوشش می‌دهد. در واقع، همه تعاملات سازمان میراث فرهنگی با دفاتر مسافرتی از زمان تقاضا برای اخذ مجوز تا زمان انحلال دفتر، از طریق این سامانه صورت می‌گیرد. در ضمن، مجموعه عملیات نظارتی سازمان نیز برای بررسی عملکرد و کیفیت تورهای هر دفتر، از همین طریق اعمال می‌شود.

صدور مجوزهای سه‌گانه صنایع دستی

این سامانه با هدف مکانیزاسیون همه فرایندهای مرتبط با صدور مجوز تأسیس کارگاه صنایع دستی، تولید انفرادی و کارگاهی محصولات صنایع دستی به صورت آنلاین راه‌اندازی شده است. این فرایندها از درخواست صدور مجوز تا مرحله صدور مجوز را پوشش می‌دهد. در واقع، تمام تعاملات سازمان میراث فرهنگی با متقاضیان از زمان تقاضا برای اخذ مجوز تا زمان صدور مجوز، از طریق این سامانه صورت می‌گیرد. در ضمن، مجموعه عملیات نظارتی سازمان نیز برای بررسی تعداد و رشته‌های صنایع دستی‌ای که برای متقاضیان مجوز تولید در آنها صادر شده است، از همین طریق اعمال می‌شود.

نشان مرغوبیت صنایع دستی

در راستای برنامه‌های حمایتی از آثار برگزیده نشان مرغوبیت ملی و بین‌المللی، راه‌اندازی وب‌سایت نشان مرغوبیت صنایع دستی، ویژه معرفی آثار منتخب و تولیدکنندگان محصولات برگزیده، بستری مناسب را در راستای ایجاد شبکه‌هایی از تولیدکنندگان صنایع دستی باکیفیت و خریداران و نیز تبلیغ و بازاریابی محصولات برگزیده نشان مرغوبیت فراهم کرده است.

پرتال جامع گردشگری

پرتال جامع گردشگری ایران با تمرکز بر جذب گردشگر خارجی، با چهار زبان فارسی، انگلیسی، عربی و روسی شروع به کار کرده است. تاکنون نزدیک به ۵۰۰ جاذبه گردشگری منحصربه‌فرد به قلم نویسندگان این حوزه تولید شده است و ۵۰۰ رکورد جدید در دست تولید است که بعد از اتمام مرحله ترجمه، همراه با عکس و فیلم اختصاصی، در این پرتال به‌روزرسانی می‌شود. همچنین مشخصات تمام اقامتگاه‌های گردشگری، هتل‌ها، خانه‌های بوم‌گردی و آژانس‌های مسافرتی به این پرتال اضافه شده است. تا پایان سال ۹۶ زبان‌های چینی، فرانسه و اسپانیایی نیز به این پرتال اضافه خواهد شد.

تشکیل سازمان میراث فرهنگی

در تاریخ دهم بهمن سال ۶۴، به موجب قانون، سازمان میراث فرهنگی شکل گرفت. بر اساس این قانون، به وزارت فرهنگ و آموزش عالی اجازه داده شد تا از ادغام ۱۱ واحد پراکنده در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیز وزارت فرهنگ و آموزش عالی، سازمان میراث فرهنگی را به صورت سازمانی وابسته به خود تشکیل دهد. این قانون در روز پنجشنبه دهم بهمن ۱۳۶۴ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و ۱۲ بهمن ۱۳۶۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی بر اساس قانون، به وزارت فرهنگ و آموزش عالی سپرده شد. در سال ۱۳۷۲ شورای عالی اداری در جلسه ۱۳۷۲/۱/۱۸ به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و به منظور هماهنگی و افزایش کارآیی و اثربخشی سازمان میراث فرهنگی کشور و تمرکز در مدیریت دستگاه‌های فرهنگی، سازمان میراث فرهنگی کشور از وزارت فرهنگ و آموزش عالی، منفک و به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ملحق شد. بر اساس بند ۳ مصوبه گفته‌شده، تمام اختیارات و مسئولیت‌های وزیر و وزارت فرهنگ و آموزش عالی در رابطه با موضوع وظایف اجرائی سازمان میراث فرهنگی، به وزیر و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتقال پیدا می‌کند.

همچنین به منظور حسن اجرای قانون، اساسنامه سازمان میراث فرهنگی مصوب مجلس شورای اسلامی و مطالعه و تحقیق در آثار باقی‌مانده از گذشتگان، برای معرفی ارزش‌های نهفته در آنها با برخورداری از توان و اطلاعات علمی از طریق استفاده هرچه مطلوب‌تر از امکانات بالقوه و بالفعل، نیروی انسانی کارا، آزمایشگاه‌ها و لوازم، کتابخانه و سایر وسایل پژوهشی موجود، سازمان میراث فرهنگی وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در این اساسنامه به اختصار پژوهشگاه نامیده می‌شود، تشکیل شد. در جلسه علنی ۲۳ دی سال ۸۲ مجلس شورای اسلامی، سازمان‌های میراث فرهنگی کشور و ایرانگردی و جهانگردی، از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جدا شد و از ادغام آنها «سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» با تمام اختیارات زیر نظر رئیس‌جمهور فعالیت خود را آغاز کرد. با تصویب این قانون، وظایف حاکمیتی سازمان ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری منتقل و وظایف اجرائی و امور تصدی آن، با همه امکانات، نیروی انسانی، اموال و دارایی‌ها، تعهدات و اعتبارات، در قالب یک شرکت دولتی با عنوان شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری وابسته شد.

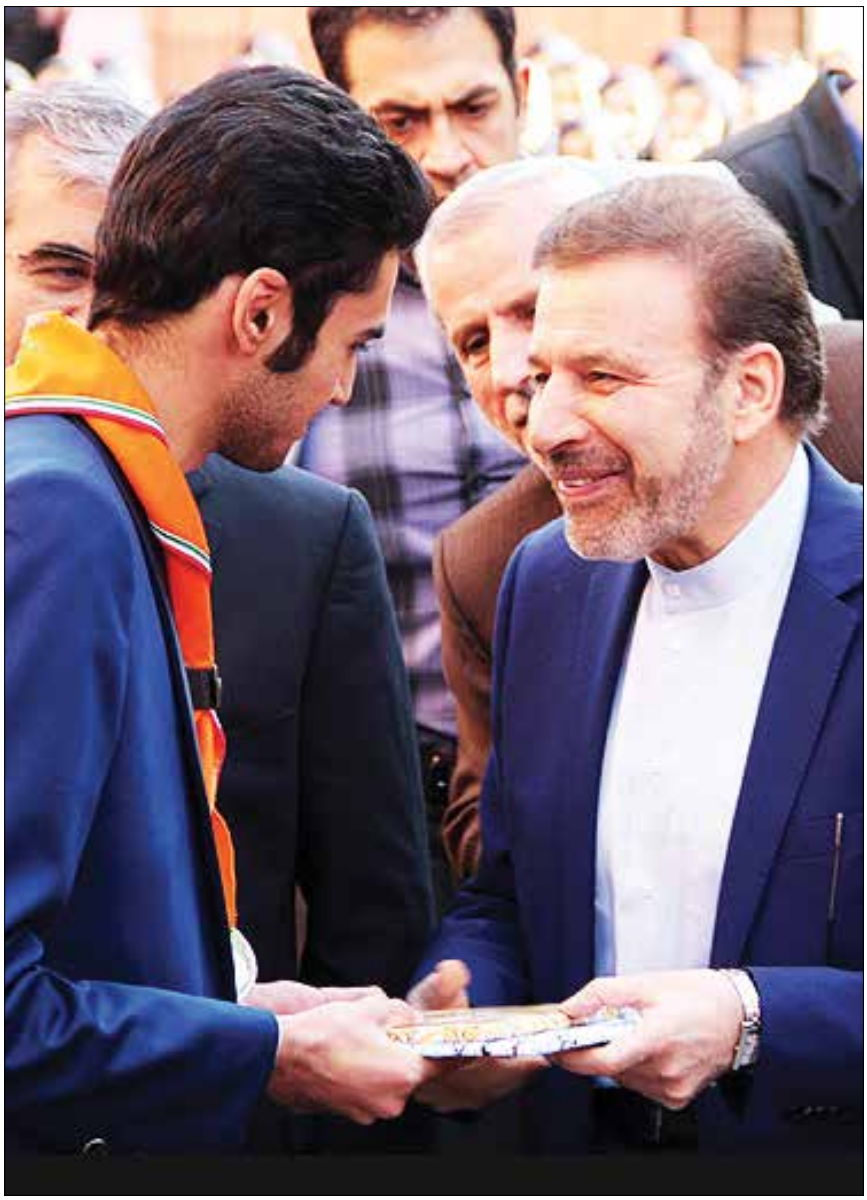

نگاهی به اقدامات آموزش‌وپرورش در نوسازی نظام آموزشی

مدارس، رکن جدید دنیای الکترونیک

رشد امکانات الکترونیکی و مجازی باعث شده بسیاری از محورهای اقتصادی و اجتماعی برای حفظ تأثیرگذاری خود، دل به تحولات جدید ببندند و با به‌روزسازی سیستم‌های گذشته خود، راهی برای حضور در عصر جدید زندگی بشر پیدا کنند. در این میان، اصلی‌ترین و محوری‌ترین دوره زندگی انسان‌ها، یعنی آموزش‌وپرورش در مدارس نیز اهمیتی بسیار بالا دارد و ازاین‌رو چگونگی مدیریت تغییرات از نظام آموزش سنتی به امکانات نوین و به‌روز بسیار حائز اهمیت است.
در این راستا، بر اساس برآوردهای صورت‌گرفته از سوی وزارت آموزش‌وپرورش، اقداماتی در سطوح مختلف نظام آموزشی کشور آغاز شده که می‌تواند در آینده تحولاتی جدی را سبب‌ساز شود.

وزارت آموزش‌وپرورش یکی از اصلی‌ترین اولویت‌های خود را ذیل برنامه‌ای کلان با نام هوشمندسازی مدارس، طبقه‌بندی کرده و آخرین آمارها نشان‌دهنده آن است که این برنامه در محورهای مختلف خود پیشرفت‌هایی پذیرفتنی را به ثبت رسانده است.

زیرساخت و تجهیزات، فرایند یاددهی-یادگیری، مدیریت یکپارچه، معلمان آموزش‌دیده و ارتباط رایانه‌ای مدارس، پنج محور اصلی این برنامه کلان را شامل می‌شوند که آمارهای جدید این وزارتخانه برای هریک از آنها رشد درصدی محسوسی را نمایان می‌کند.

در محور نخست، تاکنون بیش از ۱۳۶هزارو ۴۸ کلاس درس از مدارس تجهیز شده‌اند و این به معنای پیشرفت بیش از ۱۸درصدی برنامه است. هرچند به نظر می‌رسد در این مسیر کلان، همچنان حدود ۶۰۰ هزار مدرسه نیاز به تجهیز به امکانات جدید خواهند داشت؛ اما صرف ورود آموزش‌وپرورش به این حوزه، نشان‌دهنده رشد درخور تأمل تجهیزات و زیرساخت‌ها در مدارس کشور است.

فرایند یاددهی-یادگیری به عنوان دومین محور این برنامه کلان نیز توانسته پیشرفت محسوسی را به ثبت برساند. بر اساس ارزیابی‌های وزراتخانه، به‌جز بخش خصوص، بیش از ۱۵۰هزار محتوای الکترونیکی از سوی معلمان و دانش‌آموزان در مدارس تولید شده که نشان‌دهنده پیشرفت ۲۴درصدی این برنامه است. هرچند هنوز مسیری طولانی در ثبت تولیدات جدید باقی مانده است؛ اما طی‌شدن حدود یک‌چهارم از این راه، امری مثبت و حیاتی به شمار می‌رود.

در محور سوم، آموزش‌وپرورش اعلام کرده امکان توسعه پورتال یکپارچه همگام در همه مدارس مهیاست ولی تاکنون حدود ۲۰هزار مدرسه در این سامانه قرار گرفته‌اند. این موضوع به معنای آن است که تنها حدود ۲۰ درصد از مدارس وارد این سامانه شده‌اند و نیاز به آن وجود دارد که دیگر مدارس ایران نیز شانس خود را در این بخش افزایش دهند.

در کنار آن، حدود ۱۴۶هزار معلم، دوره راهبری مقدماتی هوشمندسازی مدارس را گذرانده‌اند که حدود ۱۴ درصد از دبیران فعال در کشور را شامل می‌شود؛ اما بیشترین پیشرفت، در حوزه ارتباط رایانه‌ای مدارس بوده که پیشرفتی بیش از ۶۰ درصدی را نهایی کرده و به نظر می‌رسد بیشترین موفقیت را در این حوزه به ثبت رسانده است.

با وجود اقدامات مثبتی که وزارت آموزش‌وپرورش در این حوزه داشته؛ اما به نظر می‌رسد هنوز ابهام‌ها و چالش‌هایی در این مسیر مهم، پیشِ‌روی دولت و نهادهای رسمی قرار خواهد داشت.

بر اساس ارزیابی‌های صورت‌گرفته ابتدایی، مشکلات هوشمندسازی مدارس ایران در سه محور اصلی طبقه‌بندی می‌شود. کمبود بودجه، نبود مدیریت کلان مناسب در ابتدای راه و ناهماهنگی سازمان‌های دیگر با آموزش‌وپرورش، سه محور اصلی مشکلات و مسائلی است

که این برنامه کلان باید راهکارهایی جدی درباره آن پیدا کند.

مراحل اجرائی کار

با وجود تمام این چالش‌ها، برنامه‌ریزی انجام‌شده از سوی آموزش‌وپرورش، می‌تواند به موفقیت‌هایی جدی در سال‌های آینده دسترسی پیدا کند. نخستین عاملی که در این حوزه توانسته از خود اثراتی مهم بر جای بگذارد، تدوین دقیق مراحل اجرائی کار است؛ موضوعی که البته باید از سوی مدارس سراسر کشور پیگیری شده و از بخش‌های کوچک به نظام کلی مدیریت آموزشی برسد.

طبق اعلام آموزش‌وپرورش، مدارس برای ورود به عرصه هوشمندسازی، باید چند مرحله را سپری کنند؛ در گام نخست، کارگروه راهبری فاوای منطقه، از میان مدارس عادی - دولتی و مجتمع‌های آموزشی و پرورشی، مدارسی را که مستعد و واجد شرایط هوشمندسازی از نظر زیرساخت فنی و ارتباطاتی، برخورداری از معلمان آموزش‌دیده در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات و همچنین میزان آگاهی و مشارکت اولیا هستند، تعیین و هدف‌گذاری کرده و به مدیران آنها اطلاع‌رسانی می‌کند. همچنین از طریق سامانه برنامه‌ریزی و ارزیابی هوشمندسازی مدارس، نسبت به فعال‌سازی مدارس یادشده برای دریافت مجوز ورود به سامانه، اقدام می‌کند.

در مرحله بعدی، پس از پیشنهاد مسئولان منطقه، مدیر مجتمع یا مدرسه، موضوع را در انجمن اولیا و شورای مدرسه مطرح کرده و درخواست حضور در شبکه مدارس هوشمند را مصوب می‌کند.

در مراحل بعدی، آموزش‌وپرورش مراحل مختلف کار را برای صدور مجوزهای لازم پیگیری می‌کند. در فاز بعدی، برای اینکه سطح دقیق مدارس در هوشمندسازی مشخص شود، امتیازبندی‌هایی صورت می‌گیرد که مدارس را به چند بخش تقسیم می‌کند. درصورتی‌که امتیاز کسب‌شده، نیمه‌الکترونیک یا الکترونیک (سطح مقدماتی) باشد، مرجع صدور مجوز، کارگروه راهبری فاوای اداره آموزش‌وپرورش منطقه خواهد بود. درصورتی‌که امتیاز کسب‌شده، نیمه‌هوشمند یا هوشمند (سطح تکمیلی) باشد، مرجع صدور مجوز، کارگروه راهبری فاوای اداره کل آموزش‌وپرورش استان است و درصورتی‌که امتیاز کسب‌شده، هوشمند پیشرفته (سطح حرفه‌ای) باشد، مرجع صدور مجوز، کارگروه راهبری هوشمندسازی وزارت آموزش‌وپرورش خواهد بود.

امتیازات محاسبه‌شده، مدارس را به فهرست حمایتی وزارتخانه متصل می‌کند. اداره کل آموزش‌وپرورش استان فهرست مشخصات مراکز آموزشی تأییدشده و نوع و میزان حمایت صورت‌گرفته را از طریق سامانه یادشده، به مرکز آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات وزارت آموزش‌وپرورش برای اطلاع و حمایت‌های بعدی اعلام می‌کند و مدارس با مراجعه به سایت مدارس، از شرایط دقیق حضور خود در این بخش مطلع می‌شوند و در فهرست حمایتی قرار می‌گیرند.

طبق اعلام آموزش‌وپرورش، مدارس برای ورود به عرصه هوشمندسازی، باید چند مرحله را سپری کنند؛ در گام نخست، کارگروه راهبری فاوای منطقه، از میان مدارس عادی - دولتی و مجتمع‌های آموزشی و پرورشی، مدارسی را که مستعد و واجد شرایط هوشمندسازی از نظر زیرساخت فنی و ارتباطاتی، برخورداری از معلمان آموزش‌دیده در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات و همچنین میزان آگاهی و مشارکت اولیا هستند

با وجود تمام مشکلات و البته محدودیت‌هایی که وزارت آموزش‌وپرورش با آن روبه‌رو بوده، نتایج ابتدایی اجرای طرح، مثبت ارزیابی می‌شود.

بر اساس گزارش‌ها از بازدیدهای استانی از سطح مدارس و شبکه‌های اجتماعی، این‌گونه به نظر می‌رسد که با تغییر مدیران در سطح کلان کشور و وزارتخانه آموزش‌وپرورش و همچنین بحران مالی به دلیل تحریم‌های ظالمانه غرب، همچنان علاقه وافری برای اجرای طرح از سوی مدیران و معلمان مدارس، دانش‌آموزان و به‌ویژه والدین مشاهده می‌شود.

مطالعات پژوهشی پژوهشگران دانشگاهی در مراکز علمی مطرح کشور و برگزاری همایش‌های مختلف علمی و کاربردی در سراسر کشور نیز در زمینه‌های مختلف تأمین یادگیری، مبین بازخورد اجتماعی و فرهنگی خوبی در این زمینه است؛ طوری که می‌توان گفت کمتر کسی در سطح علمی و آموزشی کشور، مخالف هوشمندسازی مدارس به معنی واقعی کلمه باشد.

پوشش همه نیازهای واحدهای آموزشی، ارائه خدمات الکترونیکی ویژه معلمان، ارائه خدمات الکترونیکی ویژه دانش‌آموزان، ارائه خدمات الکترونیکی ویژه اولیا، ارائه خدمات الکترونیکی ویژه کادر اجرائی، مدیریت کامل و یکپارچه اطلاعات در زمینه‌های نیازهای مدارس، توسعه سیستم اطلاعات مدیریت، خودکارسازی گردش عملیات فعالیت‌های یک واحد آموزشی، کنترل و نظارت بر انجام امور معلمان، دانش‌آموزان و کارکنان از طریق اتوماسیون واحد آموزشی، رصد کل مجموعه یک واحد آموزشی به‌عنوان بدنه واحد در راستای اجرای چرخه کارها، افزایش سرعت و بازده عملیات، سهولت پشتیبانی در استان‌ها و مناطق، جمع‌آوری اطلاعات به صورت برخط، افزایش صحت اطلاعات جمع‌آوری‌شده از طریق اعتبارسنجی داده‌ها در زمان ورود، دسترسی برخط به گزارش‌های متنوع تحلیلی و آماری مورد نیاز، کارتابل الکترونیکی، مدیریت محتوای الکترونیکی، مدیریت مستندات، مولد فرم و گزارش و امکان تعریف و تغییر قوانین و تا جای ممکن فرایندهای کاری به صورت متمرکز، بخشی از اصلی‌ترین تعهدات و برنامه‌هایی است که هوشمندسازی مدارس در ایران دنبال خواهد کرد.

این طرح مهم که سابقه چندان طولانی در ایران ندارد، در ماه‌های گذشته توانسته تأثیرات مثبتی از خود بر جای بگذارد و البته هنوز در بسیاری از مراحل در گام‌های ابتدایی است. بااین‌وجود، با توجه به اهمیت بالایی که رشد فناوری‌های نوین در عرصه‌های آموزش دارد، از حرکت ایران در این مسیر نمی‌توان چشم‌پوشی کرد و احتمالا در آینده، حرکتی پرشتاب‌تر را دنبال خواهد کرد.

نگاهی به سامانه‌های «شامد» و رسانه‌های دیجیتال

برنامه‌های ویژه وزارت ارشاد برای حوزه فناوری‌های مجازی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در حوزه مطبوعات به‌عنوان اصلی‌ترین نهاد تصمیم‌گیرنده دولتی شناخته می‌شود، متناسب با رشد فناوری‌های مجازی، ساختار اجرائی خود را به شکل شایان توجهی تغییر داده است. این ساختار، در حال حاضر در حوزه ثبت اطلاعات مربوط به فضای مجازی و همچنین نظارت بر عملکرد آنها فعالیت‌هایی ویژه دارد. یکی از اصلی‌ترین مراکزی که فعالیت خود را زیر نظر وزارت ارشاد ادامه می‌دهد، مرکز رسانه‌های دیجیتال این وزارتخانه است. این بخش که به‌عنوان یک واحد ستادی مستقل زیر نظر شخص وزیر فعالیت می‌کند، با اختیاراتی ویژه در این حوزه فعالیت‌هایی کرده که می‌تواند برای فرهنگ ایران نقشی درخور توجه ایفا کند.

وزارتخانه‌های مختلف کشور در حوزه فناوری اطلاعات فعال شده‌اند؛ اما در مرکز رسانه‌های دیجیتال وزارت ارشاد، علاوه بر تصدی فعالیت‌های فناوری اطلاعات این وزارتخانه، مسئولیت‌های دیگری نیز ازجمله اعطای مجوز نشر رسانه‌های دیجیتال، ارائه می‌شود که نقشی مهم و کلیدی به این سازمان می‌دهد.

در اطلاعات ارائه‌شده از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز رسانه‌های دیجیتال چهار وظیفه اصلی و مهم دارد.

اصلی‌ترین این وظیفه‌ها، صدور مجوز و نظارت بر فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی در زمینه‌های رسانه‌های برخط، بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای، نشر رقومی، تکثیر و عرضه حامل‌های دیجیتال و برپایی مراکز عرضه داده آنهاست. بر اساس اطلاعات ارائه‌شده، دومین مسئولیت این مرکز، صدور مجوز و نظارت بر واردات، صادرات و تولید سامانه‌ها، نرم‌افزارها، تجهیزات و سخت‌افزارهای رایانه‌ای مورد استفاده در پدیدآوردن، تکثیر، نشر، عرضه و اجرای رسانه‌ها و آثار و محصولات فرهنگی و هنری است. سومین حوزه از اختیاران این مجموعه، صدور مجوز تأسیس و نظارت بر فعالیت تشکل‌های صنفی رسانه‌های دیجیتال است و در چهارمین محور نیز بررسی نرم‌افزارهای رایانه‌ای و محتوای آنها از نظر فرهنگی و ثبت مالکیت حقوق مادی و معنوی و صدر مجوز انتشار بسته‌های نرم‌افزاری رایانه‌ای است. حوزه دیگر فعالیت‌های این بخش که می‌توان ذیل پنجمین حوزه از اختیارات آن لحاظ کرد، حمایت از توسعه کمی و کیفی رسانه‌های دیجیتال و کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بخش فرهنگ این مرکز است.

اصلی‌ترین این وظیفه‌ها، صدور مجوز و نظارت بر فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی در زمینه‌های رسانه‌های برخط، بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای، نشر رقومی، تکثیر و عرضه حامل‌های دیجیتال و برپایی مراکز عرضه داده آنهاست

به دنبال اختیارات ارائه‌شده از سوی وزارت ارشاد به این مرکز در سال‌های گذشته، اقداماتی صورت گرفته که از مهم‌ترین آنها، برگزاری جشنواره و نمایشگاه ملی رسانه‌های دیجیتال، اجرای قانون حمایت از پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای، شناسنامه‌دارکردن و ثبت نرم‌افزارهای رایانه‌ای کشور، نظام‌مندکردن سازوکار تکثیر حامل‌های دیجیتال در کشور، حمایت از توسعه کمی و کیفی رسانه‌های دیجیتال، کمک به حضور پدیدآورندگان نرم‌افزارهای فرهنگی در نمایشگاه‌های بین‌المللی جهان، کمک به توسعه صادرات نرم‌افزارهای فرهنگی و حمایت از محصولات برگزیده حوزه رسانه‌های دیجیتال بوده است.

در کنار این مرکز مهم، وزارت ارشاد حوزه دیگری را نیز در فناوری‌های مجازی راه‌اندازی کرده که نام اختصاری آن «شامد» است. این کد که شناسه الکترونیکی ثبت ملی محتوای دیجیتال به حساب می‌آید، یک کد اعتباری الکترونیکی است که از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به هرگونه محتوای دیجیتال داده می‌شود.

مبنای قانونی اعطای این شناسه که مانند کد شابک در کتاب‌ها طراحی شده، مصوبات هیئت وزیران و شورای عالی فضای مجازی است. طبق اعلام وزارت ارشاد، از سال‌ها پیش مدیران سایت‌های اینترنتی با مراجعه به سایت ساماندهی، اقدام به ثبت اطلاعات هویتی خود می‌کردند. علاوه بر وب‌سایت‌ها، نرم‌افزارهای رایانه‌ای و کانال‌های شبکه‌های اجتماعی نیز از این پس می‌توانند با کد شامد اطلاعات خود را ثبت کنند. طبق اعلام این وزارتخانه، برای ثبت مشخصات هر محتوای دیجیتال، تنها به سه دقیقه زمان احتیاج خواهد بود که در جریان آن، کدملی فرد ادمین ثبت شده و سپس مشخصات وی با اطلاعات ثبت احوال

وزارت ارشاد حوزه دیگری را نیز در فناوری‌های مجازی راه‌اندازی کرده که نام اختصاری آن «شامد» است. این کد که شناسه الکترونیکی ثبت ملی محتوای دیجیتال به حساب می‌آید، یک کد اعتباری الکترونیکی است که از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به هرگونه محتوای دیجیتال داده می‌شود

مقایسه می‌شود و در صورت مغایرت‌نداشتن، کد شامد به او داده می‌شود.

در مرحله بعدی، بر اساس اختیاراتی که به فرد ادمین داده شده است، باید کد مربوطه در کانال یا سایت ارائه‌شده ثبت شود تا کاربرانی که از کانال یا سایت استفاده می‌کنند، بتوانند روی لینک شامد کلیک کرده و اطلاعات مربوط به سایت یا کانال را اعتبارسنجی کنند. تنها تفاوت بین شامد، سایت‌ها با کانال‌ها در این است که به سایت‌ها لوگو هوشمند رسانه داده می‌شود؛ اما کانال‌های ثبت‌شده کد شامد و لینکی دریافت می‌کنند که با سامانه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متصل بوده و این لینک نشانه معتبربودن کانال است.

شامد، نشانه معتبربودن یک سایت یا کانال به حساب می‌آید و به معنای آن است که هویت دارنده این سایت یا کانال، در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی احراز شده است. احراز هویت این تولیدکنندگان محتوا، منجر به پالایش فضای دیجیتال و افزایش اطمینان مردم به این رسانه‌ها می‌شود و این به معنای آن است که سایت یا نرم‌افزاری که کد شامد ندارد، آگاهانه یا ناآگاهانه هویت خود را مخفی کرده است. ازاین‌رو، وزارت ارشاد اعلام کرده تمام تولیدکنندگان محتوا در این حوزه، باید با مراجعه به سامانه‌های مربوطه اطلاعات خود را ثبت و نسبت به دریافت این کد اقدام کنند.

در کنار اقداماتی که تاکنون صورت گرفته، وزارت ارشاد در نمایشگاه الکامپ سال جاری سه برنامه و رویکرد اصلی را نیز در دستور کار خود قرار داده است.

در این حوزه، سه تیزر اطلاعاتی پخش خواهد شد که در نخستین آنها، معرفی مرکز فناوری اطلاعات و میزان پیشرفت و تحقق دولت الکترونیک در سال ۹۲ قرار داده شده است. این تیزر می‌تواند بخش عمده‌ای از اقدامات صورت‌گرفته از سوی وزارت ارشاد را در چهار سال گذشتهٔ معرفی و همچنین بخشی از برنامه‌های در نظر گرفته‌شده برای آینده این حوزه را نیز در دستور کار قرار دهد.

حوزه دوم در نظر گرفته‌شده برای نمایشگاه الکامپ امسال، معرفی دو تا سه نمونه از بهترین خدمات هر معاونت، مرکز و سازمان‌های وابسته و دستاوردهای زیرساختی طبق ضوابط دولت الکترونیک است. به‌این‌ترتیب، می‌توان انتظار داشت بخش عمده‌ای از اقدامات انجام‌شده از سوی معاونت‌های این وزارتخانه بسیار مهم در حوزه دولت الکترونیک مشخص شود.

درنظرگرفتن یک تیزر تخصصی برای معرفی شامد نیز یکی دیگر از برنامه‌های این نهاد دولتی در نمایشگاه الکامپ امسال است. بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته از سوی وزارت ارشاد، شامد باید به‌عنوان اصلی‌ترین نماد در بررسی اقدامات قانونی تولیدکنندگان محتوا در نظر گرفته شود و ازاین‌رو معرفی این کد در نمایشگاه امسال و شناساندن کامل این کد به فعالان عرصه رسانه و دیگر بخش‌های الکترونیک، اهمیت بسیار بالایی خواهد داشت.

وزارت بهداشت نگاهی جدی به فضای مجازی دارد

۱۱ اولویت سامانه‌ای حوزه فناوری سلامت کشور

وزارت بهداشت در سال‌های گذشته اجرائی شده و توانسته تأثیرات خود را نیز به شکلی واضح نمایان کند؛ اما این وزارتخانه اولویت‌های نرم‌افزاری – سامانه‌ای حوزه فناوری اطلاعات سلامت کشور را در دو بخش دولتی و شهروندی نهایی کرده که برقراری هریک از آنها و نهایی‌شدن اقدامات مربوط به این حوزه، می‌تواند نقشی درخور توجه در بهبود نظام سلامت جامعه داشته باشد. اولویت‌های ۱۱گانه‌ای که وزارت بهداشت در مسیر خود ترسیم کرده، هریک توانایی فعالیت در بخش‌های مختلف را به نهادهای دولتی و شهروندی می‌دهد و البته می‌تواند در بلندمدت بسیاری از هزینه‌هایی را که تاکنون در مسیر رفت‌وآمدهای حضوری برای ثبت اطلاعات به وجود می‌آمد، کاهش دهد.

نخستین موضوعی که در اولویت‌های وزارت بهداشت قرار گرفته، ارتباط الکترونیکی اورژانس پیش‌بیمارستانی و بیمارستان‌هاست. در این اولویت آمده که با توجه به نیاز بیمارستان‌ها به دریافت اطلاعات الکترونیک از سامانه اتوماسیون عملیاتی اورژانس ۱۱۵ کشور، ایجاد بستری مناسب برای تبادل اطلاعات امری حیاتی است؛ بنابراین سامانه‌ای برای تبادل اطلاعات در این حوزه با مشارکت سازمان اورژانس کشور در دست طراحی قرار گرفته است. هدف از این پروژه، ارتباط سامانه اتوماسیون عملیاتی اورژانس ۱۱۵ و سیستم‌های اطلاعات بیمارستان (HIS) بر بستر سامانه پرونده الکترونیکی سلامت کشور (سپاس) است. طبق اطلاعات ارائه‌شده از سوی این وزارتخانه، درحال‌حاضر این سامانه در دست طراحی است و به‌زودی نهایی می‌شود.

دومین اولویت وزارت بهداشت، توسعه سامانه یکپارچه اطلاعات بهداشتی بوده است. سامانه یکپارچه اطلاعات بهداشت (سیاب) مجموعه‌ای از نرم‌افزارها، سیستم‌های اطلاعاتی و شبکه ارتباطی است که زیرساخت ایجاد و توسعه پرونده الکترونیکی سلامت یکپارچه حوزه بهداشت در ایران را فراهم می‌کند. این سامانه به منظور یکپارچه‌سازی اطلاعات حوزه بهداشت طراحی و توسعه یافته است که در این راستا، استانداردهایی جهت آماده‌سازی نرم‌افزارهای ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی برای تبادل اطلاعات سامانه‌های مختلف با سامانه یکپارچه اطلاعات بهداشت (سیاب) توسعه داده شده است. این سامانه از چندی قبل کار خود را آغاز کرده و به متقاضیان خدمت‌رسانی می‌کند.

سومین اولویت تعریف‌شده در این حوزه، مربوط به توسعه سامانه نظام ارجاع الکترونیکی است. هدف اصلی نظام ارجاع، حفظ و ارتقای سلامت افراد از طریق ارجاع به سطوح تخصصی بالاتر برای دریافت خدمات تخصصی سلامت و پیگیری درمان بیمار است. فرایند ارجاع بر اساس تشخیص پزشک در مراکز سطح یک ارائه‌دهنده خدمات سلامت (سطح ۱) آغاز می‌شود. پس از ارجاع بیمار و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در سطح دوم و بالاتر، پرونده بیمار به همراه اطلاعات درمانی انجام‌شده در سطح دوم، به‌عنوان بازخوراند به مرجع درخواست‌دهنده ارجاع ارسال می‌شود. سامانه نظام ارجاع (سنا) برای یکپارچه‌سازی و ایجاد این ارتباط الکترونیکی در راستای تبادل اطلاعات بین سامانه‌های اطلاعاتی ارائه‌دهنده خدمات سلامت در سطوح مختلف، با سامانه یکپارچه نظام ارجاع (سنا) توسعه یافته است. این سامانه نیز طبق اطلاعات ارائه‌شده از سوی وزارت بهداشت، در حال اجراست.

نخستین موضوعی که در اولویت‌های وزارت بهداشت قرار گرفته، ارتباط الکترونیکی اورژانس پیش‌بیمارستانی و بیمارستان‌هاست. در این اولویت آمده که با توجه به نیاز بیمارستان‌ها به دریافت اطلاعات الکترونیک از سامانه اتوماسیون عملیاتی اورژانس ۱۱۵ کشور، ایجاد بستری مناسب برای تبادل اطلاعات امری حیاتی است

چهارمین اولویت، مربوط به توسعه سامانه پایش برخط بیمارستان‌های کشور است. وزارت بهداشت اعلام کرده به منظور پایش و مدیریت پذیرش بیماران در مراکز درمانی، امکان رهگیری آنها و همچنین برنامه‌ریزی دقیق تخت‌های بیمارستانی جهت ارائه خدمات الکترونیکی سلامت، توسعه سامانه پایش برخط بیمارستان‌های کشور ایجاد شده است. این پروژه با تطبیق اطلاعات ارسالی به سرویس تخت و پذیرش برخط بیماران، درصدد رصد چرخه پذیرش بیماران، پایش آمار مراجعه‌کنندگان به مراکز ارائه‌دهنده خدمت، جست‌وجوی بیماران تصادفی، مفقودان، مدیریت توزیع بیماران در مراکز ارائه‌دهنده خدمت، ارتقای مکانیسم‌های نظارت حاکمیتی بر پذیرش و ترخیص بیماران در مراکز و نیز مدیریت تخت‌های بیمارستانی است. در این ساختار، با پذیرش بیمار در بیمارستان‌ها، اطلاعات پذیرش و بیمه او به سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) ارسال می‌شود. از طرفی با تغییر وضعیت تخت‌های بیمارستانی، وضعیت تخت در عناوین مختلف اشغال‌شده، آماده پذیرش بیمار، رزروشده و خارج

از دسترسی، به سامانه ارسال می‌شود. با قرارگیری اطلاعات در محور مذکور، امکان پایش برخط بیمارستان‌ها و وضعیت بیماران بستری در تخت‌های موجود مراکز میسر می‌شود. پنجمین اولویت که می‌تواند برای شهروندان اهمیت بسیار بالایی داشته باشد، شبکه ثبت الکترونیکی گزارش‌های آسیب‌شناسی است. با توجه به اهمیت و اولویت برنامه ثبت سرطان جمعیتی، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های توسعه پژوهش، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برنامه ملی ثبت سرطان جمعیتی را در سال ۱۳۹۳ در تهران و ۱۰ استان کشور آغاز کرد.

در راستای دستیابی به این مهم، دفتر آمار و فناوری اطلاعات اقدام به طراحی و توسعه زیرساخت تبادل اطلاعات برای تجمیع و یکپارچه‌سازی گزارش‌های آسیب‌شناسی در سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) کرده است. این پروژه به صورت پایلوت از سال ۱۳۹۳ در ۱۰ استان کشور اجرا شده است و درحال‌حاضر، آزمایشگاه‌های بیمارستانی که خدمت مربوط به پاتولوژی در آنها ارائه می‌شود، در حال تبادل اطلاعات مربوطه با سپاس هستند. ششمین اولویت در این وزارتخانه، به توسعه نسخه الکترونیکی در کشور اختصاص دارد. در این طرح، بیماران به جای ارائه نسخه کاغذی به داروخانه‌ها، از طریق نسخه الکترونیکی داروی خود را دریافت خواهند کرد. هم‌اکنون نسخه‌نویسی در ایران و برخی کشورهای دیگر، به صورت سنتی انجام می‌شود که با اجرای طرح نسخه‌نویسی الکترونیکی پزشکان، خطای تجویز دارو کاهش و تشخیص تداخل احتمالی داروها برطرف می‌شود. در معماری نسخه الکترونیکی، تراکنش‌های الکترونیکی بین تجویزگر و نسخه‌پیچ اتفاق می‌افتد. در این معماری، سپاس به‌عنوان زیرساخت تبادل اطلاعات، بین تجویزگر (Prescriber) و نسخه‌پیچ (Dispenser) قرار می‌گیرد. برای راحتی در استفاده سرویس‌های سپاس در قالب یک کیت توسعه نرم‌افزار (SDK) برای تجویزگر و نسخه‌پیچ ارائه شده است. پروژه نسخه الکترونیکی از سال ۱۳۹۴ در کشور به صورت پایلوت در شهر بابلسر اجرا شد. نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیکی در منطقی کردن تجویز و مصرف دارو تأثیر بسزایی خواهد داشت.

تمامی سوابق و داروهای مصرفی بیمار در پرونده الکترونیکی سلامت او ثبت خواهد شد و بیمار در مراجعه به داروخانه، صرفا با ارائه شناسه نسخه (مندرج در نسخه چاپی که پزشک به او ارائه داده است) یا ارائه کارت‌ملی، می‌تواند به دریافت اقلام دارویی تجویزی اقدام کند.

در این طرح، بیماران به جای ارائه نسخه کاغذی به داروخانه‌ها، از طریق نسخه الکترونیکی داروی خود را دریافت خواهند کرد. اولویت هفتم وزارت بهداشت، تهیه نرم‌افزارهای اطلاعات جغرافیایی سلامت در سطح شهروند و مدیر حوزه سلامت با قابلیت کار آفلاین و آنلاین، ارائه لایه‌های مختلف مراکز و خدمات و قابلیت جست‌وجو در خدمات متنوع سلامت سرپایی و بستری است. استحقاق درمان در مراکز سرپایی، عنوان این خدمت است و وزرات بهداشت در توضیح آن آورده است: « با عنایت به ارائه بسته‌های خدماتی مختلف در مراکز ارائه‌دهنده خدمات سرپایی بر اساس نام و صندوق بیمه‌ها، امکان استعلام و اعتبارسنجی وضعیت بسته خدماتی قابل ارائه به بیمار از سازمان‌های بیمه‌گر ضروری می‌نماید. در این خصوص سرویس سنجش استحقاق درمان از طریق شماره بیمه و کدملی بیمار توسط سازمان‌های بیمه‌گر ارائه گردیده و امکان تجهیز سیستم‌های اطلاعاتی و بهره‌برداری از آن با ارائه سرویس‌های الکترونیکی و کتابخانه‌های نرم‌افزاری در مراکز ارائه دهنده خدمات سرپایی میسر می‌باشد». اولویت هشتم این وزارتخانه، شبکه آزمایشگاه‌های بالینی کشور را هدف قرار داده است. پروژه شبکه آزمایشگاه‌های بالینی کشور به منظور ایجاد ارتباط یکپارچه بین آزمایشگاه‌های بالینی و ایجاد ساختارگرافی بین نتایج و درخواست‌های ارسالی از آزمایشگاه‌ها است. در این راستا، سرویس‌های الکترونیکی ارتباطی ثبت درخواست آزمایش و ارائه نتایج تست‌های آزمایشگاهی بر بستر سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) تعریف شده و با پیاده‌سازی در سطح آزمایشگاه‌های کشور و ایجاد ارتباط پایا، منجر به ایجاد ساختار شبکه‌ای در این حوزه می‌شود. با توسعه صددرصدی این پروژه در سال‌های آتی، علاوه بر تشکیل پرونده الکترونیکی سلامت یکپارچه بیمار در حوزه نتایج و درخواست تست‌های آزمایشگاهی، زیرساخت ارزشمندی برای حوزه مدیریت کشوری و حاکمیت در راستای اهداف پژوهشی وتحقیقات کاربردی و سیاست‌گذاری‌های آتی فراهم می‌شود.

برای راحتی در استفاده سرویس‌های سپاس در قالب یک کیت توسعه نرم‌افزار (SDK) برای تجویزگر و نسخه‌پیچ ارائه شده است. پروژه نسخه الکترونیکی از سال ۱۳۹۴ در کشور به صورت پایولت در شهر بابلسر اجرا شد. نسخه‌نویسی ونسخه‌پیچی الکترونیکی در منطقی کردن تجویز و مصرف دارو تأثیر بسزایی خواهد داشت

در اولویت نهم نیز اعلام شده استقرار آزمایشگاه تست سامانه‌ها و نرم‌افزارهای حوزه سلامت، اصلی‌ترین محور خواهد بود. استقرار و تجهیز آزمایشگاه تست و ارزیابی سامانه‌های اطلاعاتی حوزه سلامت، با هدف ایجاد زیرساخت لازم برای ارزیابی‌های فنی و عملکردی سیستم‌ها و سامانه‌های اطلاعاتی حوزه سلامت، در دستور کار وزارت بهداشت قرار گرفته است. مرور فرایندهای کارکردی سیستم‌های اطلاعاتی حوزه سلامت و بازمهندسی فرایندهای موجود احراز صلاحیت سامانه‌های اطلاعاتی حوزه سلامت، ازجمله اهداف اصلی تشکیل آزمایشگاه مذکور است. آزمایشگاه تست و ارزیابی بر اساس سازوکار تدوین‌شده، به‌عنوان ساختار تشکیلاتی، ارزیابی فنی و غیرفنی سامانه‌های اطلاعاتی حوزه سلامت، انجام ارزیابی و اعتباربخشی این سامانه‌ها بر اساس شاخص‌های اختصاصی برنامه‌های نظام سلامت الکترونیکی کشور مانند مطابقت با استانداردهای سپاس، ارزیابی عملکردی نرم‌افزارهای حوزه سلامت، بررسی فنی محصولات نرم‌افزاری حوزه سلامت و اعطای گواهی‌نامه‌های مرتبط را در دستور کار قرار داده است. استقرار کامل آزمایشگاه و ایجاد زیرساختارهای لازم برای انجام مجموعه تست‌های فنی و عملکردی در بازه زمانی ۴ سال آتی دیده شده است که در برنامه سنواتی آزمایشگاه، هرساله در حوزه فعالیت‌های توسعه‌ای قرار می‌گیرد. انتخابات الکترونیکی نظام پزشکی و توسعه سامانه مدیریت و نظارت بر شبکه تولید و توزیع فراورده‌های خونی، دو اولویت دیگر این این نهاد هستند که در سال‌های گذشته با جدیت دنبال شده‌اند و به نظر می‌رسد نقشی اساسی در ارائه خدمات خواهند داشت.

وزارت بهداشت با درنظرگرفتن این ۱۱ اولویت مهم، اعلام کرده است در نمایشگاه الکامپ حضوری فعال خواهد داشت و ازاین‌رو، احتمالا می‌تواند شرایط را برای جذب امکانات جدید و سرمایه‌گذارانی گسترده از شرکت‌های دانش‌بنیان و فعال در دنیای مجازی فراهم کند.

خدمات یکپارچه وزارت کشاورزی در فضای مجازی

وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین نهادهایی که به طور مستقیم با تأمین غذا و مواد خوراکی جامعه در ارتباط است، در سال‌های گذشته دست به اقداماتی زده که به نظر می‌رسد نام این نهاد مهم را در فهرست سازمان‌های فعال در عرصه فناوری اطلاعات قرار خواهد داد.

بر اساس اطلاعات ارائه‌شده از سوی این وزارتخانه، در حال حاضر بخش درخور توجهی از سازمان‌ها و نهادهای زیرمجموعه این بخش، در حوزه فضای مجازی فعال شده‌اند و البته با اقداماتی که در سال‌های گذشته اجرائی شده، به نظر می‌رسد بخش زیادی از خدمات مدنظر متقاضیان در این سامانه‌های مجازی امکان پیگیری خواهد داشت.

یکی از اصلی‌ترین حوزه‌هایی که تمرکز این وزارتخانه را به خود اختصاص داده است، بخش مربوط به صدور مجوزهای لازم برای آغاز به کار در بخش‌های مختلف کشاورزی است؛ موضوعی که باعث شده این وزارتخانه برای بخش‌های مختلف سامانه‌هایی مجزا تعریف کند و بخش درخور توجهی از فرایند ثبت‌نام را به فضای مجازی انتقال دهد

یکی از اصلی‌ترین حوزه‌هایی که تمرکز این وزارتخانه را به خود اختصاص داده اســت، بخش مربوط به صدور مجوزهای لازم برای آغاز بــه کار در بخش‌های مختلف کشاورزی اســت؛ موضوعی که باعث شده این وزارتخانه برای بخش‌های مختلف سامانه‌هایی مجزا تعریف کند و بخش درخور توجهی از فرایند ثبت‌نام را به فضای مجازی انتقال دهد. نخستین حوزه فعال در این بخش، مجوزهای مربوط به حوزه دام و طیور است. در سامانه مربوط به این بخش، عملیات صدور مجوز موافقت اصولی، صدور جواز تأســیس، صدور پروانه بهره‌برداری، صدور مجوز توسعه، تمدید مجوز تأسیس، تمدید موافقت اصولی، تمدید مجوز بهره‌برداری، تمدید جواز تأسیس، ابطال مجوزها، انتقال مجوزها (تغییر نام) ، تمدید مجوز توسعه، صدور المثنی، مجوز بهسازی و نوسازی و مجوز تغییر کاربری یا اصلاح، اجرائی می‌شود.

در تفکیک در نظر گرفته‌شده از سوی وزارت جهاد کشاورزی، حوزه دوم به گلخانه و قارچ خوراکی اختصاص یافته است. در این بخش نیز صدور مجوز موافقت اصولی، صدور جواز تأسیس، صدور پروانه بهره‌برداری، صدور مجوز توسعه، تمدید مجوز تأسیس، تمدید موافقت اصولی، تمدید مجوز بهره‌برداری، تمدید جواز تأسیس، ابطال مجوزها، انتقال مجوزها (تغییر نام) ، تمدید مجوز توسعه، صدور المثنی، مجوز بهسازی و نوسازی و مجوز تغییر کاربری یا اصلاح، پیگیری می‌شود و همین روند برای حوزه‌های گیاه‌پزشکی و صنایع تبدیلی و تکمیلی نیز پیگیری می‌شود.

در کنار اقدامات اساسی صورت‌گرفته از سوی این وزارتخانه، سازمان‌های وابسته به این بخش نیز توانسته‌اند کارنامه‌ای پذیرفتنی از خود در فضای مجازی به جای بگذارند.

همه با هم
جهاد کشاورزی

دانش و تکنولوژی مدیریت بر منابع متحرک و به اصطلاح مدیریت ناوگان، امروزه به‌عنوان فناوری روز دنیا به شمار می‌آید که با استفاده از این ابزار قدرتمند، می‌توان ضمن صرف حداقل هزینه و وقت، حداکثر راندمان را از منابع موجود کسب کرد

یکی از این بخش‌ها، سازمان شیلات است که در آن اطلاعات مختلف حوزه از طریق فضای مجازی رصد می‌شود. بر اساس اعلام سازمان شیلات، بخش شایان توجهی از پایش اطلاعات و نظارت بر ناوگان از طریق مجازی انجام می‌شود. سامانه طراحی‌شده تحت وب، قادر به ارائه گزارش تخلفات صیادی به‌ویژه در زمینه تهدیدهای زیست‌محیطی بوده و امکان حفظ و بهسازی مطلوب‌تر دریا را فراهم می‌کند. علاوه بر این، اجرای موفقیت‌آمیز این طرح می‌تواند تأثیر بسزایی در بهبود همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی کشور و جلوگیری از قاچاق سوخت و کالا داشته باشد.

مطالعات گسترده سازمان شیلات ایران درباره بررسی و تجمیع نیازهای ادارات کل شیلات استان‌ها، بررسی و مقایسه روش‌های ارتباطی مختلف ازجمله رادیویی و ماهواره‌ای و انتخاب مناسب‌ترین بستر ارتباطی، به همراه تجربه گرانبهای کارشناسان سازمان شیلات ایران در اقدامات عملی انجام‌شده در راستای تحقق این پروژه ملی، نظیر اجرای سیستم پایش آنلاین به صورت پایلوت در شهرستان چابهار از سال ۱۳۸۲ و اجرای آزمایشی سیستم پایش آفلاین در دو استان جنوبی کشور، بیانگر توانمندی‌های نیروهای متخصص کشور در اجرای این پروژه عظیم ملی است.

نگاهی به سامانه آنلاین پایش

دانش و تکنولوژی مدیریت بر منابع متحرک و به اصطلاح مدیریت ناوگان، امروزه به‌عنوان فناوری روز دنیا به شمار می‌آید که با استفاده از این ابزار قدرتمند، می‌توان ضمن صرف حداقل هزینه و وقت، حداکثر راندمان را از منابع موجود کسب کرد.

با توجه به الزامات بین‌المللی و منطقه‌ای، به‌ویژه مصوبات کمیته تون ماهیان اقیانوس هند (IOTC) و در اجرای مصوبه شماره ۱۲۸۱۸۸/ت ۲۵۰۵۹/ن مورخ ۱۳۸۹/۶/۹ هیئت وزیران درباره لزوم اجرائی‌شدن پایش شناورهای صیادی و پیگیری‌های مکرر ستاد مبارزه با قاچاق کالا و سوخت نهاد ریاست‌جمهوری، موضوع در سال‌های گذشته به‌عنوان یکی از اولویت‌های کاری سازمان شیلات ایران مورد توجه قرار گرفت.

بخشی از مزایای به‌کارگیری سامانه آنلاین مانند خروج واحد شناوری از آب‌های مرزی کشور، تطبیق صیدگاه تعیین‌شده برای عملیات صید با تراکینگ واحد شناوری، گزارش کلی تراکینگ واحد شناوری با حالت انیمیشنی (سیال) ، برآورد میزان ساعات حرکت و میزان ساعات توقف واحد شناوری به تفکیک، مکان‌های توقف واحد شناوری در هرکجای سواحل، بنادر و. . . خلیج‌فارس، دریای عمان و اقیانوس هند، ورود واحد شناوری (کشتی‌ها) به حریم‌هایی مانند زیر ۸ مایل، ۲۳ مایل و. . . حسب مورد، ورود واحد شناوری به محدود انحصاری اقتصادی دیگر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس، دریای عمان و اقیانوس هند، ورود واحد شناوری به آب‌های سرزمینی دیگر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس، دریای عمان و اقیانوس هند، ورود واحد شناوری به آب‌های داخلی دیگر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس، دریای عمان و اقیانوس هند، برآورد میزان سوخت مصرفی واحد شناوری در پایان هر دوره مجوز صید، برآورد فاصله میزان سوخت تحویلی و مصرفی واحد شناوری در پایان هر دوره مجوز صید و مشخص‌کردن میزان تخلیه‌های ناگهانی (پر حجمی) سوخت است.

یکی دیگر از حوزه‌هایی که توانسته بخش زیادی از اقدامات خود را به فضای مجازی انتقال دهد، سازمان اراضی کشور است. طبق اطلاعات ارائه‌شده از سوی این سازمان، درحال‌حاضر، ثبت درخواست تغییر کاربری (فعالیت‌های کشاورزی و غیرکشاورزی) و واگذاری اراضی، به صورت متقاضی‌محور و الکترونیکی در کشور صورت می‌گیرد؛ به این صورت، ارباب‌رجوع با مراجعه به آدرس es. laoi. ir و ثبت مشخصات شخصی، اقدام به ثبت‌نام کرده و سپس وارد کارتابل شخصی خود شده و درخواست مدنظر را در فرم‌های تعبیه‌شده به همراه مدارک و مستندات لازم، ثبت می‌کند. درخواست وارد چرخه کار شده و این امکان مقدور شده که ارباب‌رجوع بدون مراجعه حضوری در هر ساعت از شبانه‌روز، با مراجعه به کارتابل خود و مشاهده نمودار فرایند در جریان آخرین وضعیت درخواست قرار گیرد.

سازمان جنگل‌ها نیز به‌عنوان یکی دیگر از بخش‌های فعال در وزارت کشاورزی

مسیری شـبیه به دیگر نهادها را گذرانده کرده است. بر اساس اطلاعات ارائه‌شـده از سوی این سازمان، در راسـتای صرفه‌جویـی در مصرف انرژی و تسـریع و تسـهیل در امور و تکریم ارباب‌رجوع و کاهش تردد و جابه‌جایی غیرضروری، خدمت تمدید پروانه مرتع‌داری، الکترونیکی شده و از طریق درگاه پنجره واحد خدمات الکترونیک وزارت جهاد کشـاورزی به آدرس Eagri. maj. ir قابل بهره‌برداری است.

مرتع‌دار با مراجعه به این پنجره در هر زمان و مکانی می‌تواند درخواست خود را ثبت و سپس با کد رهگیری که در اختیارش قرار می‌گیرد، روند بررسی درخواست خود را پیگیری کند.

پس از ثبت درخواست، عملیات بررسی درخواست در اداره شهرسـتان در کارتابل کارشناسان مرتع آغاز شـده و در صورت تأیید رئیس اداره شهرستان، پروانه مرتـع‌داری فرد تمدید خواهد شـد و از طریق پیامک به او اعلام می‌شـود و می‌تواند تصویر پروانه خود را از طریق همین درگاه دریافت کنـد. در کنار آن، وزارت کشاورزی سامانه‌ای را نیز به منظور مدیریت امور آبیاری فعال کرده است که در چارچوب آن، ثبت‌نام و رهگیری پرونده‌های سـامانه‌های نوین آبیاری، به صورت برخط (Online) طراحی و تولید شده است. تمامی اطلاعات مربوط به پروژه‌های سـامانه‌های نوین آبیاری، از سوی مراجعـان مربوطه در این سیسـتم ثبـت و نگهداری می‌شود. علاوه بر دسترسی کارشناسان و مدیران استانی به صورت آنلاین، مسئولان و مدیران در سطح معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی به اطلاعات مورد نیاز خود از سراسر کشور دسترسی آنلاین دارند.

ثبت‌نـام متقاضیان سـامانه‌های نویـن آبیاری به صورت الکترونیکی آنلاین، ثبت و نگهداری الکترونیکی اقدامات بـر پرونده در مراحل مختلف فرایند کار، ثبت و نگهداری الکترونیکی اطلاعات پرونده‌های سامانه‌های نوین آبیاری، رهگیری پرونده‌هـا و آگاهی از وضعیت آنها از سوی متقاضیان بدون مراجعه، دسترسی آنلاین کارشناسان و مدیران دسـت‌اندرکار به اطلاعات لازم، تهیه گزارش‌های آنلاین از مراحل پیشرفت پرونده‌های سـامانه‌های نوین آبیاری و اطلاع‌رسانی دقیق و به‌روز از اخبـار و عملکرد و دسـتورالعمل‌ها و... اصلی‌ترین حوزه‌های فعالیت این سـامانه را در حوزه سامانه‌های نوین آبیاری تشکیل می‌دهند.

اطلاعات ارائه‌شـده از سوی وزارت جهاد کشاورزی، نشان از آن دارد که این بخش به‌خوبی خود را با امکانات فضای مجازی وفق داده و درصورتی‌که شـرایط فراهم باشـد، می‌تواند بخش چشـمگیری از نیاز حوزه‌های مختلف غذایی کشور را در این فضا رفع کند؛ موضوعی که پیگیری جزئیات آن و البته ارائه آخرین دستاوردهای مربوط به این حوزه، به نمایشـگاه الکامپ امسال آورده شده است.

خدمات الکترونیکی وزارت جهاد کشاورزی چیست؟

درخواسـت الکترونیکـی تغییـر کاربـری اراضی زراعـی و باغ‌هـا، درخواسـت الکترونیکـی واگذاری اراضی ملی و دولتی، سـامانه ارتباطات مردمی ۱۳۱ و سـامانه جامع امور اراضی کشور، از مهم‌ترین خدمات الکترونیکی این سازمان هسـتند. درحال‌حاضر، ثبت درخواسـت تغییر کاربری (فعالیت‌های کشـاورزی و غیرکشاورزی) و واگذاری اراضی، به صورت متقاضی‌محور و الکترونیکی در کشور صورت می‌گیرد؛ به این صورت، ارباب‌رجـوع بـا مراجعه بـه آدرس es. laoi. ir و ثبت مشخصات شخصی، اقدام به ثبت‌نام کرده و سپس وارد کارتابل شـخصی خود شـده و درخواست مدنظر را در فرم‌های تعبیه‌شـده به همراه مدارک و مستندات لازم، ثبت می‌کند. در این مرحله، درخواست وارد چرخه کار شـده و نیز این امکان مقدور شده که ارباب‌رجوع بدون مراجعه حضوری در هر ساعت از شبانه‌روز با مراجعه به کارتابل خود و مشاهده نمودار فرایند، در جریان آخرین وضعیت درخواست قرار گیرد.

مرتع‌دار با مراجعه به این پنجره در هر زمان و مکانی می‌تواند درخواست خود را ثبت و سپس با کد رهگیری که در اختیارش قرار می‌گیرد، روند بررسی درخواست خود را پیگیری کند

مـردم می‌تواننـد گزارش‌هـای تغییرکاربـری و زمین‌خـواری را از طریـق شـماره ۱۳۱ اطلاع دهند. از طریـق تماس با این سـامانه، گزارش‌های مربوط به تغییرکاربری، زمین‌خواری، بایربودن زمین و... را گزارش کنند، ضمن اینکه اگر مردم مشاوره‌ای درباره خرید زمین داشته باشند، کارشناسان آنان را راهنمایی خواهند کرد.

بنـا بـه درخواسـت دفاتـر تخصصی مبنـی بر الکترونیکی‌کردن و سـهولت انجام وظایف سازمان امور اراضی، ازجمله واگذاری اراضی کشاورزی و غیرکشاورزی به متقاضیان و همچنین بررسـی درخواست‌های تغییر کاربری و صدور مجوز، پیگری مسـائل حقوقی مربوط به تغییر کاربری‌های غیرمجاز و نظارت بر امور واگذاری و رسـیدگی به پرونده‌های اصلاحات ارضی، امور مالی و...، همچنیـن نیاز به جمع‌آوری اطلاعات پرونده‌های سال‌های گذشته و گزارش‌گیری از وضعیت اراضی کشور و پیشبرد اهداف دولت الکترونیک، سازمان امور اراضی نسبت به تهیه سامانه‌ای جامع در این زمینه اقدام کرد.

سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور

یکی دیگر از بخش‌های پرکار و اثرگذار این وزارتخانه که متشکل از سازمان جنگل‌ها و مراتع ایران است نیز در بخش فناوری اطلاعات سامانه‌های متعددی تهیه کرده اسـت و اکنون در راستای صرفه‌جویی در مصرف انرژی و تسریع و تسهیل در امور و تکریم ارباب‌رجوع و کاهش تـردد و جابه‌جایی غیرضروری، خدمـت تمدید پروانه مرتـع‌داری، الکترونیکی شـده و از طریق درگاه پنجره واحد خدمـات الکترونیک وزارت جهاد کشـاورزی به آدرس Eagri. maj. ir قابل بهره‌برداری است. مرتع‌دار نیز می‌تواند با مراجعه به این پنجره، در هر زمان و مکانی، درخواسـت خود را ثبت کرده و سپس با کد رهگیری که در اختیارش قرار می‌گیرد، روند بررسـی درخواست خود را پیگیری کند. همچنین پس از ثبت درخواست، عملیات بررسی درخواست در اداره شهرستان در کارتابل کارشناسـان مرتع آغاز شـده و در صورت تأیید رئیس اداره شهرستان، پروانه مرتع‌داری فرد تمدید می‌شود و از طریق پیامک به وی اعلام می‌شـود و می‌تواند تصویر پروانه خود را از طریق همین درگاه دریافت کند.

سامانه ۱۵۰۴

خبررسانی حوادث و وقایع عرصه‌های منابع طبیعی

در این سامانه از طریق شماره ۱۵۰۴ صورت می‌گیرد. این تماس‌ها به صورت ۲۴ساعته دریافت شده و در سامانه ثبت می‌شود و در صورت حضور اپراتور، ارتباط تلفنی برقرار و درصورتی‌که اپراتور حضور نداشته باشد، پیام صوتی در سامانه ضبط و سپس کد رهگیری ارائه می‌شود. در این میان، فرد می‌تواند با دریافت کد رهگیری گزارشی اعلام‌شده را پیگیری کرده و از مراحل انجام کار مطلع شود.

سامانه‌های استانی در ۳۳ مرکز ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان‌ها و سامانه کشوری در مرکز سازمان استقرار یافته‌اند و سامانه‌ای یکپارچه برای مدیریت تماس‌ها، ثبت اقدامات انجام‌شده در زمینه رسیدگی به حوادث و نیز انتقال اطلاعات به صورت خودکار به سرور مرکزی کشور در ستاد سازمان ایجاد شده است.

سامانه پاسخ‌گویی به شکایات

در صورت وجود هر شکایتی درباره سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و وظایف مربوط به سازمان مانند حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی و امور اراضی و اطفای حریق و امور اداری و استخدامی و. . .، فرد می‌تواند از طریق این سامانه به آدرس .FrwShekayat ir با تکمیل فرم، شکایت خود را اعلام کند. پس از اینکه فرد موضوع شکایت خود را انتخاب کرد، شکایت او به کارتابل معاونت مربوطه و نیز کارشناس مربوطه ارسال می‌شود.

چنانچه موضوع شکایت مرتبط با شهرستان باشد، شکایت پیوست نامه‌ای شده و به استان ارسال می‌شود. همچنین فرد با کد رهگیری‌ای که پس از ثبت شکایت دریافت می‌کند، می‌تواند تمام اقداماتی را که درباره شکایت او انجام شده است، از طریق سامانه مشاهده کند.

پایگاه اطلاعات مکانی وزارت جهاد کشاورزی چیست؟

با اشاره به وظایف حاکمیتی مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات وزارت جهاد کشاورزی در حوزه توسعه و به‌کارگیری از علوم و فناوری‌های نوین در مدیریت، ساماندهی و بهره‌برداری از داده‌ها و اطلاعات مکانی بخش کشاورزی، این مرکز در راستای تکمیل و توسعه «سامانه مرکز هماهنگی داده‌های مکانی وزارت جهادکشاورزی»، اقدام به ایجاد «پایگاه اطلاعات مکانی وزارت جهاد کشاورزی» در بستر شبکه کرده است.

در این راستا، مقرر است با ایجاد پایگاه داده‌های منطقه‌ای و برقراری ارتباط همزمان پایگاه‌های داده، یک شبکه اطلاعاتی واحد مستقر شود تا حسب مورد، از طریق نرم‌افزارهای Desktop متداول سامانه اطلاعات مکانی (GIS) و برنامه‌های کاربردی تحت وب (WEB) ضمن رعایت ملاحظات امنیتی، کاربران به فراخور حدود وظایف و دسترسی‌های تعیین‌شده نسبت به تولید، ویرایش و به‌هنگام‌سازی اقدام یا از نتایج و تحلیل‌های اطلاعاتی بهره‌مند شوند.

از اهداف این سامانه، ساماندهی و مدیریت یکپارچه داده‌ها و اطلاعات مکانی از طریق رعایت ضوابط و استانداردهای مرتبط، دستیابی به آخرین اطلاعات عمومی و اختصاصی مکان‌محور بخش کشاورزی و استفاده کارا در مدیریت و پروژه‌های اجرائی، توسعه کاربرد علوم مکانی از طریق ایجاد محیطی ساده و کاربرپسند، جلوگیری از موازی‌کاری و ممانعت از هزینه‌های صرف‌شده در طراحی سامانه‌های مشابه است.

در طراحی پایگاه اطلاعات مکانی، با توجه به تفاوت میزان دانش و آگاهی کاربران، امکان بهره‌برداری از پایگاه در دو سطح برای کاربران حرفه‌ای و کاربران مبتدی، پیش‌بینی شده است. کاربران حرفه‌ای از طریق اتصال به پایگاه اطلاعات و استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی متداول مانند Arc GIS Desktop، Quantum GIS، ... و کاربران مبتدی از طریق دسترسی به سامانه تحت وب (Web Application) قادر به بهره‌مندی از ابزارها، خدمات و لایه‌های مکانی مختلف مانند نقشه‌ها و تصاویر ماهواره‌ای هستند.

در این سامانه، سطوح دسترسی کاربران متناسب با طبقه‌بندی اطلاعات (عمومی، محرمانه و ...) ، ساختار سازمانی، نقش و وظیفه محوله و مهم‌تر از همه، موقعیت مکانی (پهنه) تعیین می‌شود؛ بنابراین هر کاربر قادر است به پهنه یا پهنه‌های مدنظر دسترسی داشته و تنها در این ناحیه اقدام به تولید، ویرایش یا مشاهده اطلاعات کند.

ازجمله قابلیت‌های سامانه، دسترسی به پایگاه داده از طریق شبکه اینترنت، دسترسی به ابزارها و لایه‌های اطلاعاتی متناسب با کلمه عبور و رمز اختصاص‌یافته، مشاهده نقشه‌های تولیدشده مختلف مانند نقشه‌های کاربری و پوشش اراضی، کاداستر اراضی کشاورزی، موقعیت چاه‌های آب، واحدهای بهره‌برداری کشاورزی و...، مشاهده تصاویر ماهواره‌ای و عکس‌های هوایی مختلف در پس‌زمینه و بررسی تغییرات در مقاطع زمانی مختلف، آگاهی از اطلاعات توصیفی مربوط به یک مکان خاص مانند نام مالک، نام بهره‌بردار، نوع محصول، نوع منبع آبی و... از نقشه کاداستر اراضی کشاورزی یا نوع پوشش و کاربری زمین، جست‌وجو و نمایش موقعیت مکانی بر اساس ویژگی‌های مدنظر کاربر، به‌عنوان نمونه جست‌وجو مزارع زیرکشت برنج در یک منطقه خاص که اندازه قطعات آن زیر هزار مترمربع است. از دیگر قابلیت‌های این سامانه می‌توان به تحلیل‌های مکانی

ساده برای تعیین حریم‌ها، به‌عنوان نمونه بررسی در راستای صدور مجوز تأسیس یک واحد بهره‌داری دامی جدید، واگذاری مدیریت سامانه و اطلاعات به واحدهای سازمانی ذی‌ربط وزارت متبوع، رعایت سطوح امنیتی در بارگذاری و استفاده از داده‌ها و اطلاعات مکانی، بهره‌مندی از ابزارها و توابع ساده مکانی، انواع جست‌وجو مکانی و توصیفی، استفاده از پس‌زمینه‌های مختلف بنا به انتخاب کاربر، مقایسه همزمان چند لایه اطلاعاتی، ارائه گزارش‌های مدیریتی در قالب نمودار، استفاده از زبان‌های برنامه‌نویسی متن باز و استانداردهای OGC، قابلیت واکنش‌گرابودن وب سایت (Responsibility) و سازگاری با انواع مرورگرها و تجهیزات همراه (Tablet، Mobile Phone) و ثبت تاریخچه رویدادها اشاره کرد.

سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی

این سامانه با هدف ثبت اطلاعات بهره‌برداران بخش کشاورزی، از سوی کارشناسان مسئول پهنه و به استناد مفاد ماده ۴۸ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و نیز بر اساس ماده ۱۰ دستورالعمل پهنه‌بندی (پیوست ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۷۸۳۹ مورخ ۹۴/۶/۱۱ وزیر جهاد کشاورزی درباره ابلاغ نظام نوین ترویج)، تولید شده است. همچنین عمل به تکالیف مندرج در بند الف ماده ۲۲ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، ماده ۴۸ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۷۸۳۹ مورخ ۹۴/۶/۱۱ وزیر جهاد کشاورزی، استفاده از ظرفیت ایجادشده در مراکز جهاد کشاورزی در ثبت و جمع‌آوری اطلاعات به‌هنگام از فرایند تولید انواع محصولات بخش (زراعی، باغی، دام و طیور، شیلات و صنایع تبدیلی و تکمیلی وابسته)، ارائه آمار و اطلاعات برخط (آنلاین) از وضعیت محصولات کشاورزی برای استفاده در برنامه‌ریزی‌های تولید و تجارت محصولات، خرید تضمینی محصولات شناسنامه‌دار، ایجاد امکان پرداخت یارانه نقدی یا غیرنقدی به تولید محصولات نیازمند حمایت در بخش کشاورزی و... ازجمله اهداف این بخش است. اما فرایند کار این بخش، به این گونه است که گروه‌بندی همه آبادی‌های کشور به پهنه‌های مجزا، به صورتی است هر کارشناس مستقر در مراکز جهاد کشاورزی، مسئولیت یکی از پهنه‌ها را عهده‌دار خواهد بود. کارشناسان مسئول پهنه‌ها، وظیفه راهبری، آموزش، تشویق و هدایت بهره‌برداران را برای ثبت اطلاعات در این سامانه خواهند داشت. تا مرحله توانمندسازی بهره‌برداران برای ثبت اطلاعات در سامانه، ثبت اطلاعات ز سوی این کارشناسان صورت خواهد پذیرفت.

پس از ثبت اولیه، اطلاعات از سوی رئیس مرکز جهاد کشاورزی بررسی می‌شود تا در صورت نیاز، مجددا از طریق کارشناس مسئول پهنه، بازبینی و اصلاح شود. پس از تأیید اطلاعات ثبت‌شده از سوی رئیس مرکز جهاد کشاورزی و در سلسه مراتب لازم، اطلاعات موجود

در سامانه قابلیت استفاده را در سطح وزارت جهاد کشاورزی پیدا می‌کنند.

برای ایجاد تضمین لازم برای ثبت اطلاعات در سامانه و به‌هنگام‌سازی آن، تمام واحدهای سازمانی وزارت جهاد کشاورزی موظف خواهند بود، کلیه خدمات، ازجمله پرداخت احتمالی یارانه به تولید، توزیع نهاده‌های مصرفی، اعطای تسهیلات و خرید تضمینی محصولات را بر اساس اطلاعات موجود در این سامانه انجام دهند.

ذی‌نفعان این بخش نیز بهره‌برداران بخش کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های تابعه، سازمان برنامه و بودجه، مرکز آمار ایران، بانک مرکز جمهوری اسلامی ایران، سایر دستگاه‌های اجرائی کشور، دانشگاه‌ها، مؤسسات علمی، تحقیقاتی و آموزشی و... هستند.

قابلیت‌های سامانه

تعریف و معرفی پهنه‌ها، کارشناسان مسئول پهنه، مراکز جهاد کشاورزی و تمام رده‌های اجرائی، امکان درج و گزارش‌گیری از اطلاعات مراکز جهاد کشاورزی، امکان درج و گزارش‌گیری از اطلاعات عمومی آبادی‌های کشور، امکان درج و گزارش‌گیری از اطلاعات عمومی و اختصاصی بهره‌برداران عمومی مراکز سامانه طراحی‌شده، علاوه بر ثبت اطلاعات بهره‌بردار و مشخصات بهره‌برداری او، قابلیت ثبت اطلاعات عملکردی بهره‌برداران را در طول زمان دارد.

سامانه اطلاع‌رسانی طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری

این سامانه به منظور ثبت‌نام و رهگیری پرونده‌های سامانه‌های نوین آبیاری، به صورت برخط (Online) طراحی و تولید شده است. تمام اطلاعات مربوط به پروژه‌های سامانه‌های نوین آبیاری از سوی مراجعان مربوطه در این سیستم ثبت و نگهداری می‌شود. علاوه بر دسترسی کارشناسان و مدیران استانی به صورت آنلاین، مسئولان و مدیران در سطح معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی نیز به اطلاعات مورد نیاز خود از سراسر کشور دسترسی آنلاین دارند.

ویژگی‌های سامانه اطلاع‌رسانی طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری:

- ثبت‌نام متقاضیان سامانه‌های نوین آبیاری به صورت الکترونیکی آنلاین
- ثبت و نگهداری الکترونیکی اقدامات بر پرونده در مراحل مختلف فرایند کار
- ثبت و نگهداری الکترونیکی اطلاعات پرونده‌های سامانه‌های نوین آبیاری
- رهگیری پرونده‌ها و آگاهی از وضعیت آنها از سوی متقاضیان بدون مراجعه
- دسترسی آنلاین کارشناسان و مدیران دست‌اندرکار به اطلاعات لازم
- تهیه گزارش‌های آنلاین از مراحل پیشرفت پرونده‌های سامانه‌های نوین آبیاری
- اطلاع‌رسانی دقیق و به‌روز از اخبار، عملکرد، دستورالعمل‌ها و... در حوزه سامانه‌های نوین آبیاری

طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی، تاکنون در حدود ۹۴۰۸۴ متقاضی سامانه‌های نوین آبیاری در سامانه ثبت‌نام کرده‌اند.

مهری، مدیرعامل شرکت ملی پست:

آدرس استاندارد مکان محور یک ضرورت در تحقق دولت الکترونیک است

گاهی در کوچه خیابان‌های این شهر شلوغ یافتن یک نشانی، پیچیده ترین کار دنیا می شود چرا که هر فرد یک نشانی را به زبان منحصر به خود توصیف می کند. حتی در سطوح رسمی نیز گاه دیده شده است بر روی قبوض خدمات شهری نظیر گاز، آب، تلفن که ارایه خدمات آن براساس اطلاعات مکانی انجام می گیرد نشانی محل سکونت ما که یک شاخص مهم به شمار می آید نیز با نگارش های متفاوت ثبت گردیده است.همه این موارد بیانگر نبود وجود یک نظام آدرس دهی مشترک مکانی برای کشور است. فرایندی که موجب ایجاد و نگهداری یک راهنمای آدرس ملی برای آدرس های در حال استفاده و همچنین آدرس های رسمی کشور گردد. به این سیستمGNAF یاGeocoded National Address File اطلاق می شود که برای نخستین بار در سال ۱۹۹۵ در کشور استرالیا مطرح و تهیه آن با مشارکت وسیع ۱۵ نهاد و سازمان کلیدی و رسمی دولتی صورت‌گرفت.

این برداشت های متعدد و غیرهمسان از مکان و مشکلاتی که برای همه به ویژه سازمان های خدماتی در پی داشته بر ضرورت اجرای طرح نظام آدرس دهی مشترک مکانی صحه گذاشت. بی تردید تحقق چنین طرح کلانی در سطح ملی امری سهل و ساده نیست؛ از این رو این مهم با همکاری شرکت ملی پست به عنوان متولی اجرای طرح که پایه گذار نظام کد پستی کشور می باشد و مجهز به یکی از غنی ترین بانک های اطلاعاتی مکانی می باشد براساس مصوبه شورای عالی فناوری اطلاعات کشور به تصویب رسید و با مشارکت چندین نهاد و سازمان مهم که هر یک به نوعی در تهیه اطلاعات مکانی کشور دخل و تصرف دارند و پیوسته این اطلاعات بعد اصلی فعالیت های آنان محسوب می شود و می بایست به صورت بهنگام در اختیار آنها قرار گیرد نظیر شهرداری ها ، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، مرکز آمار ایران، سازمان نقشه برداری و مشارکت گسترده استانداری ها کلید خورد.

در واقع GNAF راهکاری موثر و اساسی است که به واسطه آن نظام آدرس دهی کشور از یک الگوی استاندارد تبعیت نموده و اعتبار و صحت هر آدرس مکانی را به همراه موقعیت و مختصات جغرافیایی آن می آزماید. آنچه مهم به نظر می رسد مزایای این الگوی واحد برای دولت و شهروندان می‌باشد، مهندس مهری معاون وزیر، رییس هیات مدیره و مدیر عامل شرکت ملی پست به عنوان متولی اجرای طرح کلان ملی GNAF در این باره اظهار داشت: اساس بسیاری از تصمیم سازی های جامعه امروز؛ داشتن اطلاعات صحیح، شواهد و مدارک معتبر در رابطه با محیط پیرامونی است که یکی از این تصمیم سازی ها نگرش سه بعدی به شهرهاست.

وی با تاکید بر این که توانمندسازی جامعه به سه زیرساخت مکانی وابسته است عنوان کرد: زیرساخت اطلاعات مکانی ملی (NSDI) ،کاداستر یا مدیریت زمین و نظام ملی آدرس گذاری مکان محور (GNAF) سه زیرساخت اساسی مکانی کشور است که GNAF به عنوان رکن اصلی اطلاعات مکانی کشور قلمداد می شود.

معاون وزیر تحقق پروژه جی نف را یکی از برنامه های مورد توجه سازمان ملل نیز دانست و عنوان کرد: اطلاعات مکانی بستر اصلی شهر هوشمند برای مدیریت جامعه شهری است.

وی در ادامه گفت: در اتحادیه اروپا بیشترین سرمایه گذاری در زمینه توسعه اطلاعات مکانی صورت گرفته است چرا که تحقق این مهم برگشت سرمایه را برای کشور در سطح وسیعی به دنبال خواهد داشت.

این مقام مسئول یادآور شد: سال ۷۶ قانون الزام اختصاص کد پستی تصویب شد و بر اساس آن شرکت ملی پست مکلف شد به تمام مکان‌های کشور اعم از شهری و روستایی کد شناسایی واحد دهد که با آن نشانی استاندارد و کدپستی مکان‌ها مشخص شود که با کد ملی نیز همراه بود.

وی ادامه داد: شرکت ملی پست طی بررسی طولانی با توجه به گستردگی کشور تمام مکان‌های کشور را شناسایی کرده و به آنها، در نقاط شهری و روستایی، کدپستی ده‌رقمی اختصاص داد.

مدیرعامل پست با بیان اینکه براساس ماده ۲۷ مصوب ۹۳/۶/۱۱، ضوابط فنی و توسعه دولت الکترونیک، پست را ملزم به تحقق GNAF کرده است افزود: در تیرماه ۹۴ آیین نامه اجرایی طرح نشانی استاندارد مکانی ملی که توسط ریاست جمهور مصوب شده بود؛ ابلاغ شد و در آن روش اجرایی کار و تکالیف دستگاه ها مشخص شده است.

مهندس مهری نظام نشانی استاندارد ملی را یکی از طرح‌های کلان اقتصاد مقاومتی کشور دانست و گفت: با توجه به تاثیر این پروژه در بحث سالم سازی اقتصاد، افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها، این طرح به ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی پیشنهاد گردید و به تصویب هیات دولت رسید.

رییس هیات مدیره پست ادامه داد:این طرح با

متولی‌گری شرکت ملی پست که نقش کلیدی در تولید و نگهداری نشانی مکان‌ها و کدهای پستی و نیز به‌عنوان تنها دارنده گواهینامه بین‌المللی آدرس استاندارد S۴۲ از اتحادیه بین‌المللی پست در کشور و مشارکت ۹ سازمان و نهادهای دیگر انجام می‌گردد در قالب سه بخش کدپستی، پروژه مدیریت نشانی مکان‌محور و سیماک (سامانه مدیریت یکپارچه املاک) دنبال خواهد شد.

وی افزود: در این طرح استانداری ها و دیگر سازمان‌های مبتنی بر داده‌های مکانی نظیر شهرداری‌ها، سازمان نقشه‌برداری و مرکز آمار ایران مشارکت می‌نمایند که حاصل این همکاری انطباق تمامی آدرس‌های اداری، غیراداری و مستعار و اختصاص یک آدرس دقیق، ساده و استاندارد به هریک از مکان‌های کشور که ژئوکدی به آن نسبت داده شده است می‌باشد که این بانک واحد آدرس برای تمامی دستگاه‌هایی که کارکرد آنها به بانک‌های اطلاعاتی وابسته است کاربرد خواهد داشت.

معاون وزیر در تشریح GNAF گفت:این طرح از طریق ایجاد ارتباط بین داده های متنی و مکانی آدرس های معتبر، دوباره کاری ها و خطاهای مرتبط با آدرس های جعلی و باطل را حذف و یا کاهش می دهد و از جمله مزایای آن می توان به افزایش کارایی، دقت و داده های قابل اطمینان اشاره کرد.

مهندس مهری عنوان کرد: همه دستگاه‌های اجرایی با نشانی سروکار دارند که بعضی‌ها بهره‌بردار و برخی خودشان تولیدکننده نشانی هستند، چیزی که در این پروژه دنبال می‌شود استانداردسازی نشانی‌ها است که همه از یک آدرس واحد استفاده نمایند.

وی بیان داشت: استاندارد سازی نشانی‌ها یا ارائه یک نشانی منحصربه‌فرد بدین معناست که همه نشانی‌ها ی کشور به صورت استاندارد در پایگاهی ثبت و مورد استفاده قرار گیرد. معاون وزیر با بیان این که ضرورت داشتن یک نشانی استاندارد از حدود هشت سال پیش در کشور مطرح بود خاطرنشان کرد: نشانی استاندارد توصیفی خوب است ولی کفایت نمی‌کند، کفایت زمانی است که این نشانی استاندارد ولی مکان محور شود .

مهندس مهری اظهار داشت: تا به امروز در رابطه با اجرای GNAFحدود ۵۲میلیون رکود اطلاعات مربوط به مکان‌های کشور در فایل نشانی شرکت ملی پست شامل ۴۰،۵ میلیون شهری و ۱۱،۵ میلیون اطلاعات روستایی به روز شده است.

وی ادامه داد: بر اساس بانک اطلاعاتی، فایل نشانی ها می بایست ژئوکد شده و طول و عرض جغرافیایی مشخصی به آن اختصاص یابد که در این ارتباط ۱۰۰ درصد مکان های شهری ژئوکد شده اند.

این مقام مسئول با بیان اینکه GNAF کاری فرابخشی است و مشارکت میان دستگاهی را می طلبد افزود: در واقع در GNAF نشانی‌ها مبتنی بر نقشه گردیده و هر نشانی باشماره کدپستی می تواند روی نقشه نشان داده شود.

معاون وزیر به کاربرد این طرح اشاره کرد و گفت: دستگاه

مرتع‌دار با مراجعه به این پنجره در هر زمان و مکانی می‌تواند درخواست خود را ثبت و سپس با کدرهگیری که در اختیارش قرار می‌گیرد، روند بررسی درخواست خود را پیگیری کند

هایی که با مکان سر و کار دارند می‌توانند از این سیستم محل مورد نظر را بر اساس کدپستی تعیین کنند.

مهندس مهری اظهار داشت: اگر دستگاه های امدادی و انتظامی از این سیستم استفاده کند می‌توانند از محل تلفن، مکان را تشخیص دهند.

وی با اشاره به اینکه طرح مذکور درسال ۹۵ در استان های تهران ، مشهد ، قم ، اصفهان ، قزوین به عنوان پایلوت آغاز شد گفت: طی سال جاری همچنین در ۷۱ شهر و هزار روستا شامل مراکز استان ها و شهر ها و روستاهای بزرگ راه اندازی خواهد شد.

مدیرعامل پست درخصوص به روز رسانی اطلاعات مکانی نقاط کشور گفت: در نقاط شهری ۱۶ میلیون ساختمان و در نقاط روستایی،۹ میلیون ساختمان، تاکنون اطلاعات کد پستی آن بهنگام شده است.

معاون وزیر ادامه داد: در سال گذشته اطلاعات کد پستی ۱۰۰ درصد شهرها و ۶۵ درصد روستاها روز آمدسازی گردیده است.

وی با بیان این که با توجه به نوین بودن GNAFدر کشور مسلماً چالش هایی در مسیر پیاده سازی و اجرای آن وجود دارد گفت: چون GNAF بر اساس نقشه کار می کند لازم است نقشه های مورد نیاز برای این سامانه تامین شود.

مهندس مهری با اشاره به اینکه بر اساس آیین نامه، سازمان نقشه برداری باید نقشه های مورد نیاز را تامین کند افزود: استانداری ها نیز مکلف شده اند از طریق شهرداری ها و بنیاد مسکن، این نقشه ها را در اختیار این سامانه قرار دهند و این موضوع نیازمند تعامل بین دستگاهی برای دستیابی به نقشه‌های موجود است.

وی به چالشی دیگر در زمینه انجام پروژه GNAF اشاره کرد و افزود: معابر بدون نام یا معابر با نام‌های مشابه و ساختمان‌های فاقد پلاک شهرداری در کشور به وفور دیده می‌شود چرا که اجزای اصلی نشانی نام معبر و پلاک شهرداری است که باید نشانی ها کامل شوند.

معاون وزیر ادامه داد: وظیفه کمیته مدیریت نشانی آن است که با همکاری شوراهای شهر با استانداری‌ها معابر فاقد نام را نامگذاری و تعیین تکلیف کنند و ساختمان‌های فاقد پلاک را نیز شهرداری ها تعیین پلاک کنند.

مهندس مهری اظهار داشت: وظیفه کمیته نقشه جمع آوری نقشه‌های کشور است که در نهایت در اختیار این سامانه قرار می گیرد.

معاون وزیر با بیان اینکه همه در تلاشند تا این طرح با روندی مناسب پیش رود ادامه داد: تاکنون ۱۳ جلسه کارگروه راهبری تشکیل شده و مسئول کارگروه، شرکت پست است و اعضای آن را سازمان های فناوری اطلاعات، ثبت اسناد کشور ، نقشه‌برداری کشور، همیاری شهرداری ها و دهیاری‌های کشور ، مرکز آمار و غیره تشکیل می دهند همچنین ۱۳۶ کارگروه استانی نیز برگزار شده است.

وی تصریح کرد: با همکاری نهادهای ذی ربط خوشبختانه پیشرفت های خوبی حاصل شده و امور پروژه در قالب ۵ زیرکمیته نقشه، آدرس، IT، سرویس و نظارت دنبال می شود.

مهندس مهری به مزایای GNAFاشاره و عنوان کرد: تحقق طرح استانداردسازی نشانی، دولت را در ارایه بهتر خدمات، پاسخ گویی به موارد بحران، پیشگیری از وقوع جرم و جنایت، بهینه‌کردن سیاست‌ها و روش‌ها، ارایه دقیق از تحلیل‌های جمعیتی یاری می‌نماید.

این مقام مسئول اجرای طرح ملی نشانی استاندارد یکسان ایرانیان را پایه اصلی و پیش شرط اجرای کامل پروژه دولت الکترونیک دانست و ادامه داد: دستیابی به اطلاعات صحیح از همه مکان های کشور عامل اصلی موفقیت آمیز بودن دولت الکترونیک است.

وی با اشاره به این که فرایند ناوبری با استفاده از نشانی های معتبر بهبود یافته افزود: کاهش ترافیک، آلودگی صوتی و هزینه ها همه از جمله مزایای این طرح می باشد.

معاون وزیر اضافه کرد: داشتن اطلاعات درباره اینکه یک خیابان چند باب ساختمان دارد و هر یک از این ساختمان ها چند واحد مسکونی، تجاری، نانوایی، داروخانه، بیمارستان و... را در خود جای داده است افق روشنی برای برنامه ریزی درست پیش روی مسئولان می گشاید.

وی ادامه داد: ایجاد چنین اطلاعات جامع و کاملی که نشان دهد چند نفر در ساختمان های یک خیابان ساکنند و چگونه می توانند نیازهای خود را برطرف کنند، به شدت مورد نیاز برنامه ریزان و مدیران دستگاه های دولتی و خصوصی است که به آنها کمک می کند بهترین راه را برای افزایش رضایت مردم از خدمات خود انتخاب کنند.

مهندس مهری بیان داشت: ایجاد این اطلاعات دقیق همچنین کمک می کند در صورت بروز هر نوع خسارت طبیعی یا غیرطبیعی مشخصه های ملکی، دقیق باشد و در آینده از آنها برای بازسازی و نوسازی مکان ها استفاده کرد؛ بدون آنکه حق کسی پایمال شود.

وی با بیان این که نظام GNAF خدمت مهم و پایه ای در کشور است اظهار داشت: اگر بتوانیم این نظام را به وجود آورده و آدرس ها دیجیتالی شوند تمام نظام های اقتصادی و اجرایی می توانند داده ها را به روشنی و با دقت روی آن گذاشته و موجب توانمندی خود در مدیریت منابع و ارایه خدمت به مردم شوند.

معاون وزیر با اشاره به این که امروزه در جوامع پیشرفته نشانی به عنوان حلقه اصلی ارتباطی مطرح می باشد اظهار امیدواری کرد: با تحقق بهینه طرح GNAF، ایران به عنوان یکی از کشورهای مطرح در زمینه ارایه نشانی استاندارد معرفی شود.